

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Προϋπολογισμοί προγραμμάτων τοπικής αυτοδιοίκησης.

Programs budgets municipalities

Σπουδαστές: Σάλι Δέσποινα

Καπετανάκη Κυριακή

Εισηγητής: Μιχοπούλου Μαρία

ΠΑΤΡΑ 2014

Περιεχόμενα

Περίληψη	1
Abstract	2
1 Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε Ελλάδα και Ευρώπη.....	3
1.1 Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε Ελλάδα	3
1.2 Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	6
1.2.1 Η οργάνωση στην Ευρώπη	9
2 Το Οικονομικό, διοικητικό και νομικό πλαίσιο των Ο.Τ.Α.	11
2.1 Η πρόβλεψη του Ε.Χ.Τ.Α.	11
2.1.1 Οικονομική διαχείριση	12
2.2 Ο Δήμαρχος.....	13
2.3 Ο δημοτικός προϋπολογισμός.....	13
2.4 Οι αρχές κατάρτισης	14
2.5 Έσοδα - έξοδα (δαπάνες)	14
2.6 Ίδια Έσοδα	15
2.7 Επιχορηγήσεις	16
2.8 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.)	16
2.9 Ο προϋπολογισμός ως εργαλείο προγραμματισμού.....	18
2.10 Ο προσδιορισμός των εσόδων και δαπανών στη διαμόρφωση του προϋπολογισμού	20
2.11 Δαπάνες προϋπολογισμού	21
2.12 Έλεγχος του προϋπολογισμού και διάρκεια ισχύος του.....	22
2.13 Διαδικασία σύνταξης ψήφισης και έγκρισης του προϋπολογισμού.....	23
2.14 Διαδικασίες κατάρτισης, ανάλυσης, ελέγχου και δημοσιότητας του προϋπολογισμού	27
3 Προϋπολογισμοί – Ισολογισμοί και Έργα - Υπηρεσίες.....	29

3.1	Ανάλυση προϋπολογισμών κατά σύνολο και περιεχόμενο.....	29
3.2	Προϋπολογισμοί Δήμων και κοινοτήτων	31
3.2.1	Άρθρο 155 Περιεχόμενο και τύπος προϋπολογισμού.....	31
3.2.2	Άρθρο 156 Οικονομικό έτος.....	31
3.2.3	Άρθρο 157 Έσοδα.....	31
3.2.4	Άρθρο 158 Δαπάνες.....	32
3.2.5	Άρθρο 159 Κατάρτιση, ψήφιση και δημοσίευση προϋπολογισμού	35
3.2.6	Άρθρο 160 Διάρκεια της ισχύος του προϋπολογισμού.....	36
3.2.7	Άρθρο 161 Μεταφορά πιστώσεων για την εκτέλεση έργου - Αποθεματικό	37
3.2.8	Άρθρο 162 Έλεγχος προϋπολογισμού	37
3.3	Απολογισμοί και ισολογισμοί δήμων και κοινοτήτων.....	38
3.3.1	Άρθρο 163 Απολογισμός – Ισολογισμός Δήμων	38
3.3.2	Άρθρο 164 Απολογισμός – ισολογισμός Κοινοτήτων	41
3.3.3	Άρθρο 165 Υποβολή στοιχείων	41
3.4	Έργα – Προμήθειες – Υπηρεσίες	42
3.4.1	Άρθρο 208 Τεχνικό πρόγραμμα.....	42
3.4.2	Άρθρο 209 Προμήθειες – Υπηρεσίες – Μελέτες.....	43
3.4.3	Άρθρο 210 Έλεγχος Ασφάλειας και Λειτουργίας των Έργων	45
3.5	Προεδρικό διάταγμα Υπ’ Αρίθμ. 188	45
3.5.1	Όργανα κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος.....	45
3.5.2	Άρθρο 2 Διαδικασία κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος ..	47
3.5.3	Άρθρο 3 Όργανα και διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος	48
3.5.4	Άρθρο 4 Όργανα και διαδικασία κατάρτισης των ετήσιων προγραμμάτων δράσης	49
3.5.5	Άρθρο 5 Όργανα και διαδικασία παρακολούθησης και απολογισμού των ετήσιων προγραμμάτων δράσης	49

4	Τοπική Αυτοδιοίκηση και Περιφερειακή Πολιτική της Ε.Ε.	51
4.1	Εισαγωγικά στοιχεία	51
4.2	Τοπική Αυτοδιοίκηση και Ευρώπη.....	51
4.3	«ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» και Οικονομικά της Αυτοδιοίκησης	53
4.4	Έσοδα και χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α.....	53
4.4.1	Έσοδα.....	53
4.4.2	Χρηματοδοτικά μέσα για την αυτοδιοίκηση και της μεταρρυθμίσεις...55	
4.5	ΕΣΠΑ και Επιχειρησιακά Προγράμματα για Ο.Τ.Α.....	57
4.5.1	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	58
4.6	Περιφερειακή κατανομή κονδυλίων του ΕΣΠΑ	59
4.7	Οι εγχώριες πρωτοβουλίες	62
4.8	Νέες προκλήσεις	63
5	Ενδεικτικές δράσεις Ο.Τ.Α. από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και ενισχύσεις...68	
5.1	Δήμος Κορινθίων:	68
5.2	Δήμος Πέλλας	68
5.3	Δήμος Παγγαίου:.....	69
5.4	Δήμος Συκεών (νυν Δήμος Νεάπολης -Συκεών)	69
5.5	Δήμος Καστοριάς.....	70
5.6	Δήμος Ηρακλείου.....	70
6	Μελέτη περίπτωση.....	71
6.1	Εισαγωγή.....	71
6.2	Ιστορικά.....	72
6.3	Οικονομικά του Δήμου Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης	72
6.3.1	Τι προβλέπεται από την νομοθεσία	72
	Συμπέρασμα.....	74
	Πηγές-Βιβλιογραφία	76
	Έντυπη βιβλιογραφία.....	76

Σχετική νομολογία	77
Πηγές από διαδίκτυο	78
Παραρτημα.....	79
Ετήσια στοχοθεσία προϋπολογισμού.....	79
Εικόνα προϋπολογισμού	80
Ταμιακός απολογισμός	83
Έσοδα και Έξοδα έτους 2011 Δήμου Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης	90

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή έχει ως στόχο την μελέτη των προϋπολογισμών των Δήμων και Κοινοτήτων. Συγκεκριμένα θα εστιάσει το πώς λειτουργεί το οικονομικό κομμάτι και ποιες είναι οι διεργασίες που γίνονται. Αναλυτικά:

Στο πρώτο κεφάλαιο θα γίνει μια σύντομη αναφορά για την ιστορία της τοπικής αυτοδιοίκησης από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα στην Ελλάδα καθώς και στην Ευρώπη.

Στο δεύτερο κεφάλαιο θα εξεταστεί όλο το οικονομικό, θεσμικό – νομικό και διοικητικό πλαίσιο που κινείται σήμερα η τοπική αυτοδιοίκηση. Επίσης θα δοθεί η σημασία του προϋπολογισμού ως εργαλείο προγραμματισμού καθώς και η διαδικασία σύνταξης, ψήφισης και έγκρισης.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα παρατεθεί ολόκληρη η νομολογία που αφορά το οικονομικό σκέλος της τοπική αυτοδιοίκησης.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα γίνει αναφορά για την Περιφερειακή Πολιτική της Ε.Ε., τα διαθροτικά ταμεία, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες και τον τρόπο λειτουργίας.

Στο πέμπτο κεφάλαιο θα υπογραμμιστεί η διάρθρωση του ΕΣΠΑ σε επιχειρησιακά προγράμματα και πως γίνεται η περιφερειακή κατανομή κονδυλίων των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Τέλος στο έκτο κεφάλαιο θα δωθούν καποιά ενδεικτικά παραδείγματα δράσεων των Ο.Τ.Α. από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και ενισχύσεις, θα δοθούν συμπεράσματα, ενώ στο παράρτημα υπάρχει ενδεικτική περίληψη ενός δημοτικού προϋπολογισμού.

Abstract

This project aims to study the budgets of municipalities. Specifically, it will focus on how the economic part and what the processes are. Details:

The first chapter will be a brief reference to the history of local government from ancient times until today in Greece and in Europe.

The second chapter will examine the entire financial, institutional - legal and administrative framework that moves today the local government. Will also be given the importance of the budget as a planning tool and the process of drafting, adoption and approval.

The third chapter will be listed throughout the case law relating to the economics of local government.

The fourth chapter will refer to EU Regional Policy, the Structural Funds, Community Initiatives and the mode.

The fifth chapter will emphasize the structure of the National Strategic Reference Frameworks (NSRF) and operational programs that made the regional allocation of the Structural Funds.

Finally, in the sixth chapter will be given some examples of actions municipalities of European programs and grants will be given conclusions, while Annex is indicative summary of a municipal budget.

1 Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε Ελλάδα και Ευρώπη

1.1 Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε Ελλάδα

Οι ιστορικοί Καρολίδης, Παπαρρηγόπουλος, Μοσχοβάκης αλλά και οι Γάλλοι και Γερμανοί ξεκινούν την ίδρυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από το μινωικό κράτος, το φυλετικό κράτος, όπου υπήρχε ο ΔΑΜΟΣ, που μετά τους Αχαιούς ήταν ο Δήμος. (Ιατρού)

Ο βασιλιάς δεν ήταν τότε άναξ αλλά ουσιαστικά ο δήμαρχος. Έπειτα φθάνουμε στον πατέρα της Αυτοδιοίκησης, τον Κλεισθένη. Αυτός χώρισε την αθηναϊκή πολιτεία σε 100 Δήμους. Κάθε Δήμος είχε τη δική του διοικητική Περιφέρεια, τη δική του ονομασία και τα δικά του διοικητικά όργανα, άμεσα εκλεγμένα από τους κατοίκους.

Ο Κλεισθένης προχώρησε ακόμα ένα βήμα, έφτιαξε τις Τριττύες (580 π.Χ.), αντίστοιχο της σημερινής Νομαρχίας. Το κράτος του Μεγάλου Αλεξάνδρου, όπως είναι γνωστό, στηριζόταν πάνω στην αποσυγκέντρωση αλλά και στην Αυτοδιοίκηση των ελληνικών Κοινοτήτων και των Πόλεων. (Ιατρού)

Αργότερα, η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία αντέγραψε την οργάνωση αυτή για να εξασφαλίσει τις απέραντες κτήσεις της. Οι ίδιες αρχές επικράτησαν και στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία, αρχές που απέβλεπαν στη διατήρηση της αυτονομίας των Πόλεων και των Κοινοτήτων.

Στο Βυζάντιο, όπως αναφέρει ο ιστορικός Κ.Παπαρρηγόπουλος, μέχρι και την πτώση του υπήρχαν κοινοτικοί οργανισμοί που είχαν αυτοτελή ύπαρξη και άμεσα εκλεγμένες Αρχές. (Ιατρού)

Η οργάνωση αυτή συνεχίστηκε και επί Τουρκοκρατίας. Έτσι, ενώ κατά τον 9ο αιώνα βρίσκουμε στο Βυζάντιο, τους λεγόμενους άρχοντες, τον 'πρωτεύοντα' και τους 'πατέρες της πόλεως', κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας έχουμε τους 'γέροντας' και τον 'πρωτογέροντα'. Οι 'άρχοντες' των Βυζαντινών Χρόνων συνεχίζουν να υπάρχουν επί Τουρκοκρατίας με την ίδια ονομασία. (Ιατρού)

Αυτή η κοινοτική οργάνωση εξασφάλιζε αυτονομία στη διοίκηση των εσωτερικών υποθέσεων των Κοινοτήτων καθώς και των δικαστικών υποθέσεων. Οι Τούρκοι

σεβάστηκαν σε αρκετά χωριά την κατά το εθιμικό δίκαιο οργάνωση των Κοινοτήτων. Έτσι οι Κοινότητες πλήρωναν στην τουρκική κυβέρνηση τους απαιτούμενους φόρους και διατηρούσαν την αυτοτέλεια τους. (Ιατρού)

Τις Κοινότητες κυβερνούσαν οι δημογέροντες ή προεστοί, τους οποίους εξέλεγε ο λαός συνήθως διά βοής. Αυτοί διαχειρίζονταν την κοινοτική περιουσία, εισέπρατταν φόρους, διατηρούσαν τα σχολεία και τους ναούς, φρόντιζαν για τις συγκοινωνίες και εκτελούσαν χρέη δικαστή. (Ιατρού)

Η τοπική ιδιαιτερότητα αλλά και τα οικονομικά συμφέροντα επέβαλαν πολλές φορές, διαφορετικές μορφές οργάνωσης. Για παράδειγμα στην Ύδρα, στις Σπέτσες και στα Ψαρά οι Κοινότητες δεν αποτελούσαν μόνο αυτοδιοικούμενες Κοινότητες αλλά κυρίως ναυτικούς συνεταιρισμούς. Ιστορικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η οργάνωση των Μαδεμοχωρίων της Χαλκιδικής. Η οργάνωση αυτή είναι η συνέχεια των μητροκομείων της Βυζαντινής Εποχής. Μητροκομία ονόμαζαν τη μητέρα Κοινοτήτων, πρόκειται δηλαδή για συνένωση Κοινοτήτων. Επί Τουρκοκρατίας η μητέρα Κοινότητα ονομάζεται Κεφαλοχώρι, στα τούρκικα Μαχαλάς (Mahalle), που στην αραβική γλώσσα σημαίνει 'Κέντρο'. Στο κέντρο, λοιπόν, των Μαδεμοχωρίων είχε συγκεντρωθεί η διοίκηση τους. Σκοπός αυτής της συνένωσης ήταν η κατά το δυνατό καλύτερη εκμετάλλευση των ορυχείων αργύρου της περιοχής. (Ιατρού)

Η πιο γνωστή και περισσότερο πετυχημένη συνένωση έγινε στα Αμπελάκια. Η συνένωση αυτή έγινε σταδιακά και κατάληξε το 1788 να περιλαμβάνει 21 χωριά και να διαθέτει καταστατικό, που είχε γίνει αποδεκτό όχι μόνο από τους δημογέροντες αλλά από το σύνολο του λαού. Κατά τη διάρκεια του αγώνα για την ανεξαρτησία το σύνολο των Κοινοτήτων καταστράφηκε, τόσο κοινωνικά όσο και οικονομικά. Τα πρώτα επαναστατικά πολιτεύματα είχαν πρότυπο τα συγκεντρωτικά συστήματα της Γαλλίας και καθόλου δεν ενδιαφέρονταν για το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως εύστοχα παρατηρεί ο Γ. Αγγελόπουλος. (www.teicrete.gr)

Ο Καποδίστριας θέλησε να αναδιοργανώσει το θεσμό, αλλά διατήρησε την εξάρτηση από την κεντρική εξουσία, έτσι που οι εκπρόσωποι της Αυτοδιοίκησης ουσιαστικά ήταν εκτελεστικά όργανα της κυβέρνησης. (www.teicrete.gr)

Το διάταγμα της Αντιβασιλείας στις 3 Απριλίου 1833 αντιγράφει πιστά τη γαλλική διοικητική διαίρεση. Η επικράτεια διαιρείται σε Νομούς, κάθε νομός σε Επαρχίες και

οι επαρχίες σε Δήμους ή Κοινότητες. Σύμφωνα με το νόμο αυτό, 300 άτομα αρκούσαν για να συγκροτήσουν Δήμο. (www.teicrete.gr)

Ο Νόμος 1622 του 1886 για το Β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης ποτέ δεν ενεργοποιήθηκε με το αναγκαίο Προεδρικό Διάταγμα. Το 1912, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, επειδή ήθελε να εξαρθρώσει τα φέουδα των κομματαρχών, που επί δεκαετίες ήλεγχαν τους Δήμους και μέσα από αυτούς την κρατική εξουσία, δημιουργήθηκαν, σε εκείνη τη μικρή τότε Ελλάδα, 6.000 Κοινότητες (Νόμος ANZ 4057/1912). (www.teicrete.gr)

Το Σύνταγμα του 1927 έθεσε σε σωστές βάσεις το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ωστόσο, αργότερα η δικτατορία του Ι. Μεταξά και η επτάχρονη δικτατορία των συνταγματαρχών στραγγάλισαν το θεσμό. Την 1η Ιανουαρίου 1944 το Γενικό Συμβούλιο του ΕΛΑΣ διαμόρφωσε και έθεσε σε εφαρμογή τον κώδικα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τη λαϊκή δικαιοσύνη, αποτελούμενο από 146 άρθρα. (Ιατρού)

Στο Σύνταγμα του 1975 προσδιορίστηκε ένα πλαίσιο της οργάνωσης και της λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι φανερό ότι στο θέμα του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης επικεντρώνεται κατά κύριο λόγο η αντιπαράθεση των προτύπων ανάπτυξης και των αντιλήψεων στρατηγικής μορφής για τη σχέση του διοικητικού μηχανισμού με την κοινωνία και τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς.

Ο Νόμος 1878 της οικουμενικής κυβέρνησης του 1990, που συγκέντρωνε την κοινή αποδοχή, έμεινε στα συρτάρια της γραφειοκρατίας. Οι Νόμοι 2218 και 2240 του 1994 "για τη ίδρυση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και την τροποποίηση των διατάξεων για την Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια" αποτελούν ένα βήμα μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού του συστήματος διοίκησης - αυτοδιοίκησης και αναπτυξιακής οργάνωσης της χώρας και της δημόσιας και κοινωνικής ζωής του τόπου. (Ιατρού)

Φτάσαμε λοιπόν στις εκλογές του 1994 για να αποκτήσουμε την εκλεγμένη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, που αποτελεί για τη χώρα τον Β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έπειτα από 150 χρόνια συγκεντρωτισμού και με καθυστέρηση πολλών δεκαετιών σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. (Ιατρού)

Στο αναθεωρημένο Σύνταγμα, που ισχύει έως σήμερα, καθορίζονται δύο βαθμίδες Αυτοδιοίκησης, χωρίς να προσδιορίζονται ακριβώς. Η σημερινή πραγματικότητα έχει ως Α' βαθμό Αυτοδιοίκησης τους Δήμους και τις Κοινότητες και ως Β' βαθμό τις Νομαρχίες. Ιδιαίτερα θεσμικές οντότητες μέσα στα πλαίσια της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης είναι, οι Επαρχίες και οι Διευρυμένες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις

Ως ενδιάμεσος Διοικητικός Οργανισμός, με κρατική οντότητα και έντονο προβληματισμό στην Αυτοδιοίκηση, είναι η Γενική Γραμματεία Περιφέρειας με όργανα τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και το Περιφερειακό Συμβούλιο. (www.teicrete.gr)

1.2 Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι μια από τις βάσεις των σύγχρονων δημοκρατικών πολιτευμάτων. Η δομή και η λειτουργία της διαφέρει από χώρα σε χώρα. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βρίσκεται τα τελευταία χρόνια σε μια διαρκή αναζήτηση για την πληρέστερη εναρμόνισή της με τις μεταβολές στην κοινωνία, που επιβλήθηκαν από τις οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές, τις διεθνείς αλληλεξαρτήσεις και τις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες. (www.teicrete.gr)

Κύρια χαρακτηριστικά των σύγχρονων τάσεων στο χώρο της Αυτοδιοίκησης στις ευρωπαϊκές χώρες θα μπορούσαν να θεωρηθούν τα εξής:

1. Σημαντική μείωση του αριθμού των μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε ορισμένες χώρες, με τη συνένωση μικρότερων μονάδων.
2. Ενίσχυση των τοπικών γραφειοκρατικών μηχανισμών.
3. Δημιουργία Περιφερειακής Διοίκησης.
4. Αφαίρεση αρμοδιοτήτων από την Α'βάθμια Αυτοδιοίκηση, είτε αυτές μεταφέρονται σε ανώτερο επίπεδο είτε, πιο συχνά, στα τοπικά όργανα της Κεντρικής Διοίκησης.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στις σύγχρονες κοινωνίες λειτουργεί ως φορέας διοικητικός, πολιτικός και αναπτυξιακός. Για το λόγο αυτό, χωρίς να παραγνωρίζεται η αξία της πολυμορφίας και των ιδιαιτεροτήτων, αποτελεί αδήριτη ανάγκη η έρευνα, η μελέτη και η αξιοποίηση των εμπειριών και η συνεργασία των φορέων Αυτοδιοίκησης των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (www.teicrete.gr)

Η Επιτροπή Περιφερειών είναι ο μοναδικός νέος πολιτικός θεσμός που ιδρύθηκε στην Ε.Ε. με βάση τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Στην Επιτροπή συμμετέχουν 189 αντιπρόσωποι περιφερειακών και τοπικών αρχών. (www.teicrete.gr)

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής, σύμφωνα με τα άρθρα 198Α και 198Β της Συνθήκης, είναι μόνο συμβουλευτικές σε θέματα που θέτει το Συμβούλιο και η Κομισιόν, χωρίς ωστόσο να αποκλείονται πρωτοβουλίες της ίδιας. (www.teicrete.gr)

Τα αντικείμενα της αφορούν κυρίως στον έλεγχο και στον καλύτερο συντονισμό της περιφερειακής πολιτικής στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των διευρωπαϊκών δικτύων του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και της εκπαίδευσης. (www.teicrete.gr)

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ευρώπη έχει πολύ συχνά μια ιστορική, νομική και κανονιστική ταυτότητα, η οποία μάλιστα ανέκαθεν διαφυλασσόταν επιμελώς.

- Στη Γαλλία υπάρχουν 22 Περιφέρειες, 100 Διαμερίσματα και περίπου 36.500 Κοινότητες. Στο επίπεδο της Περιφέρειας αντιμετωπίζονται κυρίως θέματα προγραμματισμού και χωροταξίας. Ακόμα, γίνεται ο προγραμματισμός των κρατικών επιχορηγήσεων προς τα Διαμερίσματα και τις Κοινότητες. Τα Διαμερίσματα είναι αυτόνομος Βαθμός Αυτοδιοίκησης, με αρμοδιότητες κατά κύριο λόγο σε θέματα κοινωνικής πρόνοιας και έργων μεγάλης κλίμακας. Επίσης, έχουν την ευθύνη για την κατανομή των κονδυλίων στις Κοινότητες. Οι Κοινότητες είναι και αυτές αυτόνομες τοπικές Αρχές. Οι αρμοδιότητες τους καλύπτουν ένα πολύ ευρύ φάσμα, το οποίο προσδιορίζεται κυρίως από τις ανάγκες της περιοχής και από τους διαθέσιμους πόρους. Οι δαπάνες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη Γαλλία καλύπτονται περίπου κατά το ήμισυ από την τοπική φορολογία και κατά το υπόλοιπο από τις κρατικές επιχορηγήσεις. (Ιατρού)
- Στη Δανία λειτουργεί ένα από τα πλέον αναβαθμισμένα αυτοδιοικητικά συστήματα της Ευρώπης. Η χώρα διαιρείται σε 14 Κομητείες και σε 275 Διαμερίσματα. Οι Κομητείες έχουν αρμοδιότητα σε θέματα περίθαλψης (νοσοκομεία). Επίσης, οι Κομητείες έχουν αρμοδιότητα σε θέματα εκπαίδευσης από κοινού με τα Διαμερίσματα. Τα Διαμερίσματα ασκούν το σύνολο των αρμοδιοτήτων που έχουν εκχωρηθεί στην Τοπική Αυτοδιοίκηση,

με εξαίρεση αυτές που αναφέραμε ήδη πως ασκούνται από τις Κομητείες.
(Ιατρού)

- Στην Ιταλία υπάρχουν 20 Περιφέρειες, 95 Επαρχίες και περίπου 8.000 Κοινότητες. (Ιατρού)
- Στην Ολλανδία οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνουν 11 Επαρχίες και 865 Κοινότητες. (Ιατρού)

Το μικρό μέγεθος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναμφισβήτητα αποτελεί βασική αιτία μαρασμού, ενώ δημιουργεί πρόσθετες δυσκολίες στην όποια προσπάθεια αναβάθμισής τους. Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίστηκε στο παρελθόν με επιτυχία από αρκετές ευρωπαϊκές χώρες. Συνεχίζει όμως να απασχολεί ορισμένες χώρες, μεταξύ αυτών και την Ελλάδα. Έτσι η συγχώνευση των ΟΤΑ μείωσε σημαντικά τον αριθμό τους, και συγκεκριμένα: (Ιατρού)

- Στην Αγγλία υπήρχαν 1.210 Κοινότητες και μειώθηκαν σε 337.
- Στη Δανία υπήρχαν 1.387 Κοινότητες και μειώθηκαν σε 275.
- Στη Γερμανία υπήρχαν 15.800 Κοινότητες και μειώθηκαν σε 8.500.
- Στο Βέλγιο υπήρχαν 2.675 Κοινότητες και μειώθηκαν σε 580.
- Στη Σουηδία υπήρχαν 2.500 Κοινότητες και μειώθηκαν σε 277.
- Στην Ελλάδα είχαμε περίπου 6.000 Κοινότητες. Από αυτές οι 2.700 είχαν λιγότερους από 500 κατοίκους και οι 4.800 είχαν λιγότερους από 1.000 κατοίκους.

Σήμερα, μετά την εφαρμογή του Ν.2539/97 «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης» , έχουμε 900 Δήμους και 130 Κοινότητες. (Ιατρού)

Η οικονομική αυτάρκεια αποτελεί προϋπόθεση για να φέρουν σε πέρας το έργο τους οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πέρα από κάθε τι άλλο, το πρόβλημα για τους φορείς της Αυτοδιοίκησης οριοθετείται στην ύπαρξη οικονομικών πόρων, αφού διαφορετικά ο όποιος σχεδιασμός τους μετατρέπεται σε μια αόριστη και μυθική ελπίδα. Επομένως, είναι αναγκαίος ο σαφής προσδιορισμός των μέτρων, της ευθύνης

αλλά και των οικονομικών δυνατοτήτων του καθενός στην κοινή πορεία. Που σημαίνει απλά: τι κάνει το κράτος, τι η αυτοδιοίκηση, τι ο πολίτης. (Ιατρού)

Έχει ιδιαίτερη σημασία, λοιπόν, να δούμε σε ποιο βαθμό οι Ο.Τ.Α. στην Ελλάδα και στις άλλες χώρες της Ευρώπης έχουν εξασφαλίσει με δικούς τους πόρους τα αναγκαία έσοδά τους. Στην Ελλάδα μόλις το 3,8% των συνολικών εσόδων τους αποτελούνται από ίδιους πόρους. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, οι ίδιοι πόροι στη Γαλλία ανέρχονται στο 9,8%, στη Νορβηγία στο 24,8% και στη Σουηδία στο 56,5%.

Μέσα από τη σύντομη αναφορά μας στο Ευρωπαϊκό Αυτοδιοικητικό Κίνημα μας δίνεται η δυνατότητα να κατανοήσουμε καλύτερα τις δυσκολίες και την πρόκληση του σήμερα. (www.teicrete.gr)

Ακόμα γίνεται φανερή η ανάγκη για εμπλουτισμό ή αναπροσαρμογή των θεσμών, των μέτρων και κυρίως της αντίληψης, έτσι ώστε να καλυφθεί η απόσταση που χωρίζει τους θεσμούς από τη σύγχρονη κοινωνία. (www.teicrete.gr)

Το Αυτοδιοικητικό Κίνημα στην Ευρώπη, όπως και στην Ελλάδα, δίνει καθημερινά τον αγώνα για:

- Διοίκηση με προσφορά στους πολίτες υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας και μεγαλύτερης εμπέλειας.
- Πολιτική που να δίνει τη δυνατότητα στους δημότες να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων και να ελέγχουν άμεσα και ουσιαστικά στην εξουσία.
- Αναπτυξιακές πρωτοβουλίες που να εισάγουν ενεργά τους Ο.Τ.Α. στην παραγωγική διαδικασία.

Έτσι διαμορφώνεται μια νέα σχέση μεταξύ του πολίτη, της κοινωνίας και της ανάπτυξης, όπου ο πολίτης και οι θεσμοί αποκέντρωσης γίνονται ενεργά υποκείμενα της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής εξέλιξης. (www.teicrete.gr)

1.2.1 Η οργάνωση στην Ευρώπη

Αν για την Ελλάδα η Β΄βάθμια Αυτοδιοίκηση αποτελούσε, μέχρι τον Οκτώβριο του 1994 ανεκπλήρωτο αίτημα 161 χρόνων, στην Ευρώπη ήταν ήδη πραγματικότητα. Οι περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες διαθέτουν ήδη, εδώ και πολλά χρόνια, όχι μόνο Δεύτερο αλλά και Τρίτο (σε επίπεδο Περιφέρειας) Βαθμό Αυτοδιοίκησης. Μοναδική

εξαίρεση η Ελλάδα (μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας από το 1981), που μέχρι πρότινος διαφύλασσε περίπου ως ‘τίτλο τιμής’ το χαρακτηρισμό της ως τελευταίου ‘Ναπολεόντειου’ κράτους της Ευρώπης. (www.teicrete.gr)

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η περιφερειακή οργάνωση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΑΓΓΛΙΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	ΙΣΠΑΝΙΑ
39 Κομητείες (Α)	12 Επαρχίες (Δ)	13 Περιφέρειες (Δ)	17 Περιφέρειες (Α)
365 Περιφέρειες (Α)	650 Δήμοι και Κοινότητες (Α)	54 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (Α)	50 Επαρχίες (Α)
		6.500 Δήμοι και Κοινότητες (Α)	8.077 Δήμοι και Κοινότητες (Α)
ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
26 Περιφέρειες (Α)	20 Περιφέρειες (Α)	16 Ομοσπονδιακά Κρατίδια (Α)	305 Δήμοι και Κοινότητες (Α)
100 Νομοί (Α)	50 Επαρχίες (Α)	452 Διοικητικές Περιφέρειες (Α)	4.029 Ενορίες (Α)
36.547 Δήμοι και Κοινότητες (Α)	8.077 Δήμοι και Κοινότητες (Α)	16.068 Δήμοι και Κοινότητες (Α)	
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ	ΔΑΝΙΑ
3 Επαρχίες (Δ)	27 Κομητείες (Α)	3 Περιφέρειες (Α)	14 Νομοί (Α)
118 Δήμοι και Κοινότητες (Α)	85 Δήμοι και Κοινότητες (Α)	9 Επαρχίες (Α)	275 Δήμοι και Κοινότητες (Α)
		589 Δήμοι και Κοινότητες (Α)	

Εικόνα 1 Περιφερειακή οργάνωση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πηγή: Τεί Κρήτης

2 Το Οικονομικό, διοικητικό και νομικό πλαίσιο των Ο.Τ.Α.

Θα παρουσιάσουμε το θεσμικό πλαίσιο για τα οικονομικά των ΟΤΑ, τον δημοτικό προϋπολογισμό, τα σχετικά με τα δημοτικά έσοδα και έξοδα, και την χρηματοδότηση των ΟΤΑ από το κράτος. (www.kedke.gr)

Το Σύνταγμα στο άρθρο 102 παρ. 5 αναφέρει:

«Το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το κράτος. Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης». (www.kedke.gr)

Με την παραπάνω διάταξη εισάγονται τρεις νέοι κανόνες:

1. Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από το κράτος στους Ο.Τ.Α. πρέπει να συνοδεύεται και από τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων.
2. Διασφαλίζεται η διαφάνεια ως προς τη διαχείριση των οικονομικών τους.
3. Υπάρχει ρητή πρόβλεψη για τη δυνατότητα τους να επιβάλλουν και να εισπράττουν με δικές τους αποφάσεις και με δικούς τους μηχανισμούς τοπικά έσοδα, τα οποία δεν έχουν τη μορφή του ανταποδοτικού τέλους. (www.kedke.gr)

2.1 Η πρόβλεψη του Ε.Χ.Τ.Α.

Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας στο άρθρο 9 (Ν. 1850/89) προβλέπει:

«Οι Ο.Τ.Α. έχουν δικαίωμα, στο πλαίσιο της εθνικής οικονομικής πολιτικής, σε επαρκείς ίδιους πόρους, τους οποίους μπορούν να διαθέτουν ελεύθερα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Οι πόροι των Ο.Τ.Α. πρέπει να είναι ανάλογοι με τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμα ή το νόμο και τουλάχιστον ένα μέρος

των οικονομικών τους πόρων πρέπει να προέρχεται από τοπικούς φόρους και τέλη, το ύψος των οποίων έχουν το δικαίωμα να ορίζουν μέσα στα όρια του νόμου».

Προβλέπεται ακόμα η εναρμόνιση των πόρων με την πραγματική εξέλιξη του κόστους άσκησης των αρμοδιοτήτων, καθώς και η προστασία των ασθενέστερων οικονομικά Ο.Τ.Α. Τέλος, κατοχυρώνεται το δικαίωμα των Ο.Τ.Α. να εκφράζουν τη γνώμη τους «με κατάλληλο τρόπο, όσον αφορά τους τρόπους παροχής σε αυτούς των κατανεμόμενων πόρων, οι οποίοι, στο μέτρο του δυνατού, δεν πρέπει να προορίζονται για τη χρηματοδότηση ειδικών σχεδίων, αλλά να σέβονται τη θεμελιώδη ελευθερία της πολιτικής των Ο.Τ.Α. στα δικά τους πεδία αρμοδιότητας». (www.kedke.gr). Τα αιρετά όργανα των Δήμων, έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες, προς την οικονομική διοίκηση.

2.1.1 Οικονομική διαχείριση

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες του, εκτός από τα θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Δημάρχου ή της Δημορχιακής Επιτροπής. Σε οικονομικά θέματα αποφασίζει κυρίως για:

- α) Τον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό του Δήμου, των δημοτικών ιδρυμάτων και των λοιπών νομικών προσώπων.
- β) Την επιβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων.
- γ) Την εκποίηση, εκμίσθωση δημοτικών ακινήτων και την αγορά, μίσθωση ακινήτων.
- δ) Τη σύναψη δανείων.
- ε) Την ίδρυση και λειτουργία δημοτικών επιχειρήσεων και Ν.Π.Δ.Δ.

Η Δημορχιακή Επιτροπή είναι αποφασιστικό όργανο και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- α) Συντάσσει τον προϋπολογισμό του δήμου, προελέγχει τον απολογισμό, τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσεως,
- β) Αποφασίζει για τη διάθεση των πιστώσεων που είναι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό.
- γ) Καταρτίζει τους όρους, συντάσσει τις διακηρύξεις, διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες.

δ) Μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων, καταρτίζει τους όρους και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο.

ε) Αποφασίζει για την άσκηση όλων των ένδικων μέσων, την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές, την αποδοχή κληρονομιών και δωρεών. (www.kedke.gr)

2.2 Ο Δήμαρχος

α) Εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, της δημαρχιακής επιτροπής και υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο Δήμος. Εκπροσωπεί το Δήμο στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή.

β) Ορίζει τους Αντιδημάρχους, τους μεταβιβάζει αρμοδιότητες του και είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του Δήμου.

γ) Συνυπογράφει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου.

δ) Ασκεί τις αρμοδιότητες που του αναθέτουν ειδικές διατάξεις του Κώδικα ή άλλοι νόμοι.

2.3 Ο δημοτικός προϋπολογισμός

Ο δημοτικός προϋπολογισμός είναι η απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου - διοικητική πράξη-με την οποία προσδιορίζονται τα έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων για κάθε οικονομικό έτος. (www.kedke.gr)

Έσοδα του προϋπολογισμού θεωρούνται:

- Τα ποσά που βεβαιώνονται στη διάρκεια του έτους, άσχετα από το έτος στο οποίο ανάγονται.
- Τα εισπραττόμενα ποσά που η βεβαίωση τους είχε ήδη συντελεστεί στα προηγούμενα έτη.

Έξοδα του προϋπολογισμού θεωρούνται οι υποχρεώσεις του Ο.Τ.Α. προς τρίτους, είτε από συμβάσεις είτε από κάθε άλλη οφειλή, οι οποίες καθίστανται απαιτητές κατά τη διάρκεια του έτους.

Στον προϋπολογισμό εγγράφονται μόνο έσοδα και έξοδα που προβλέπονται από διατάξεις νόμων, καθώς και δαπάνες που εξυπηρετούν τις λειτουργικές ανάγκες των Ο.Τ.Α. ή συντελούν στην εκπλήρωση της αποστολής τους. (www.kedke.gr)

2.4 Οι αρχές κατάρτισης

Ο προϋπολογισμός συντάσσεται για ένα οικονομικό - ημερολογιακό έτος, η χρονική περίοδος που περιλαμβάνει τις διαχειριστικές και λογιστικές πράξεις, που έχουν σχέση με τα έσοδα, τα έξοδα, και τα περιουσιακά στοιχεία των Ο.Τ.Α.

Ο προϋπολογισμός είναι υποχρεωτικά ισοσκελισμένος.

Στον προϋπολογισμό εγγράφονται όλα τα έσοδα και έξοδα.

Τα ποσά πρέπει να είναι σωστά, να μη δημιουργούν σύγχυση και ασάφειες και να διευκολύνουν τον έλεγχο από το δημοτικό συμβούλιο, τους πολίτες και την περιφερειακή διοίκηση. Οι εκτιμήσεις και οι προβλέψεις πρέπει να επαληθεύονται, όσο το δυνατόν περισσότερο, στο τέλος του έτους. (www.kedke.gr)

2.5 Έσοδα - έξοδα (δαπάνες)

Τα έσοδα των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. διακρίνονται σε:

1) τακτικά, που προέρχονται από:

- θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους,
- εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας,
- ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα,
- φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές
- τοπικά δυνητικά τέλη και εισφορές

2) έκτακτα, που προέρχονται από:

- δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα,
- διάθεση, εκποίηση και γενικά εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων
- συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα

- πρόστιμα, διοικητικές κυρώσεις και από κάθε άλλη πηγή.

Οι δαπάνες (έξοδα) διακρίνονται σε:

- υποχρεωτικές, που εγγράφονται κατά προτεραιότητα στον προϋπολογισμό και περιλαμβάνουν όλα τα έξοδα διοίκησης, τα τοκοχρεολύσια, τις ετήσιες εισφορές σε Ν.Π.Δ.Δ. και συνδέσμους, τις δαπάνες υλοποίησης συμβάσεων κ.ά. Οι δαπάνες αυτές πληρώνονται κατά προτεραιότητα από τα έσοδα και μόνον εφόσον τα τελευταία επαρκούν, μπορούν να πραγματοποιηθούν άλλες.
- προαιρετικές, στις οποίες εντάσσεται κάθε άλλη δαπάνη που προβλέπεται από διάταξη νόμου ή εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες των Ο.Τ.Α. ή συντελεί στην εκπλήρωση της αποστολής τους. (www.kedke.gr)

2.6 Ίδια Έσοδα

Τα έσοδα αυτά συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική αυτοδυναμία των Ο.Τ.Α., επειδή το ύψος τους εξαρτάται από την αποφασιστικότητα των αιρετών οργάνων να τα επιβάλουν και από την ικανότητα των οικονομικών υπηρεσιών να τα βεβαιώσουν και να τα εισπράξουν. Σε όσους Δήμους τα έσοδα αυτά υπερβαίνουν το 50% των συνολικών τους εσόδων, παρατηρείται υψηλό ποσοστό αυτοχρηματοδότησης κυρίως των λειτουργικών δαπανών, αλλά και υπολογίσιμου τμήματος των επενδύσεων τους.

Δημοτικός Φόρος είναι η υποχρεωτική χρηματική εισφορά των φυσικών και νομικών προσώπων προς την Τ.Α., χωρίς άμεση και ειδική αντιπαροχή της τελευταίας προς αυτά. Στοιχεία του φόρου είναι η χρηματική καταβολή, ο υποχρεωτικός της χαρακτήρας και η μη παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας από την Τ.Α.

Τέλος είναι η υποχρεωτική χρηματική εισφορά προς την Τ.Α. έναντι ειδικού ανταλλάγματος το οποίο αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη παροχή αγαθού ή υπηρεσίας. Το στοιχείο που διαφοροποιεί το φόρο από το τέλος είναι η σχέση ανταλλάγματος και εισφοράς που πρέπει να είναι ανάλογη του οφέλους που απολαμβάνει ο φορολογούμενος (ανταποδοτικός χαρακτήρας). (www.kedke.gr)

Δικαίωμα είναι η υποχρεωτική χρηματική εισφορά έναντι ειδικού ανταλλάγματος το οποίο αντιστοιχεί σε παροχή αγαθού ή υπηρεσίας, ανεξάρτητα από τη χρήση τους. Διαφοροποιείται από το τέλος επειδή δεν είναι ανταποδοτικό και στη μη απαραίτητη χρήση του αγαθού ή υπηρεσίας.

Εισφορά είναι η υποχρεωτική χρηματική εισφορά έναντι ειδικού ανταλλάγματος μεγαλύτερης αξίας το οποίο αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη παροχή αγαθού ή υπηρεσίας (π.χ. πολεοδομικές εφαρμογές). Διαφοροποιείται από το τέλος στο ύψος της, που είναι μικρότερο του οφέλους που απολαμβάνει ο φορολογούμενος. (www.kedke.gr)

2.7 Επιχορηγήσεις

Οι επιχορηγήσεις διακρίνονται σε:

- τακτικές ή έκτακτες, με βάση την περιοδικότητα και τη θεσμική τους κατοχύρωση,
- γενικές ή ειδικές, ανάλογα με τον προορισμό των σχετικών εσόδων (δαπάνες κάθε είδους ή συγκεκριμένες δαπάνες).

Οι τακτικές επιχορηγήσεις διευκολύνουν τον οικονομικό προγραμματισμό των Ο.Τ.Α. και οι γενικές δεν θίγουν την οικονομική και διοικητική τους αυτοτέλεια. Αποτελούν το κυριότερο μέσο που έχει στη διάθεση της η κεντρική διοίκηση για να χρηματοδοτεί γενικά τους Ο.Τ.Α., να ενισχύει τους οικονομικά αδύναμους και να προωθεί την οικονομική της πολιτική.

Οι έκτακτες επιχορηγήσεις θα έπρεπε να καλύπτουν μόνο απρόβλεπτες, επείγουσες και συναφείς ανάγκες. Η χρησιμοποίησή τους σε μόνιμη βάση εντείνει την εξάρτηση των Ο.Τ.Α. από το κράτος και τις περισσότερες φορές είτε δεν επιτυγχάνουν τους στόχους τους, είτε η αποτελεσματικότητά τους είναι περιορισμένη.

Οι ειδικές επιχορηγήσεις χρησιμοποιούνται για να προωθηθούν κρατικές πολιτικές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ή για να ενισχυθεί η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών από τους Ο.Τ.Α. Η ευρεία χρησιμοποίηση εκτάκτων και ειδικών επιχορηγήσεων αποτελεί κλασικό παράδειγμα συγκεντρωτικής δημοσιονομικής διαχείρισης.

2.8 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.)

Με το Νόμο 1828/1989 το σύστημα των κρατικών επιχορηγήσεων προς την πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση συνδέθηκε άμεσα με την απόδοση συγκεκριμένων φόρων και τελών. Η μεταρρύθμιση αυτή είχε ως αποτέλεσμα αφενός μεν τον ετήσιο προσδιορισμό του ύψους της κρατικής επιχορήγησης με αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια (αποδόσεις φόρων), αφετέρου δε τη σύνδεση της τελευταίας

με τις δημοσιονομικές - φορολογικές πολιτικές και μέτρα που προωθούσε η κεντρική διοίκηση, είτε αυτόνομα είτε με βάση τις κατευθύνσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (www.kedke.gr)

Με το σύστημα αυτό οι κρατικοί πόροι που κατανέμονται στους Ο.Τ.Α. παραμένουν στην ευθύνη της κεντρικής διοίκησης (κεντρικοί), ενώ το ύψος τους δεν εξαρτάται πλέον από συγκυριακές πολιτικές αποφάσεις κυβερνητικών οργάνων αλλά από τη δυναμικότητα των συγκεκριμένων φόρων και τελών (αυτοτελείς).

Οι Κ.Α.Π προέρχονται από τις παρακάτω πηγές φορολογικών εσόδων:

1. Ποσοστό 20% των συνολικών ετήσιων καθαρών εισπράξεων από το φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.).
2. Ποσοστό 50% από τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας των αυτοκινήτων.
3. Ποσοστό 3% από τις συνολικές εισπράξεις του φόρου μεταβίβασης ακινήτων.
4. Ποσοστό 20% των συνολικών ετήσιων καθαρών εισπράξεων από το φόρο στους τόκους των τραπεζικών καταθέσεων.

Το προϊόν των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων κατανέμεται κάθε χρόνο σε τρεις κατηγορίες, με βάση τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις:

1. Το ένα τρίτο (1/3) των εσόδων που προέρχονται από το 20% του Φ.Ε.Φ.Ν.Π. εγγράφεται στον προϋπολογισμό δημόσιων επενδύσεων, διατίθεται για τη χρηματοδότηση επενδυτικών δραστηριοτήτων των Ο.Τ.Α. και ονομάζεται «Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.)».
2. Το υπόλοιπο ποσό των Κ.Α.Π. (2/3 του Φ.Ε.Φ.Ν.Π., τέλη κυκλοφορίας, φόρος μεταβίβασης ακινήτων) εγγράφεται στον τακτικό προϋπολογισμό, αποτελεί γενικό έσοδο των Ο.Τ.Α. και μπορεί να διατεθεί για οποιαδήποτε δαπάνη.
3. Από το 2005, παρακρατείται ένα μέρος των Κ.Α.Π. για τη χρηματοδότηση του αναπτυξιακού προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», που διαδέχθηκε το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.) (1998-2004). Συγκεκριμένα αποδίδονται στο πρόγραμμα αυτό το 25% της Σ.Α.Τ.Α., το 10% των Κ.Α.Π., το 80% των εσόδων από το 20% του φόρου στους τόκους των τραπεζικών καταθέσεων.

4. Τα υπόλοιπα της Σ.Α.Τ.Α. και των Κ.Α.Π., όπως διαμορφώνονται τελικά, κατανέμονται στους Ο.Τ.Α. με δύο ξεχωριστές κοινές υπουργικές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση της ΚΕΔΚΕ. Στη συνέχεια οι Κ.Α.Π. κατανέμονται, μέσω του Τ.Π.Δ., στους Ο.Τ.Α. κάθε μήνα (τακτική επιχορήγηση), ενώ η Σ.Α.Τ.Α. κάθε τετράμηνο.

Οι δύο αποφάσεις κατανομής περιλαμβάνουν γενικές και ειδικές επιχορηγήσεις που κατανέμονται με ξεχωριστές διαδικασίες και κριτήρια κατανομής στους Ο.Τ.Α. Οι γενικές και ορισμένες ειδικές έχουν θεσμοθετηθεί μέσω διάφορων νόμων, ενώ πολλές ειδικές επιχορηγήσεις αποτελούν προϊόν κάλυψης αναγκών Ο.Τ.Α. Επίσης κάποιες θεσμοθετημένες ειδικές επιχορηγήσεις αφορούν αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβαστεί στους Ο.Τ.Α. και το κόστος άσκησης τους πρέπει, με βάση την επιταγή του Συντάγματος, να καλύπτεται από το κράτος. (www.kedke.gr)

2.9 Ο προϋπολογισμός ως εργαλείο προγραμματισμού

Το οικονομικό - διαχειριστικό - λογιστικό σύστημα των Δήμων και των Κοινοτήτων, που ίσχυε τα τελευταία σαράντα χρόνια, μετά τις μεγάλες αλλαγές που μεσολάβησαν στη δομή, τις αρμοδιότητες και τις λειτουργίες των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., δεν τους επέτρεπε να ασκήσουν αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες τους και να ανταποκριθούν στις αναπτυξιακές και κοινωνικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Δεν αποτελούσε εργαλείο διοίκησης, προγραμματισμού και παρακολούθησης των δραστηριοτήτων τους και δυσχέραινε σημαντικά τις προγραμματικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες της κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης. Δημιουργούσε επίσης πρόσθετες δυσκολίες στην αξιοποίηση των προγραμμάτων και χρηματοδοτήσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η κατάρτιση του προϋπολογισμού δεν είχε το χαρακτήρα της ανάληψης δεσμευτικών οικονομικών υποχρεώσεων για τις δημοτικές αρχές, που από το βαθμό επίτευξης τους θα κριθεί η αποτελεσματικότητα των αιρετών οργάνων και του υπηρεσιακού μηχανισμού. Η παρακολούθηση του, τις περισσότερες φορές, γινόταν για να διαπιστώνεται η υπέρβαση ή όχι κάποιων κονδυλίων και να δημιουργείται η εντύπωση ότι ασκείται κάποιας μορφής έλεγχος. (www.kedke.gr)

Η σύνταξη του δεν προσδιοριζόταν με βάση τις δυνατότητες πραγματοποίησης εσόδων και στη συνέχεια μέσω αυτών, τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων. Πολύ συχνά τα έσοδα και οι δαπάνες υπερεκτιμούνταν, ώστε να αποφεύγονται τυχόν τροποποιήσεις. (www.kedke.gr)

Τα τελευταία χρόνια μεσολάβησαν πολλές αλλαγές με στόχο τον εκσυγχρονισμό του, όπως:

1. Η εισαγωγή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος απετέλεσε το δεύτερο βήμα για τον εκσυγχρονισμό της οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης (Π.Δ. 315/1999 - Υ.Α. 4604/2005). Εκπονήθηκε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης, με τη συνεργασία ΥΠΕΣΔΔΑ - ΚΕΔΚΕ - ΕΕΤΑΑ και εφαρμόζεται πλέον από το 90% των υπόχρεων Δήμων (με πληθυσμό πάνω από 5.000 κατοίκους).
2. Το δεύτερο σημαντικό βήμα αφορά το νέο τύπο προϋπολογισμού που εκκρεμούσε από το 1970 και εγκρίθηκε το 2004 .
3. Οι διαδικασίες κατάρτισης και έγκρισης του προϋπολογισμού / απολογισμού έγιναν πιο ουσιαστικές και λειτουργικές.

Ο προϋπολογισμός αποτελεί τον κυριότερο τοπικό δημοσιονομικό θεσμό που χρησιμοποιούν οι Ο.Τ.Α. για να υλοποιήσουν τα προγράμματα δράσης και να ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους.

Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που προγραμματίζει ένας Ο.Τ.Α. για ορισμένη περίοδο (ετήσια), για τις οποίες σκοπεύει να δαπανήσει έσοδα που υπολογίζει να εισπράξει από διάφορες πηγές. Αποτελεί λοιπόν απαραίτητο εργαλείο για την ορθολογική διαχείριση των οικονομικών των Ο.Τ.Α..

Στον προϋπολογισμό ενσωματώνονται σε ετήσια βάση οι στόχοι των αιρετών οργάνων και εξειδικεύονται ποσοτικά οι τοπικές πολιτικές, τις οποίες θα υλοποιήσουν τα εκτελεστικά όργανα και ο υπηρεσιακός μηχανισμός. Καταγράφονται επίσης οι συγκεκριμένες πηγές εσόδων και χρηματοδότησης των παραπάνω στόχων και πολιτικών. Ο προϋπολογισμός αποτελεί λοιπόν ένα ετήσιο πρόγραμμα εσόδων και δαπανών, ο βαθμός υλοποίησης του οποίου αποτελεί κριτήριο ορθής κατάρτισης και αποτελεσματικότητας των αιρετών οργάνων και των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. (www.kedke.gr)

2.10 Ο προσδιορισμός των εσόδων και δαπανών στη διαμόρφωση του προϋπολογισμού

Η σύνταξη του προϋπολογισμού είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη διαδικασία γιατί η προσέγγιση των εσόδων καθώς και των δαπανών δεν στηρίζεται πάνω σε πραγματικά στοιχεία. Εξετάζονται διάφοροι μέθοδοι που θα βοηθήσουν στην καλύτερη προσέγγιση των εσόδων. Μια μέθοδος που εφαρμόζεται είναι και η μέθοδος της εισοδηματικής ελαστικότητας που λαμβάνει υπόψη το μέσο ρυθμό ανάπτυξης ή μείωσης των εσόδων σε μια ορισμένη χρονική περίοδο. Τα έσοδα ενός Δήμου εμφανίζουν έντονες διαφορές και περιοδικότητα, με αποτέλεσμα ο προϋπολογισμός να παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις. (Καραναστάση)

Υπάρχουν τα ανταποδοτικά έσοδα το ύψος των οποίων προσδιορίζεται από τις αντίστοιχες δαπάνες. Άλλα έσοδα όπως οι εισφορές από εφαρμογή σχεδίου πόλεως έχουν σχέση με τεχνικούς παράγοντες αλλά το βασικό εδώ είναι ότι δεν εμφανίζονται με σταθερή περιοδικότητα. Υπάρχουν και έσοδα τα οποία καθορίζονται από εξωτερικούς παράγοντες όπως οι επιχορηγήσεις. (Καραναστάση)

Όσον αφορά τις δαπάνες μια μέθοδος για τον προσδιορισμό του ύψους ορισμένων δαπανών, είναι η χρήση του νεκρού σημείου το οποίο είναι το μέγεθος του κύκλου εργασιών (τζίρου) με το οποίο ο Δήμος μπορεί να καλύπτει τα έξοδα του χωρίς να εμφανίζει έλλειμμα ή πλεόνασμα. Προσδιορίζοντας το σταθερό και το μεταβλητό κόστος μιας υπηρεσίας οδηγούμαστε στον προσδιορισμό του νεκρού σημείου. Το πρόβλημα για την εφαρμογή της παραπάνω μεθόδου είναι η δυσκολία στην συγκέντρωση στοιχείων με αποτέλεσμα να γίνεται δύσκολη και δύσχρηστη η εφαρμογή της. Η σύνταξη του προϋπολογισμού είναι μια εργασία που χρειάζεται πληροφορίες από πολλά τμήματα του Δήμου για να μπορούν να προσδιοριστούν με μεγαλύτερη ακρίβεια τα έσοδα του Δήμου. Επίσης χρειάζεται γνώση του πολιτικού προγράμματος του Δήμου, της κατάστασης και των αναγκών υποδομής του, γνώση των αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό, και των αναγκών για συντηρήσεις και εξοπλισμό των παγίων στοιχείων του. (Καραναστάση)

Για την συγκέντρωση των στοιχείων για την σύνταξη του προϋπολογισμού χρειάζεται ομαδική εργασία και βοήθεια από όλους τους εμπλεκόμενους εργαζόμενους στον Δήμο. Δυστυχώς όμως το φαινόμενο που παρατηρείται στους ΟΤΑ είναι η αποσύνδεση της ευθύνης διοίκησης των προϊσταμένων από

συγκεκριμένα οικονομικά πλαίσια που έχει η υπηρεσία στην οποία ανήκουν με αποτέλεσμα να μην μπορούν να δώσουν στοιχεία για την σύνταξη του προϋπολογισμού. Βέβαια το θέμα της συμμετοχής των εργαζομένων στην σύνταξη του προϋπολογισμού σημαίνει οργανωμένη παρέμβαση η οποία πρέπει να γίνεται με σύνεση και μελέτη τεκμηριωμένων προτάσεων ώστε να αποφεύγεται η αδιαφάνεια στην πληροφόρηση και η σύνταξη του προϋπολογισμού σε στενό κύκλο. (Καραναστάση)

2.11 Δαπάνες προϋπολογισμού

Οι δαπάνες εκείνες που πρέπει να εμφανίζονται στον προϋπολογισμού διαχωρίζονται σε προαιρετικές και υποχρεωτικές. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 218 Π.Δ. 410/1995 (Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας) οι υποχρεωτικές δαπάνες είναι οι εξής:

- Τα έξοδα παράστασης, η αποζημίωση των συμβούλων για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και της δημορχιακής επιτροπής, καθώς και τα έξοδα κίνησης των προέδρων των τοπικών συμβουλίων.
- Οι κάθε είδους αποδοχές του προσωπικού.
- Τα είδη ατομικής προστασίας των εργαζομένων (πχ κράνη, στολές εργασίας).
- Η γραφική ύλη, τα έντυπα και τα βιβλία των υπηρεσιών, η δαπάνη κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου και ύδρευσης, καθώς και τα τέλη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιών υπηρεσιών.
- Τα μισθώματα των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις δημοτικές ή κοινοτικές υπηρεσίες.
- Τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης.
- Τα τοκοχρεολύσια των δανείων.
- Τα έξοδα υποχρεωτικής από τον νόμο ασφάλισης οχημάτων.
- Οι ετήσιες εισφορές υπέρ των συνδέσμων Δήμων και κοινοτήτων.
- Οι δαπάνες υλοποίησης των συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας.

- Οι επιχορηγήσεις των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων των άρθρων 190 και 203-205 του Δημοτικού Κώδικα ως προς το ποσό που αναγράφεται στην οικεία συστατική πράξη.
- Οι δαπάνες για την εκτέλεση των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων για την εξόφληση εκκαθαρισμένων οφειλών.
- Οι υποχρεωτικές εισφορές.

Ο χαρακτηρισμός μιας δαπάνης ως υποχρεωτική έχει την έννοια ότι προηγείται η πληρωμή της έναντι οποιασδήποτε άλλης δαπάνης. Καθιερώνεται λοιπόν ένα σύστημα προτεραιότητας στην πληρωμή αυτών, και μόνο εφόσον επαρκούν τα έσοδα, μπορούν να πραγματοποιηθούν άλλες δαπάνες. (Θεοδώρου)

2.12 Έλεγχος του προϋπολογισμού και διάρκεια ισχύος του

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 222 του Δημοτικού Κοινοτικού Κώδικα: “Ο προϋπολογισμός αποστέλλεται στο περιφερειακό διευθυντή μαζί με τις αποφάσεις των συμβουλίων που αφορούν την επίβλεψη των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών που είναι γραμμένες σε αυτόν. (Θεοδώρου)

Ο Γενικός Γραμματέας της περιφέρειας αν διαπιστώσει ότι δεν έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό οι υποχρεωτικές δαπάνες ή έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από το νόμο ή ότι έχουν εγγραφεί έσοδα ή έξοδα τα οποία δεν προβλέπονται από το νόμο ή ότι το ύψος των εσόδων υπερβαίνει χωρίς καμία αιτιολογία τις αποδόσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους, καλεί το συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών”.

Από τις διατάξεις του άρθρου 216 προκύπτει ότι “ο προϋπολογισμός είναι ετήσιος και η ισχύς του συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος, το οποίο με την σειρά του συμπίπτει με το οικονομικό έτος”. (Θεοδώρου)

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές δίδεται η δυνατότητα στα αρμόδια όργανα να διαθέτουν πιστώσεις και να εγκρίνουν δαπάνες, μέχρι να ψηφισθεί ο νέος προϋπολογισμός, θεωρώντας ως ισχύοντα τον προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους. Η δυνατότητα αυτή ισχύει μόνο για τις υποχρεωτικές δαπάνες. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές μέχρι να αρχίσει να ισχύει ο νέος προϋπολογισμός και πάντως όχι αργότερα από το τέλος Μαρτίου του επομένου οικονομικού έτους ισχύει ο

προϋπολογισμός του έτους που έχει λήξει μόνο ως προς την πληρωμή υποχρεωτικών δαπανών.

2.13 Διαδικασία σύνταξης ψήφισης και έγκρισης του προϋπολογισμού

Ο προϋπολογισμός είναι ίσως η πιο σημαντική οικονομική κατάσταση και θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία και σοβαρότητα για την σύνταξή της. Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, η διαδικασία για την σύνταξη και ψήφιση έγκριση του προϋπολογισμού είναι η παρακάτω: (Θεοδώρου)

- Καθορισμός στόχων πολιτικών επενδύσεων και έκδοση εγκυκλίου για τη σύνταξη του προϋπολογισμού και έναρξη διαδικασίας συγκέντρωσης στοιχείων. Αναλυτικότερα καθορίζονται οι άξονες για τους στόχους, τις κοινωνικές πολιτικές και οι επενδύσεις που θα πραγματοποιηθούν κατά την εκτέλεση του επόμενου προϋπολογισμού.
- Συγκέντρωση και επεξεργασία απολογιστικών στοιχείων μέχρι 30/9 του τρέχοντος έτος. Συγκεντρώνονται τα στοιχεία εκτέλεσης του τρέχοντος προϋπολογισμού ώστε να αποτελούν την βάση αναφοράς για τον προσδιορισμό των πιστώσεων του νέου. Η δυνατότητα που διαμορφώνεται μετά την εφαρμογή της διπλογραφικής μεθόδου είναι η συγκέντρωση στοιχείων δεδουλευμένων δαπανών όπως εξάγονται από τους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής. Με την συσχέτιση της Γενικής Λογιστικής και του Προϋπολογισμού μπορούν να απεικονίζονται δίπλα στα ενταλθέντα και πληρωθέντα των δαπανών και μια στήλη με τις δεδουλευμένες δαπάνες κάθε κωδικού προϋπολογισμού. Οι δεδουλευμένες δαπάνες προσεγγίζουν περισσότερο την πραγματικότητα από τα λοιπά στάδια εκτέλεσης του προϋπολογισμού.
- Διαμόρφωση προτάσεων για την επιβολή τελών, φόρων δικαιωμάτων και εισφορών προς το Δημοτικό Συμβούλιο. Δηλαδή η διαμόρφωση προτάσεων σχετικά με την αύξηση των τελών φόρων κλπ για το επόμενο έτος.
- Διαμόρφωση και έγκριση του τεχνικού προγράμματος. Το Διοικητικό Συμβούλιο για την έγκριση του τεχνικού προγράμματος πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί μέχρι και την 31η Οκτωβρίου του προηγούμενου έτους. Δηλαδή πρέπει να γίνει διαχωρισμός των έργων τα οποία θα ξεκινήσουν από τα παλιά έργα, να

προσδιοριστούν τα υπόλοιπα προς τιμολόγηση τμημάτων των έργων για την διαμόρφωση των πιστώσεων, να προσδιοριστούν τα ανεξόφλητα έργα τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο τεχνικό πρόγραμμα, να προσδιοριστούν τα ποσά που αφορούν την επόμενη χρήση και αυτά που θα διαρκέσουν περισσότερο από αυτή.

- Έγκριση από το δημοτικό συμβούλιο των τελών φόρων δικαιωμάτων και εισφορών. Το δημοτικό συμβούλιο συζητά και αποφασίζει βάσει της εισήγησης της δημορχιακής επιτροπής για την επιβολή των τελών φόρων κλπ.
- Διαμόρφωση του σκέλους των εσόδων του προϋπολογισμού. Στην φάση αυτή διαμορφώνεται το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού δηλαδή υπολογισμός των μισθωμάτων βάσει συμβάσεων, των εσόδων από την εκμετάλλευση εδάφους ακίνητης περιουσίας, υπολογισμός των προβλεπόμενων τόκων καταθέσεων, εγγραφή τελών δικαιωμάτων φόρων εισφορών, καταγραφή των τακτικών εσόδων. Τα έκτακτα έσοδα θα υπολογιστούν βάσει των υπαρχόντων στοιχείων, υπολογισμός των επενδύσεων αναμενόμενων ποσών βάσει των συμβάσεων, αναμενόμενα έσοδα από προηγούμενα έτη, αναμενόμενες χρηματοροές δανείων και τέλος υπολογισμός χρηματικού υπολοίπου.
- Διαμόρφωση του σκέλους των δαπανών του προϋπολογισμού. Προσδιορισμός των δαπανών σε λειτουργικές και επενδύσεις. Υπολογισμός και εγγραφή των υποχρεωτικών εισφορών και δαπανών βάσει του άρθρου 218 του Δημοτικού Κοινοτικού Κώδικα. Οι λειτουργικές δαπάνες διαμορφώνονται από κάθε υπηρεσία και δεν συγχέονται με τις επενδυτικές δαπάνες. Αναλυτικότερα πρέπει να γίνει υπολογισμός των αμοιβών του προσωπικού βάσει των συνοδευτικών καταστάσεων του προσωπικού, οι αμοιβές των αιρετών και τρίτων, εγγραφή των παροχών των φόρων και γενικών εξόδων, των εξόδων και τόκων δανείων, οι πιστώσεις των προμηθειών. Στην συνέχεια γίνεται προσδιορισμός των επιχορηγήσεων προς τα ΝΠ του Δήμου, εγγράφονται οι εισφορές, οι αγορές και οι απαλλοτριώσεις και τέλος να γίνεται προσδιορισμός των προβλέψεων του αποθεματικού. (Θεοδώρου)
- Διαμόρφωση της εισηγητικής έκθεσης και των συνοδευτικών εντύπων και καταστάσεων (εισηγητικής έκθεσης, διαμόρφωση αριθμητικών πινάκων προσωπικού, βεβαίωση από Δ.Ο.Υ ή την ταμειακή υπηρεσία του Δήμου για

το χρηματικό υπόλοιπο 31/12 του έτος που ολοκληρώνεται και τέλος διαμόρφωση των οικονομικών δελτίων του προϋπολογισμού).

- Προέγκριση του προϋπολογισμού από την δημορχιακή επιτροπή.
- Έγκριση του προϋπολογισμού από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.
- Υποβολή του εγκεκριμένου προϋπολογισμού από την περιφέρεια βάσει των διατάξεων του άρθρου 222 του Δημοτικού Κοινοτικού Κώδικα στο γενικό γραμματέα της Περιφέρειας.
- Διαδικασίες κλεισίματος εκτέλεσης προϋπολογισμού προηγούμενο έτους δηλαδή ακύρωση χρηματικών ενταλμάτων που δεν έχουν εξοφληθεί και κλείσιμο λογαριασμών της προηγούμενης χρήσης.
- Ενέργειες για την έναρξη εκτέλεσης του νέου προϋπολογισμού δηλαδή άνοιγμα λογαριασμών ψήφισης και εκτέλεσης προϋπολογισμού, επαναβεβαίωση χρηματικού υπολοίπου και εισπρακτέου υπολοίπου.

Βέβαια ένας τρόπος για την διαφύλαξη της νομιμότητας των στοιχείων είναι η θέσπιση πολύπλοκων διαδικασιών από τις οποίες όμως δημιουργούνται σωρεία προβλημάτων. Η οικονομική δραστηριότητα των Δήμων είναι ενιαία και έτσι θα πρέπει να αντιμετωπίζεται. Η διαδικασία ελέγχου της εγκυρότητας των δεδομένων της τήρησης της αρχής της νομιμότητας πρέπει να ξεκινά από την επιμέρους μονάδα που διαχειρίζεται μέρος της οικονομικής λειτουργίας (διαχείριση προμηθειών, υλικών αποθηκών, έργων, επιχορηγήσεων, διαχείρισης παγίων του Δήμου, εσόδων, μισθοδοσιών, προϋπολογισμού, χρηματικών διαθεσίμων κλπ.). Η αναβάθμιση της λειτουργίας στην διαχείριση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ενιαία λειτουργία της οικονομικής διαχείρισης. (Θεοδώρου)

Όμως η τήρηση των αρχών της νομιμότητας, οικονομικότητας και κοστολόγησης είναι κανόνας για την σωστή λειτουργία της οικονομικής διαχείρισης. Με διαδικασίες ένταξης σε τεχνικά προγράμματα δημοπράτησης παρακολούθησης έργων, αναζήτησης σωστών πηγών χρηματοδότησης και χαμηλού κόστους, με την σωστή λειτουργία του λογιστηρίου (λήψη παραστατικών καταχώρηση και ενημέρωση εντός των προθεσμιών κλπ.), καθώς και με εφαρμογή μεθόδων κοστολόγησης η παρακολούθηση της οικονομικής διαχείρισης μπορεί να είναι ενιαία. (Θεοδώρου)

Η οικονομική ανάλυση του προϋπολογισμού απαιτεί εγκυρότητα στοιχείων και σύγκριση των ποσών που είχαν προϋπολογιστεί με τα πραγματικά πραγματοποιηθέντα. Η διπλογραφική μέθοδος βοηθά στην εξαγωγή αποτελεσμάτων ομαδοποιώντας δαπάνες και έσοδα και είναι σημαντικό εργαλείο και βάση για την οικονομική ανάλυση. Επίσης οι χρήσιμες οικονομικών δεικτών βοηθά στον συσχετισμό πολλών παραγόντων πχ. εισπράξεις και έσοδα ή χρόνος είσπραξης και απαιτήσεων.

Τέλος η διαμόρφωση ενός οικονομικού ταμειακού προγράμματος μπορεί να γίνει μόνο με την ύπαρξη και την λειτουργία της διπλογραφικής μεθόδου. Από τον βαθμό οργάνωσης του Δήμου μπορούμε να πάρουμε τα στοιχεία εκείνα που να μας βοηθήσουν να σχηματίσουμε τη σωστή οικονομική εικόνα του Δήμου. Με την παρακολούθηση του κόστους των υπηρεσιών, την καταγραφή της περιουσιακής κατάστασης του Δήμου, την οργανωμένη αποθήκη μπορούμε να βοηθηθούμε στην σωστή οργάνωση και λειτουργία κάθε δραστηριότητας του Δήμου. Είναι σημαντικό να παρακολουθείται η πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, η καταγραφή της πορείας υλοποίησης του και των αποκλίσεων από τον αρχικό προϋπολογισμό. (Θεοδώρου)

Πρέπει να ελέγχονται και να συγκρίνονται οι δεσμεύσεις των δαπανών, οι ενταλματοποιήσεις και εξοφλήσεις των δαπανών. Οι δεσμεύσεις εκφράζουν το ύψος των διαθέσιμων πιστώσεων, οι ενταλματοποιήσεις εκφράζουν τα ποσά που έχουν εκκαθαριστεί και που δημιουργούν υποχρέωση προς πληρωμή. Οι πληρωθείσες δαπάνες είναι το τελικό αποτέλεσμα. (Θεοδώρου)

Βέβαια η αλήθεια για το σημείο υλοποίησης του προϋπολογισμού εκφράζεται με την δεδουλευμένη δαπάνη που καταγράφει το ύψος υλοποίησης των έργων αφού η τιμολόγηση των εργολάβων δείχνει το ύψος του πιστοποιημένου έργου, το ύψος της προμήθειας των υλικών, την πραγματοποίηση των δαπανών μισθοδοσίας αμοιβών τρίτων διάφορα έξοδα δεδουλευμένους τόκους, την απόκτηση των παγίων στοιχείων.

Η ενημέρωση για την πορεία των έργων ιδιαίτερα όταν επιδοτούνται από κεντρικούς φορείς είναι απαραίτητη καθώς οι ελεγκτικοί μηχανισμοί επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους στον έλεγχο αυτών των επιδοτήσεων. Η ταύτιση σε μεγάλο βαθμό του περιεχομένου των κωδικών του προϋπολογισμού με το περιεχόμενο και τους κωδικούς του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου στις λειτουργικές δαπάνες που πραγματοποιείται μέσα από το νέο προϋπολογισμό αποτελεί σημαντικό στοιχείο για

τον ποιοτικό έλεγχο. Με την σωστή σύγκριση των στοιχείων μπορεί να αποτυπωθεί η πραγματική εικόνα της οικονομικής και περιουσιακής κατάστασης του Δήμου. (Θεοδώρου)

2.14 Διαδικασίες κατάρτισης, ανάλυσης, ελέγχου και δημοσιότητας του προϋπολογισμού

- Η εκτελεστική επιτροπή, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης, συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του Δήμου καθώς και της επιτροπής διαβούλευσης, για τον προϋπολογισμό και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, και εισηγείται το προσχέδιο του ετήσιου προγράμματος δράσης και του προϋπολογισμού προς την οικονομική επιτροπή. (Απόφαση 78/2011)
- Εφόσον έχουν μεταβιβασθεί σε δημοτικές ή τοπικές κοινότητες συγκεκριμένες, αποφασιστικού χαρακτήρα, αρμοδιότητες, κατ' εφαρμογή των άρθρων 83 παρ. 9 και 84 παρ. 6 του Ν 3852/2010, πριν την έναρξη των παραπάνω διαδικασιών ακολουθούνται οι διαδικασίες του άρθρου 86 του Ν. 3852 /2010 (Στο Δήμο μας δεν έχει μεταβιβαστεί καμία αρμοδιότητα).
- Η οικονομική επιτροπή καταρτίζει τον προϋπολογισμό του Δήμου, και υποβάλλει το σχέδιο προϋπολογισμού, αιτιολογώντας κάθε εγγραφή, για συζήτηση και απόφαση στο Δημοτικό Συμβούλιο. Στην αιτιολογική έκθεση δικαιολογείται, με συγκεκριμένα στοιχεία, η πηγή προέλευσης κάθε πίστωσης, το ύψος της και οι λόγοι που υπαγόρευαν τις τυχόν αυξομειώσεις της.
- Το δημοτικό συμβούλιο ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, σε ειδική για αυτόν τον σκοπό συνεδρίαση. (Απόφαση 78/2011)
- Ο ισοσκελισμένος προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο. (Απόφαση 78/2011)
- Αν διαπιστωθεί κατά τον έλεγχο, ότι δεν έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό οι υποχρεωτικές δαπάνες ή έσοδα που επιβάλλονται από το νόμο ή ότι έχουν

εγγραφεί έσοδα ή έξοδα, τα οποία δεν προβλέπονται από το νόμο, ή ότι το ύψος των εσόδων υπερβαίνει ανατιολόγητα τις αποδόσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους, ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το δημοτικό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών και το ετήσιο πρόγραμμα. (Απόφαση 78/2011)

- Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίσθηκε από το δημοτικό συμβούλιο, αναρτάται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του οικείου Δήμου και δημοσιεύεται σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα. Ομοίως αντίστοιχη ανάρτηση γίνεται στην ιστοσελίδα του ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. Η παράλειψη της ανωτέρω δημοσίευσης δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι με βάση το άρθρο 2, παρ 4, του Ν. 3861/2010 «πρόγραμμα διαύγεια», η απόφαση πρέπει να αναρτηθεί στο διαδίκτυο διαφορετικά δεν εκτελείται. (Απόφαση 78/2011)

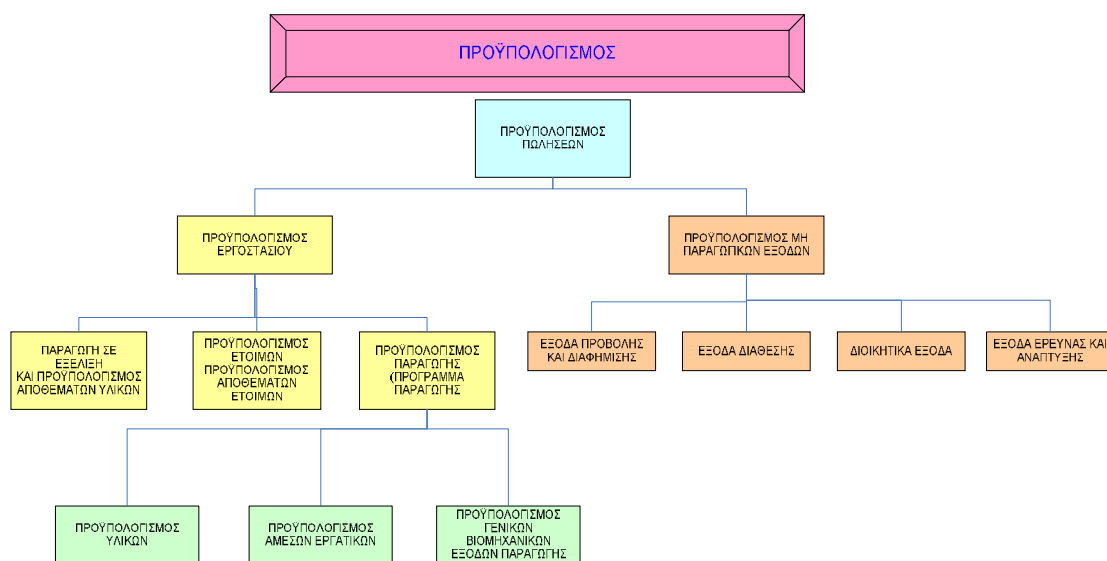
3 Προϋπολογισμοί – Ισολογισμοί και Έργα - Υπηρεσίες

3.1 Ανάλυση προϋπολογισμών κατά σύνολο και περιεχόμενο

Με βάση την Ελληνική και τη διεθνή βιβλιογραφία, οι προϋπολογισμοί και τα προγράμματα που συντάσσονται και διαμορφώνουν τον συνολικό προϋπολογισμό καταγράφονται παρακάτω:

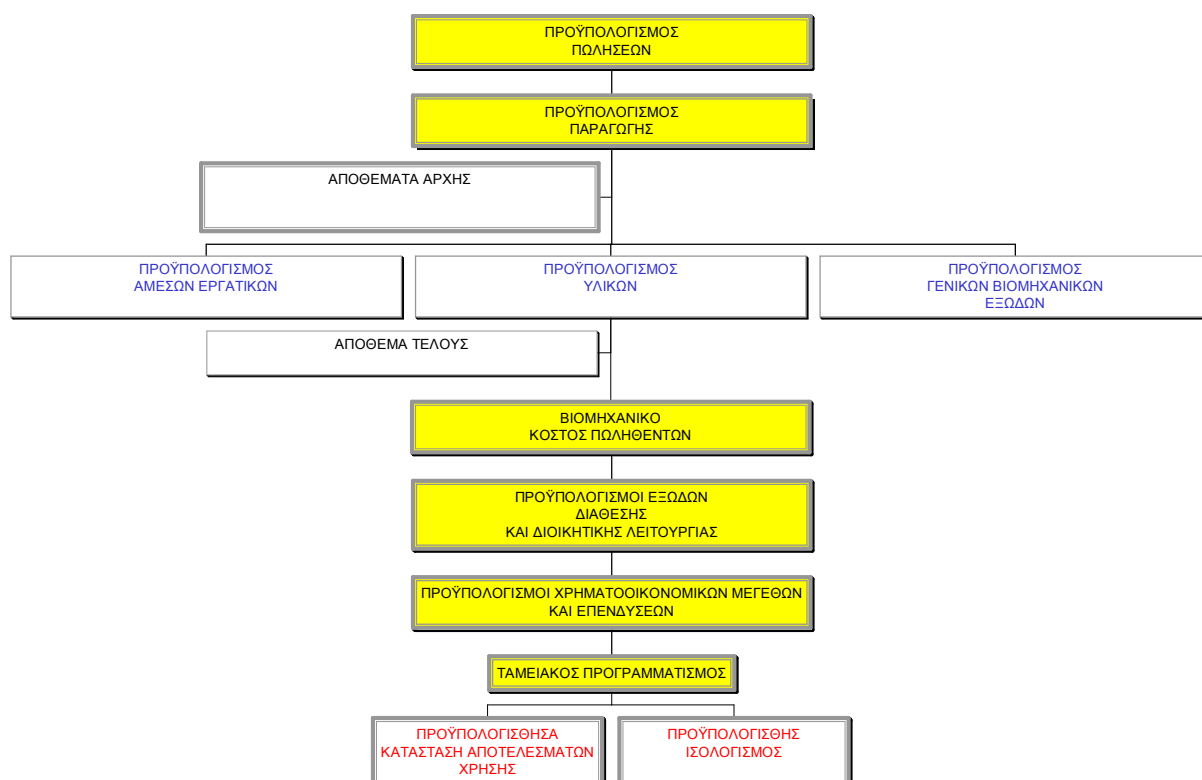
- Πρόγραμμα Πωλήσεων
- Προϋπολογισμός Πωλήσεων
- Προϋπολογισμός εξόδων πωλήσεων
- Πρόγραμμα Παραγωγής
- Προϋπολογισμός παραγωγής
- Προϋπολογισμός εξόδων παραγωγής
- Πρόγραμμα αγορών
- Προϋπολογισμός κόστους αγοράς αποθεμάτων
- Προϋπολογισμός εξόδων λειτουργίας διοικήσεως
- Προϋπολογισμός κόστους χρηματοοικονομικής λειτουργίας
- Προϋπολογισμός κόστους έρευνας και ανάπτυξης
- Προϋπολογισμός προγράμματος επενδύσεων
- Προϋπολογισμός ταμειακών εισροών – εκροών
- Προϋπολογιστική κατάσταση αποτελεσμάτων
- Προϋπολογιστική κατάσταση ισολογισμού
- Προϋπολογισμός κόστους παραγωγής προϊόντων

Συνοπτικά παρουσιάζονται στο σχέδιο 'Προϋπολογισμοί και Σειρά Κατάρτισης'

Εικόνα 2 Προϋπολογισμός

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΕΙΡΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Εικόνα 3 Σειρά κατάρτισης προϋπολογισμών

3.2 Προϋπολογισμοί Δήμων και κοινοτήτων

Στο κείμενο που ακολουθεί γίνεται παράθεση ολου του κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για τους προϋπολογισμούς των Δήμων και κοινοτήτων

3.2.1 Άρθρο 155 Περιεχόμενο και τύπος προϋπολογισμού

1. Στον προϋπολογισμό γράφονται όλα τα έσοδα και οι δαπάνες των Δήμων και των Κοινοτήτων.

2. Ο τύπος του προϋπολογισμού των Δήμων και Κοινοτήτων καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.

Σχετική Νομοθεσία (Β.Δ. 17-5/15-6-59 άρθρο 1, ΚΥΑ 7028/04)

3.2.2 Άρθρο 156 Οικονομικό έτος

Το οικονομικό έτος της διαχείρισης των Δήμων και των Κοινοτήτων αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Σχετική Νομοθεσία (Β.Δ. 17-5/15-6-59 άρθρο 2)

3.2.3 Άρθρο 157 Έσοδα

1. Τα έσοδα είναι τακτικά και έκτακτα. Τακτικά έσοδα είναι αυτά που προέρχονται:

- α) Από θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους.
- β) Από τα εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας.
- γ) Από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα.
- δ) Από φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές και
- ε) από τοπικά δυνητικά τέλη, δικαιώματα και εισφορές.

Έκτακτα έσοδα είναι αυτά που προέρχονται:

- α) Από δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομίες.
- β) Από διάθεση, εκποίηση και εν γένει εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων.

γ) Από συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος.

δ) Από τα κάθε είδους πρόστιμα ή άλλες διοικητικές κυρώσεις και

ε) Από κάθε άλλη πηγή.

2. Με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 155 προσδιορίζονται αναλυτικά τα έσοδα που ανήκουν σε κάθε κατηγορία. Με την ίδια απόφαση μπορεί να διακρίνονται τα έσοδα που προορίζονται για επενδύσεις από τα λοιπά έσοδα του Δήμου ή της Κοινότητας.

Σχετική Νομοθεσία (Β.Δ. 17-5/15-6-59 άρθρο 1, παρ. 3, ΚΥΑ 7028/2004)

3.2.4 Άρθρο 158 Δαπάνες

1. Οι δαπάνες είναι υποχρεωτικές και προαιρετικές. Υποχρεωτικές δαπάνες είναι:

α) Τα έξοδα παράστασης, η αποζημίωση των συμβούλων για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και της δημορχιακής επιτροπής, καθώς και τα έξοδα κίνησης των προέδρων των τοπικών συμβουλίων.

β) Οι κάθε είδους αποδοχές του προσωπικού, περιλαμβανομένων και των κατ' αποκοπή εξόδων κίνησης.

γ) Οι παροχές σε είδος για την προστασία των εργαζομένων.

δ) Η γραφική ύλη, τα έντυπα και τα βιβλία των υπηρεσιών, η δαπάνη κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου και ύδρευσης, καθώς και τα τέλη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, καθώς και κάθε είδους καύσιμο και ελαιολιπαντικά.

ε) Τα μισθώματα των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις δημοτικές ή κοινοτικές υπηρεσίες.

στ) Τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης.

ζ) Τα τοκοχρεολύσια των δανείων.

η) Τα έξοδα υποχρεωτικής από το νόμο ασφάλισης οχημάτων.

θ) Οι ετήσιες εισφορές υπέρ των συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων.

ι) Οι δαπάνες υλοποίησης των συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας και των προγραμματικών συμβάσεων.

ια) Οι επιχορηγήσεις των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων που ιδρύει κάθε Δήμος ή Κοινότητα, ως προς το ποσό που αναγράφεται στην οικεία συστατική πράξη.

ιβ) Οι δαπάνες για την εκτέλεση των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων και για την εξόφληση των εκκαθαρισμένων, σύμφωνα με το διατακτικό τους, οφειλών.

ιγ) Οι εισφορές που επιβάλλονται με ειδικούς νόμους.

2. Οι εισφορές της προηγούμενης παραγράφου υπολογίζονται με βάση τα τακτικά έσοδα που πραγματοποιήθηκαν το προτελευταίο έτος που αφορά ο προϋπολογισμός.

3. Πιστώσεις που είναι γραμμένες στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας μπορεί να διατεθούν, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για την πληρωμή δαπανών, που αφορούν:

α) Εθνικές ή τοπικές γιορτές ή άλλες ιδίως πολιτιστικές, μορφωτικές, ψυχαγωγικές, αθλητικές εκδηλώσεις, συνέδρια και συναντήσεις που οργανώνει ο Δήμος ή η Κοινότητα, εφόσον σχετίζονται με την εδαφική του περιφέρεια και συνδέονται με την προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων ή των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων του.

β) Όμοιες εκδηλώσεις που οργανώνουν άλλοι φορείς και συμμετέχει ο Δήμος ή η Κοινότητα.

γ) Τιμητικές διακρίσεις, αναμνηστικά δώρα και φιλοξενία αντιπροσωπειών ή φυσικών προσώπων τα οποία συνέβαλαν με οποιονδήποτε τρόπο στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη ή προβολή του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και οι συνεπαγόμενες δαπάνες δημοσίων σχέσεων.

δ) Την τουριστική προβολή, με κάθε πρόσφορο μέσο, του Δήμου ή της Κοινότητας.

ε) Έκτακτες επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του Δήμου ή της Κοινότητας.

4. Πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας μπορούν να διατίθενται με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας για την πληρωμή δαπανών, οι οποίες αφορούν:

α) Επικοινωνίες κάθε μορφής.

β) Την άμεση αποκατάσταση απρόβλεπτων ζημιών σε δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης, φωτισμού και σε δρόμους. Στις περιπτώσεις αυτές, εάν ο προϋπολογισμός του σχετικού έργου δεν υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται κάθε φορά, βάσει της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984 (ΦΕΚ 23 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει, μπορεί να γίνεται απευθείας ανάθεση με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας.

5. Πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας είτε αρχικά είτε ύστερα από αναμόρφωση, διατίθενται, χωρίς να απαιτείται απόφαση οποιουδήποτε οργάνου, για την πληρωμή δαπανών που αφορούν:

α) Αποδοχές κάθε είδους προσωπικού.

β) Έξοδα παράστασης.

γ) Μισθώματα ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις υπηρεσίες του Δήμου ή της Κοινότητας.

δ) Εισφορές για τη μισθοδοσία των ελεγκτών εσόδων – εξόδων και των εισπρακτόρων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ε) Έξοδα κίνησης εισπρακτόρων.

στ) Εισφορές που περιλαμβάνονται στην παρ. 1 περ. ιγ'.

6. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της επόμενης παραγράφου, δεν επιτρέπεται η έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης μελετών και συναφών υπηρεσιών για την εκτέλεση

έργου και των πάσης φύσεως υπηρεσιών, αν δεν υπάρχει στον προϋπολογισμό σχετική πίστωση, ίσης τουλάχιστον αξίας με το τμήμα του έργου, της παροχής υπηρεσίας ή της προμήθειας που, βάσει της μελέτης, πρόκειται να εκτελεσθεί μέχρι το τέλος του έτους.

Στην απαγόρευση αυτή δεν περιλαμβάνεται η διαδικασία εκπόνησης μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες κατά το άρθρο 209 παρ. 3, καθώς και το άρθρο 1 του π.δ. 28/1980 (ΦΕΚ 11 Α'), χωρίς καταβολή αμοιβής.

7. Στις περιπτώσεις του στοιχείου β' της παραγράφου 4 του παρόντος και στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων όταν συντρέχει κατεπείγουσα ανάγκη, εάν δεν υπάρχει στον προϋπολογισμό πίστωση ή αυτή που υπάρχει είναι ανεπαρκής, η αναγκαία τροποποίηση του προϋπολογισμού γίνεται στην πρώτη, μετά την ανάθεση, συνεδρίαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

3.2.5 Άρθρο 159 Κατάρτιση, ψήφιση και δημοσίευση προϋπολογισμού

1. Η δημορχιακή επιτροπή ή ο πρόεδρος της Κοινότητας συντάσσει το σχέδιο του προϋπολογισμού των εσόδων και εξόδων του Δήμου ή της Κοινότητας και το υποβάλλει, αιτιολογώντας κάθε εγγραφή, στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, για συζήτηση και απόφαση, το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου κάθε έτους. Το συμβούλιο έως το τέλος Νοεμβρίου του ίδιου έτους ψηφίζει τον προϋπολογισμό, σε ειδική για αυτόν το σκοπό συνεδρίαση και τον υποβάλλει ισοσκελισμένο στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Το αργότερο σε είκοσι (20) ημέρες και όχι πέραν της τριακοστής πρώτης Δεκεμβρίου από την ψήφιση του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του Δήμου ή της Κοινότητας, το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο γνωμοδοτεί και για τους προϋπολογισμούς των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του Δήμου ή της Κοινότητας.

Η προθεσμία ψήφισης του προϋπολογισμού του έτους που ακολουθεί αυτό της διενέργειας δημοτικών και κοινοτικών εκλογών μπορεί να παρεκταθεί μέχρι την 28^η Φεβρουαρίου του έτους το οποίο αφορά ο προϋπολογισμός.

Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 165.

2. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού δεν καταρτιστεί και δεν υποβληθεί, όπως προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, ή αν ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου ή ο πρόεδρος της Κοινότητας δεν μεριμνήσουν για να συγκληθεί το συμβούλιο έως το τέλος Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση του προϋπολογισμού.

3. Σε περίπτωση που το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό κατά τα προαναφερόμενα, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, τη δεύτερη Κυριακή του Δεκεμβρίου του ίδιου έτους και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση του προϋπολογισμού, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος του έτους.

4. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα ανωτέρω, οι υπαίτιοι υπέχουν αστική και πειθαρχική ευθύνη, για σοβαρή παράβαση καθήκοντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 141, 142 και 143.

5. Συνοπτική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίσθηκε από το συμβούλιο, δημοσιεύεται και σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ή, εάν τέτοια δεν υπάρχει, σε εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια του νομού που εδρεύει ο Δήμος ή η Κοινότητα.

Η παράλειψη δημοσίευσης αυτής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός.

Σχετική Νομοθεσία (Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ ΕΔ2α/04/40/Φ.Ν. 294/86 (ΦΕΚ Β' 137), όπως τροποποιήθηκε με την απόφ. ΥΠΕΧΩΔΕ Δ17α/7/96/Φ.Ν.294/92 (ΦΕΚ Β 547)).

3.2.6 Άρθρο 160 Διάρκεια της ισχύος του προϋπολογισμού

1. Όσπου να αρχίσει να ισχύει ο νέος προϋπολογισμός, και πάντως όχι αργότερα από το τέλος Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, ισχύει ο προϋπολογισμός του έτους που έχει λήξει, μόνον ως προς την πληρωμή:

α) Των υποχρεωτικών δαπανών που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 158.

β) Των δαπανών που γίνονται για ειδικούς σκοπούς, βάσει διάταξης νόμου, κατόπιν αποφάσεων χρηματοδότησης από την Κρατική Διοίκηση, καθώς και αυτών που γίνονται στο πλαίσιο της υλοποίησης εγκεκριμένων έργων ή δράσεων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Μετά την πάροδο του τριμήνου απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τον προϋπολογισμό του περασμένου έτους, πλην αυτών που αφορούν τις αποδοχές προσωπικού και την καταβολή των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών.

3.2.7 Άρθρο 161 Μεταφορά πιστώσεων για την εκτέλεση έργου - Αποθεματικό

1. Πίστωση, που έχει εγγραφεί στον προϋπολογισμό για την εκτέλεση ορισμένου έργου, επιτρέπεται, σε περίπτωση που υπάρχει αδυναμία να εκτελεστεί αυτό το έργο, να διατεθεί μόνον για την εκτέλεση άλλου έργου. Για τη διάθεση αυτή απαιτείται αναμόρφωση του προϋπολογισμού.

2. Κατά το τελευταίο τρίμηνο του οικονομικού έτους επιτρέπεται να διατεθεί ποσοστό μέχρι πενήντα τοις εκατό (50%) από τις πιστώσεις, που έχουν εγγραφεί για έργα που δεν έχουν εκτελεστεί και δεν μπορούν πια να εκτελεστούν στο διάστημα που απομένει, για την πληρωμή υποχρεωτικών δαπανών. Για τη διάθεση αυτή απαιτείται αναμόρφωση του προϋπολογισμού.

3. Το αποθεματικό κεφάλαιο του δημοτικού ή κοινοτικού προϋπολογισμού δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνόλου των τακτικών εσόδων που είναι γραμμένα στον προϋπολογισμό.

3.2.8 Άρθρο 162 Έλεγχος προϋπολογισμού

1. Ο προϋπολογισμός και η εισηγητική έκθεση της δημορχιακής επιτροπής ή του προέδρου της Κοινότητας υποβάλλονται στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μαζί με τις αποφάσεις των συμβουλίων που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών που είναι γραμμένες σε αυτόν.

2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, αν διαπιστώσει ότι δεν έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό οι υποχρεωτικές δαπάνες ή έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από το νόμο ή ότι έχουν εγγραφεί έσοδα ή έξοδα, τα οποία δεν προβλέπονται από το νόμο καλεί το συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών.
3. Τα αρμόδια όργανα που ενεργούν κατά παράβαση των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου υπέχουν, ανεξάρτητα από τυχόν ποινική ευθύνη, πειθαρχική και αστική ευθύνη κατά τις διατάξεις των άρθρων 141, 142 και 143.

Γνωμοδοτήσεις Ν.Σ.Κ.

3.3 Απολογισμοί και ισολογισμοί δήμων και κοινοτήτων

3.3.1 Άρθρο 163 Απολογισμός – Ισολογισμός Δήμων

1. Έως το τέλος Μαΐου, εκείνος που ενεργεί την ταμειακή υπηρεσία του Δήμου υποβάλλει δια μέσου του δημάρχου στη δημοτική επιτροπή λογαριασμό της διαχείρισης του οικονομικού έτους που έληξε. Τα στοιχεία που περιλαμβάνει ο λογαριασμός της διαχείρισης ορίζονται με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 2 του άρθρου 175. Ο λογαριασμός υποβάλλεται ενιαίος, ανεξάρτητα από τις μεταβολές που έχουν τυχόν γίνει, ως προς τα πρόσωπα εκείνων που ενεργούν την ταμειακή υπηρεσία.
2. Μέσα σε δύο (2) μήνες αφότου παρέλαβε τα ανωτέρω στοιχεία, η δημοτική επιτροπή τα προελέγχει και, το αργότερο πέντε (5) ημέρες μετά τη λήξη του διμήνου, υποβάλλει τον απολογισμό και, προκειμένου για Δήμους που εφαρμόζουν το κλαδικό λογιστικό σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων, τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσεως, μαζί με έκθεσή της στο δημοτικό συμβούλιο.
3. Ο ισολογισμός και τα αποτελέσματα χρήσεως, πριν την υποβολή τους στο δημοτικό συμβούλιο, ελέγχονται από έναν ορκωτό ελεγκτή – λογιστή.

Οι Δήμοι που εφαρμόζουν το κλαδικό λογιστικό σχέδιο υποχρεούνται, για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων κάθε οικονομικού έτους, να ορίζουν τον ορκωτό ελεγκτή – λογιστή και τον αναπληρωτή του μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του έτους αυτού.

Ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής, για τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων (ισολογισμού, λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως, πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων και προσαρτήματος) του Δήμου, εφαρμόζει τις αρχές και τους κανόνες ελεγκτικής που ακολουθεί το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών – Λογιστών, οι οποίες συμφωνούν με τις βασικές αρχές των διεθνών ελεγκτικών προτύπων. Στο χορηγούμενο πιστοποιητικό ελέγχου του, ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής αναφέρει εάν ο Δήμος εφάρμοσε ορθά το κλαδικό λογιστικό σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων και εάν τηρήθηκαν οι διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και των αντίστοιχων κανονιστικών ρυθμίσεων οι οποίες αφορούν το οικονομικό, λογιστικό και διαχειριστικό σύστημα των Δήμων. Περιλαμβάνει επίσης και όλες τις παρατηρήσεις που αφορούν σε σημαντικές ανεπάρκειες που έχουν ουσιώδη επίδραση στην ακρίβεια ή ορθότητα κονδυλίων του ισολογισμού ή των αποτελεσμάτων χρήσεως.

Εκτός από το πιστοποιητικό ελέγχου, ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής υποχρεούται να καταρτίζει και έκθεση ελέγχου, στην οποία θα περιλαμβάνει τα όσα προέκυψαν από τον έλεγχό του, παραθέτοντας, επιπροσθέτως και τις αναγκαίες υποδείξεις του για κάθε θέμα. Η έκθεση ελέγχου υποβάλλεται από τον ορκωτό ελεγκτή – λογιστή στο δημοτικό συμβούλιο και στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

4. Το συμβούλιο μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών αφότου παρέλαβε τον απολογισμό ή και τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσεως και την έκθεση της δημορχιακής επιτροπής αποφασίζει με πράξη του για την έγκριση του απολογισμού ή και του ισολογισμού και διατυπώνει τις παρατηρήσεις του σχετικά με αυτόν, σε ειδική για αυτόν το σκοπό συνεδρίαση, στην οποία παρίσταται και ο διευθυντής των οικονομικών υπηρεσιών του Δήμου.

Στους Δήμους που εφαρμόζουν κλαδικό λογιστικό σχέδιο, στην ανωτέρω ειδική συνεδρίαση καλείται και παρίσταται και ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής ή ο αναπληρωτής του, ο οποίος συνέταξε το πιστοποιητικό ελέγχου. Η απουσία του ορκωτού ελεγκτή – λογιστή ή του αναπληρωτή του δεν επηρεάζει τη λήψη απόφασης του συμβουλίου, υπό τον όρο ότι αποδεικνύεται η εμπρόθεσμη πρόσκλησή του στην ειδική συνεδρίαση.

Ο δήμαρχος με έγγραφό του κοινοποιεί την απουσία του ορκωτού ελεγκτή – λογιστή από τη συνεδρίαση στο Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών, το συμβούλιο δε, έχει δικαίωμα

να αποκλείσει τον ορκωτό ελεγκτή – λογιστή που δεν προσήλθε, από επόμενο έλεγχο στο Δήμο.

5. Ο απολογισμός ή και ο ισολογισμός με το πιστοποιητικό και την έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή – λογιστή, μαζί με όλα τα δικαιολογητικά που ορίζονται στο άρθρο 24 του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α'), όπως ισχύει, υποβάλλονται για έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μέσα σε έναν (1) μήνα αφότου εκδόθηκε η πράξη του δημοτικού συμβουλίου που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος και η υποβολή του ανακοινώνεται στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Σε περίπτωση μη υποβολής του απολογισμού ή και του ισολογισμού στο Ελεγκτικό Συνέδριο, επιβάλλονται σε βάρος των υπαιτίων οι κυρώσεις του άρθρου 26 του π.δ. 774/1980 και παράλληλα διενεργείται έκτακτος γενικευμένος έλεγχος στη διαχείριση του Δήμου, μετά από απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδίδεται είτε αυτεπάγγελα είτε μετά από αίτηση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

6. Συνοπτική κατάσταση του απολογισμού ή και ο ισολογισμός μετά των αποτελεσμάτων χρήσεως και του πιστοποιητικού ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή – λογιστή δημοσιεύονται, μετά την έγκρισή τους από το δημοτικό συμβούλιο, σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ή, εάν τέτοια δεν υπάρχει, σε εφημερίδα η οποία εκδίδεται στα όρια του νομού που εδρεύει ο Δήμος.

Με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 2 του άρθρου 175, καθορίζονται τα προς δημοσίευση στοιχεία του απολογισμού.

7. Οι Δήμοι, οι οποίοι δεν υποχρεούνται κατά το νόμο στην εφαρμογή του κλαδικού λογιστικού σχεδίου, συντάσσουν στη λήξη κάθε οικονομικού έτους οικονομική κατάσταση, στην οποία εμφανίζονται οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους. Με το προεδρικό διάταγμα της παρ.2 του άρθρου 175, καθορίζονται τα στοιχεία της οικονομικής κατάστασης αυτής.

Σύνοψη της οικονομικής κατάστασης δημοσιεύεται μαζί με τον απολογισμό, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού.

Οι Δήμοι που εφαρμόζουν προαιρετικά το κλαδικό λογιστικό σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 315/1999 (ΦΕΚ 302 Α') δεν υποχρεούνται στη σύνταξη της οικονομικής κατάστασης της παρούσας παραγράφου.

3.3.2 Άρθρο 164 Απολογισμός – ισολογισμός Κοινοτήτων

1. Έως το τέλος Μαΐου, εκείνος που ενεργεί την ταμειακή υπηρεσία της Κοινότητας, υποβάλλει στο κοινοτικό συμβούλιο τους λογαριασμούς της διαχείρισης του περασμένου οικονομικού έτους μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά. Το κοινοτικό συμβούλιο αποφασίζει για την έγκριση του απολογισμού και, προκειμένου για Κοινότητες που εφαρμόζουν το κλαδικό λογιστικό σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων, του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως και διατυπώνει τις παρατηρήσεις του, με πράξη που εκδίδει μέσα σε ένα δίμηνο από την παραλαβή των λογαριασμών.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 163 εφαρμόζονται κατά τα λοιπά αναλόγως και για τις Κοινότητες.

3.3.3 Άρθρο 165 Υποβολή στοιχείων

1. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποβάλλουν στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στοιχεία για το προσωπικό τους, τακτικό και έκτακτο και για την οικονομική τους κατάσταση και διαχείριση, καθώς και όμοια στοιχεία για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τις κάθε είδους επιχειρήσεις τους, με σκοπό τη δημιουργία Βάσης Δεδομένων για το σύνολο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού.

Τα ανωτέρω στοιχεία υποβάλλονται, μέσω της οικείας Περιφέρειας και μετά από σχετικό έλεγχο τους από αυτή, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και κοινοποιούνται στην οικεία Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων και στην Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας.

Η μη παροχή ή η καθυστέρηση παροχής των στοιχείων τιμωρείται με πρόστιμο που επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σε βάρος του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το οποίο ανέρχεται από πέντε τοις εκατό (5%) έως δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των Κ.Α.Π., του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 ανάλογα με τη συχνότητα και τη βαρύτητα της παράβασης και το οποίο παρακρατείται κατά την κατανομή των Κ.Α.Π. του επόμενου έτους, στον οικείο Ο.Τ.Α..

Ο τύπος, το περιεχόμενο των στοιχείων, ο χρόνος και τρόπος υποβολής τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Με όμοια απόφαση καθορίζονται δείκτες αξιολόγησης της οικονομικής διαχείρισης των ανωτέρω φορέων, οι οποίοι συνοδεύουν τον προϋπολογισμό, καθώς και τον απολογισμό ή και τον ισολογισμό αυτών.

Στην ίδια απόφαση, ρυθμίζεται η διαδικασία και η εξειδίκευση του περιεχομένου της αξιολόγησης, οι στόχοι, η συχνότητα, οι δείκτες και η διάρκεια της μέτρησης της αποδοτικότητας της δράσης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Σχετική Νομοθεσία (Β.Δ. 17-5/16-6-1959, άρθρο 48)

3.4 Έργα – Προμήθειες – Υπηρεσίες

3.4.1 Άρθρο 208 Τεχνικό πρόγραμμα

1. Τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια, καθώς και τα Διοικητικά Συμβούλια των Συνδέσμων οφείλουν, δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους, να αποφασίζουν για το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει με σειρά προτεραιότητας τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν και που η δαπάνη τους πρέπει να αντιμετωπιστεί με τα κάθε είδους έσοδα του προϋπολογισμού. Η δαπάνη για κάθε έργο υπολογίζεται κατά προσέγγιση, σύμφωνα με προκαταρκτικές εκθέσεις, προμελέτες, μελέτες ή άλλα στοιχεία.

2. α. Αν ο Δήμος ή η Κοινότητα απαρτίζεται από περισσότερα δημοτικά ή τοπικά διαμερίσματα ή οικισμούς, το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο οφείλει να περιλάβει στο ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν για κάθε δημοτικό ή τοπικό διαμέρισμα ή οικισμό και να κάνει κατανομή των πιστώσεων που απαιτούνται για την εκτέλεση των έργων του προγράμματος, ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα των αναγκών του πληθυσμού ή και με τα εισφερόμενα έσοδα. Δεν απαιτείται κατανομή των πιστώσεων, όταν το έργο εξυπηρετεί όλα τα δημοτικά ή τοπικά διαμερίσματα ή όλους τους οικισμούς του Δήμου ή της Κοινότητας.

β. Από το σύνολο των πιστώσεων που καλύπτουν τις δαπάνες των έργων που περιλαμβάνονται στο ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα και δεν εξυπηρετούν όλα τα τοπικά

διαμερίσματα, διατίθεται, αποκλειστικώς, για έργα που εκτελούνται στα τοπικά διαμερίσματα ποσοστό τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) των πιστώσεων εκείνων που θα διετίθεντο, αν η κατανομή αυτών γινόταν με πληθυσμιακά κριτήρια.

Τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια δύνανται με απόφασή τους να μεταθέτουν την εφαρμογή του ανωτέρω ορίου πιστώσεων για το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα του επόμενου έτους. Στην περίπτωση αυτή η απαίτηση του ελάχιστου, ως άνω, ποσοστού, θα καλύπτεται στη βάση της διετίας.

3. Δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργου που δεν περιλαμβάνεται στο ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα.

4. Τροποποίηση του ετήσιου τεχνικού προγράμματος επιτρέπεται μόνο ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Σχετική Νομοθεσία (Ν. 1418/1984, Π.Δ. 609/1985, Π.Δ. 171/1987, Οδηγία 2004/18/ΕΚ)

3.4.2 Άρθρο 209 Προμήθειες – Υπηρεσίες – Μελέτες

1. Οι προμήθειες των Δήμων, των Κοινοτήτων, των πάσης φύσεως Συνδέσμων τους, των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και των ιδρυμάτων τους διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ενιαίου Κανονισμού Προμηθειών των Ο.Τ.Α. (Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α), όπως ισχύει, με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του π.δ. 370/1995 (ΦΕΚ 199 Α'), όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί από το π.δ. 105/2000 (ΦΕΚ 100 Α') και των αντίστοιχων του π.δ. 57/2000 (ΦΕΚ 45 Α').

2. Η παροχή των κάθε είδους υπηρεσιών προς τους φορείς της προηγούμενης παραγράφου, πλην αυτών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α'), ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.

3. Με απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί εκπόνησης μελετών, η απευθείας ανάθεση της εκπόνησης μελέτης του Δήμου ή Κοινότητας σε πτυχιούχο μελετητή ή μελετητικό γραφείο Α' ή Β' τάξης πτυχίου, εφόσον η προεκτιμώμενη αμοιβή όλων των σταδίων της μελέτης δεν υπερβαίνει σε

ποσοστό το τριάντα τοις εκατό (30%) του ανώτατου ορίου αμοιβής πτυχίου Α΄ τάξης που κάθε φορά ισχύει για την αντίστοιχη κατηγορία μελέτης. Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, προκύψει μεγαλύτερη αμοιβή από αυτή που προεκτιμήθηκε και που έγινε αποδεκτή από τον ανάδοχο με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, η επιπλέον διαφορά θεωρείται ποινική ρήτρα, σε βάρος του, για εσφαλμένη προεκτίμηση. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και από τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα, τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους κάθε είδους συνδέσμους Δήμων και Κοινοτήτων.

4. Τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελέτης ή υπηρεσίας θεωρούνται από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας και, αν δεν υπάρχει ή αδυνατεί, από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.). Οι μελέτες των έργων και υπηρεσιών, και πέραν εκείνων των υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3316/2005, θεωρούνται από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας και, αν δεν υπάρχει ή αδυνατεί, από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.).

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται τα όρια προϋπολογισμού των μελετών έργων και υπηρεσιών, πέραν των οποίων απαιτείται θεώρηση, ύστερα από γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου δημοσίων έργων ή από την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρηση Μελετών του ίδιου Υπουργείου.

Η εγκριτική απόφαση των μελετών, που προβλέπουν οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 3316/2005 εκδίδεται από την τεχνική υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας και, αν δεν υπάρχει ή αδυνατεί, από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.).

5. Επιτρέπεται η παροχή υπηρεσιών και η διενέργεια προμηθειών από τους Δήμους και Κοινότητες, με βάση τις ρυθμίσεις του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 2 του παρόντος για λογαριασμό ιδρύματος ή άλλου νομικού προσώπου που έχουν συστήσει, μετά από σχετική απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου με μεταφορά και της αντίστοιχης πίστωσης στον προϋπολογισμό των φορέων αυτών.

6. Κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων, τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την ύδρευση και αποχέτευση Δήμων ή Κοινοτήτων, την άρδευση περιοχών τους, καθώς και την κατασκευή και λειτουργία χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.), τα οποία προβλέπονται από τεχνικές μελέτες, δεν υπόκεινται στους όρους και περιορισμούς των διατάξεων αυτών και για την κατασκευή τους δεν απαιτείται η έκδοση άδειας από τις αρμόδιες αρχές. Όσα από τα τεχνικά έργα και τις εγκαταστάσεις αυτές έχουν μεγάλο όγκο ή ύψος εκτελούνται ύστερα από γνωμοδότηση της αρμόδιας αρχιτεκτονικής επιτροπής.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζεται το όριο προϋπολογισμού δαπάνης των καλλιτεχνικών έργων, που εκτελούνται με απευθείας ανάθεση από τον δήμαρχο ή τον πρόεδρο της Κοινότητας ή τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου των φορέων της παραγράφου 1.

Σχετική Νομοθεσία (Υ.Α. 11389/1993, Π.Δ. 370/1995, Π.Δ. 346/1998, Ν. 3316/2005)

3.4.3 Άρθρο 210 Έλεγχος Ασφάλειας και Λειτουργίας των Έργων

1. Ο έλεγχος και η εποπτεία για την ασφάλεια και λειτουργικότητα των δημοτικών και κοινοτικών έργων ασκείται από τις αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εφόσον δεν υπάρχουν από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) της οικείας Περιφέρειας.

2. Οι παραπάνω υπηρεσίες προτείνουν στον κύριο του έργου τα αναγκαία μέτρα, που πρέπει να ληφθούν, για την αποτροπή κινδύνων και σε περίπτωση βλαβών στα έργα, τις αναγκαίες εργασίες για την αποκατάστασή τους.

3.5 Προεδρικό διάταγμα Υπ' Αρίθμ. 188

Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»

3.5.1 Όργανα κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος

1. Η κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος πραγματοποιείται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου από το Δημοτικό Συμβούλιο. Για το σκοπό αυτό συγκροτείται διεπιστημονική ομάδα έργου, η οποία συντάσσει

σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος σε συνεργασία με τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, με την υποστήριξη της υπηρεσίας προγραμματισμού, κατά τη διαδικασία του άρθρου 2, το οποίο εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

2. Η υπηρεσία προγραμματισμού του Δήμου είναι αρμόδια για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης και των υπηρεσιών του Δήμου, των Νομικών Προσώπων του και της ομάδας έργου κατά τη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης, στα οποία εξειδικεύεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα.
3. Η διεπιστημονική ομάδα έργου συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο υπεύθυνος της ομάδας, ο οποίος προεδρεύει αυτής. Ο Δήμαρχος έχει τη γενική εποπτεία της προόδου των εργασιών της ομάδας. Στην ομάδα έργου συμμετέχουν :

Μέλη των οργάνων διοίκησης, εκ των οποίων τουλάχιστον ένας Αντιδήμαρχος, και υπάλληλοι των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, προερχόμενοι κατά προτίμηση από την Οικονομική Διεύθυνση, την Τεχνική Υπηρεσία, καθώς και την Υπηρεσία Προγραμματισμού, όπου αυτές υφίστανται. Ο αριθμός των μελών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα έξι (6).

Επίσης είναι δυνατή η συμμετοχή ειδικών συμβούλων, ειδικών επιστημονικών συνεργατών του Δημάρχου και εξωτερικών συμβούλων με γνώσεις σε οικονομικά, τεχνικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά θέματα. Ο αριθμός των συμβούλων και συνεργατών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τους τρεις (3).

4. Για τη συμβουλευτική υποστήριξη των εργασιών της ομάδας έργου, μπορεί να ανατίθενται σχετικές υπηρεσίες σε εξωτερικούς συμβούλους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 60/2007 (Α' 64), του άρθρου 83 του Ν. 2362/1995 (Α' 247) και της Απόφασης 2/45564/0026/31.07.2001 του Υπουργού Οικονομικών (Β' 1066).
5. Ως «Νομικά Πρόσωπα του Δήμου» νοούνται τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα δημοτικά ιδρύματα, οι δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις και οι δημοτικές ανώνυμες εταιρείες.

3.5.2 Άρθρο 2 Διαδικασία κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα καταρτίζεται ως ακολούθως :

1. Η ομάδα έργου εισάγει προς συζήτηση στις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του αρχικό κείμενο σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση (στην περιοχή του Δήμου και στις υπηρεσίες) και την αξιολόγησή της και αφού λάβει υπόψη τις γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών, συντάσσει σχέδιο με το στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου, το οποίο υποβάλλει στο Δήμαρχο.
2. Ο Δήμαρχος εισηγείται το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.
3. Το εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, δημοσιοποιείται για διαβούλευση, τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου, εάν υπάρχει, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Κατά τη διάρκεια της περιόδου δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά, από τα τοπικά ή διαμερισματικά συμβούλια, από πολίτες ή ενώσεις πολιτών και από τοπικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Με απόφαση του Δημάρχου μπορεί να οργανωθεί ημερίδα, θεματικές συναντήσεις, δημόσια συζήτηση και όποια άλλη ενέργεια διαβούλευσης κρίνεται αναγκαία.
4. Οι υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, αφού λάβουν υπόψη τους το εγκεκριμένο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη της διαδικασίας κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος, προτείνουν, με γραπτή εισήγησή τους, κατ' αντιστοιχία προς τους άξονες και τα μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος, τους στόχους της κάθε υπηρεσίας για την επόμενη περίοδο και τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων αυτών, ιεραρχημένες κατά σειρά προτεραιότητας.
5. Το διοικητικό συμβούλιο του κάθε Νομικού Προσώπου του Δήμου, εντός μιας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, λαμβάνει απόφαση για τους στόχους και τις δράσεις που το αφορούν.

6. Η ομάδα έργου επεξεργάζεται και συνθέτει τις προτάσεις των υπηρεσιών, τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των Νομικών Προσώπων του Δήμου και τις προτάσεις που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης και συντάσσει το σχέδιο του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο υποβάλλει στο Δήμαρχο.
7. Ο Δήμαρχος εισηγείται το σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση, επισυνάπτοντας τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των Νομικών Προσώπων του Δήμου.
8. Το εγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα, μετά τον έλεγχο νομιμότητας για την τήρηση της διαδικασίας κατάρτισής του από την Περιφέρεια, καταχωρείται στην ιστοσελίδα του Δήμου, εάν υπάρχει, και δημοσιοποιείται με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

3.5.3 Άρθρο 3 Όργανα και διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος

1. Αρμόδιος για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος είναι ο δήμαρχος, με την υποστήριξη της υπηρεσίας προγραμματισμού.
2. Η υπηρεσία προγραμματισμού συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και συντάσσει την ενδιάμεση και την τελική έκθεση αξιολόγησης, τις οποίες υποβάλλει στο δήμαρχο. Ο δήμαρχος εισηγείται τις εκθέσεις στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.
3. Η ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται με την ολοκλήρωση του απολογισμού του δευτέρου έτους της δημοτικής περιόδου και η τελική έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται κατά το τελευταίο δίμηνο της δημοτικής περιόδου. Μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση είναι δυνατή η αναθεώρηση των στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.
4. Με σκοπό την αντικειμενικότερη αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος χρησιμοποιούνται δείκτες αποτελεσματικότητας, που

επιτρέπουν να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων σε σχέση με τα αποτελέσματα των δράσεων και δείκτες αποδοτικότητας, που συσχετίζουν το κόστος πραγματοποίησης με τις εκροές των δράσεων.

3.5.4 Άρθρο 4 Όργανα και διαδικασία κατάρτισης των ετήσιων προγραμμάτων δράσης

1. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα εξειδικεύεται σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης του Δήμου και σε ετήσια προγράμματα δράσης των Νομικών Προσώπων του, τα οποία καταρτίζονται κάθε έτος της δημοτικής περιόδου, μαζί με τον ετήσιο προϋπολογισμό αυτών. Ο ετήσιος προϋπολογισμός του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του καλύπτει τις δράσεις που προβλέπονται στο αντίστοιχο ετήσιο πρόγραμμα δράσης.
2. Το ετήσιο πρόγραμμα δράσης του Δήμου καταρτίζεται από τη Δημορχιακή Επιτροπή και εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Το ετήσιο πρόγραμμα δράσης των δημοτικών ιδρυμάτων καταρτίζεται από την εκτελεστική επιτροπή και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών. Το ετήσιο πρόγραμμα δράσης των λοιπών Νομικών Προσώπων του Δήμου καταρτίζεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών.
3. Για την κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος δράσης του Δήμου, η υπηρεσία προγραμματισμού, αφού λάβει υπόψη τις γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών, συντάσσει σχέδιο ετήσιου προγράμματος δράσης του Δήμου, το οποίο υποβάλλει στη Δημορχιακή Επιτροπή.
4. Τροποποίηση του ετήσιου προγράμματος δράσης του Δήμου επιτρέπεται ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

3.5.5 Άρθρο 5 Όργανα και διαδικασία παρακολούθησης και απολογισμού των ετήσιων προγραμμάτων δράσης

1. Τα όργανα κατάρτισης των ετήσιων προγραμμάτων δράσης είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον απολογισμό τους, με την υποστήριξη της υπηρεσίας προγραμματισμού.

2. Η υπηρεσία προγραμματισμού:
 - a) Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του ετήσιου προγράμματος δράσης του Δήμου, συντάσσει εκθέσεις παρακολούθησης σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, ανά τακτά χρονικά διαστήματα που ορίζονται με απόφαση του Δημάρχου.
 - b) Πριν από τη σύνταξη του οικονομικού απολογισμού, υποβάλλει στη δημορχιακή επιτροπή έκθεση με τον απολογισμό δράσης του προηγούμενου έτους, αφού λάβει υπόψη τις απολογιστικές εκθέσεις των υπηρεσιών.
3. Για τη διευκόλυνση του συντονισμού, της αλληλοενημέρωσης, της παρακολούθησης και αξιολόγησης του έργου των δημοτικών υπηρεσιών, είναι δυνατή η συγκρότηση και λειτουργία επιτροπών συντονισμού, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν προϊστάμενοι των υπηρεσιών, εκπρόσωποι των Νομικών Προσώπων του Δήμου, αντιδήμαρχοι και ο δήμαρχος. Η σύνθεση και οι αρμοδιότητες των επιτροπών αυτών καθορίζονται στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου.

4 Τοπική Αυτοδιοίκηση και Περιφερειακή Πολιτική της Ε.Ε.

4.1 Εισαγωγικά στοιχεία

Η περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμβάλλει στον περιορισμό των διαρθρωτικών ανισοτήτων μεταξύ των περιοχών της Ε.Ε., στην ισόρροπη ανάπτυξη της κοινοτικής επικράτειας καθώς και στην προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους. Θεμελιωμένη στις έννοιες της αλληλεγγύης και της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, η περιφερειακή πολιτική επιτυγχάνεται με την ποικιλία των χρηματοδοτικών διαδικασιών, κυρίως μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής. (Ν.Μούσης)

Για την περίοδο 2007-2013, η περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση στον προϋπολογισμό της Ε.Ε. με ένα κονδύλι της τάξης των 348 δισ. Ευρώ. Με την έγκριση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης το 1986, συμπεριλήφθηκε στους στόχους η οικονομική και κοινωνική συνοχή. Η Συνθήκη του Μάαστριχ (1992) θεσμοθέτησε τελικά αυτή την πολιτική στο πλαίσιο της συνθήκης ΕΚ. (άρθρα 158 έως 162).

4.2 Τοπική Αυτοδιοίκηση και Ευρώπη

Η Τοπική Διοίκηση, γενικά, δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://europa.eu/>).

Το άρθρο 5, εντούτοις, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση εγγυάται την αρχή της επικουρικότητας. Η αρχή αυτή, εξασφαλίζει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατό πλησιέστερα προς τους πολίτες και ότι διενεργούνται διαρκείς έλεγχοι ώστε να εξακριβώνεται πως η δράση σε επίπεδο Ένωσης είναι δικαιολογημένη υπό το φως των διαθέσιμων δυνατοτήτων σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.

Με άλλα λόγια, η Ένωση δεν αναλαμβάνει δράση (εκτός από τους τομείς που εμπίπτουν στην αποκλειστική της αρμοδιότητα), παρά μόνο εφόσον η δράση αυτή είναι πιο αποτελεσματική από την αντίστοιχη δράση σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. (www.moi.gov.cy)

Η Συνθήκη του Μάαστριχ έδωσε στις περιφέρειες και τις τοπικές αυτοδιοικήσεις της Ευρώπης τη δική τους, ισχυρή φωνή: την Επιτροπή των Περιφερειών

(<http://cor.europa.eu/en/Pages/home.aspx>) , μια πολιτική συνέλευση η οποία παρέχει στις τοπικές και περιφερειακές αρχές τη δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους στην καρδιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Επιτροπή των Περιφερειών συστάθηκε το 1994 για την αντιμετώπιση δύο βασικών θεμάτων.

Πρώτον, το 75% περίπου της Νομοθεσίας της ΕΕ έχει εφαρμογή στο τοπικό ή το περιφερειακό επίπεδο και συνεπώς είναι λογικό οι εκπρόσωποι των τοπικών και περιφερειακών αρχών να έχουν λόγο στο σχεδιασμό των νέων Νόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (www.moi.gov.cy)

Δεύτερον, διατυπώθηκε η ανησυχία ότι η Ευρώπη προχωρούσε μεν, άφηνε ωστόσο τους πολίτες πίσω της. Ένας τρόπος για να γεφυρωθεί αυτό το χάσμα ήταν να έλθουν οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι πιο κοντά στους πολίτες. (www.moi.gov.cy)

Οι Συνθήκες υποχρεώνουν την Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών, για κάθε νέα πρόταση σχετικά με τομείς που άπτονται του τοπικού ή περιφερειακού επιπέδου.

Παράλληλα, με την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας, οι περιφέρειες της Ευρώπης αποκτούν περισσότερες δυνάμεις. Για πρώτη φορά, οι αιρετοί τοπικοί και περιφερειακοί αντιπρόσωποι της Ευρώπης μπορούν, μέσω της Επιτροπής των Περιφερειών, να αμφισβητήσουν ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη νέα νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θεωρούν ότι παραβιάζει την αρχή της επικουρικότητας, δηλαδή την αρχή σύμφωνα με την οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται από την εγγύτερη στον πολίτη Αρχή.

Υπογραμμίζεται επίσης ότι με την Συνθήκη της Λισαβόνας, η Ένωση αναγνωρίζει ρητά την «εδαφική συνοχή» ως βασικό της στόχο, παράλληλα με την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Έτσι, κατά την κατάρτιση νέας ευρωπαϊκής νομοθεσίας, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών, οι οποίες πρέπει να διατυπώσουν τις θέσεις τους σε ευρείας κλίμακας προκαταρκτικές διαβουλεύσεις. (www.moi.gov.cy)

4.3 «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» και Οικονομικά της Αυτοδιοίκησης

Η νέα αρχιτεκτονική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του κράτους αποτελεί τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή πρωτοβουλία των τελευταίων δεκαετιών.

Η νέα αρχιτεκτονική της Τ.Α. και του κράτους δεν αποσκοπεί μόνο στην εξοικονόμηση πόρων μέσω του περιορισμού του αριθμού του ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων ή αξιοποίηση οικονομικών κλίμακας. Το σημαντικότερο πλεονέκτημα της νέας αρχιτεκτονικής είναι ότι δημιουργεί ισχυρούς αναπτυξιακούς θεσμούς σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο, τέτοιους που μπορούν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία. (Απόφαση 78/2011)

Μια ακόμη καινοτομία του νόμου 3852/2010 (Πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» είναι η δημιουργία ενός τοπικού Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Π.Σ.Α.). Το τοπικό Π.Σ.Α. περιλαμβάνει: α)το Πρόγραμμα Εξυγίανσης ΟΤΑ με οικονομική δυσπραγία , β)τη δημιουργία Λογαριασμού Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης, γ) τη θέσπιση κανόνων και πλαισίου πιστοληπτικής πολιτικής των ΟΤΑ, δ)την αποτελεσματικότερη και σύγχρονη οικονομική διαχείριση με αναβάθμιση του ρόλου του δημοτικού προϋπολογισμού και δημιουργία εργαλείων λήψης αποφάσεων, όπως βάσεις δεδομένων με έγκυρα και έγκαιρα στατιστικά στοιχεία, ε)τον έλεγχο και τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα, διπλογραφικό με αναλυτική λογιστική και έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε όλους τους δήμους, περιφέρειες και τα Νομικά Πρόσωπα αυτών. (Απόφαση 78/2011)

4.4 Έσοδα και χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α.

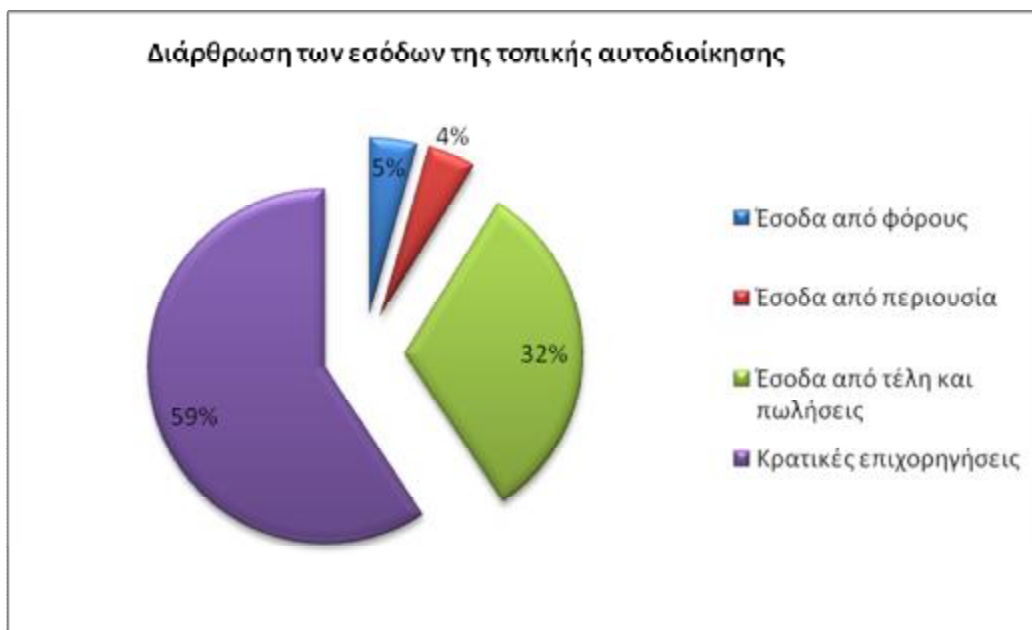
Πριν μιλήσουμε για την σχέση της Ευρώπης με την τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει να δούμε τις πηγές εσόδων των δήμων καθώς και την διαθροσή τους. Ετσι θα μπορούμε να αναλύτσουμε τα όποια χρηματοδοτικά μέσα.

4.4.1 Έσοδα

Συνοπτικά, τα έσοδα της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα προκύπτουν από τις εξής βασικές πηγές: (www.moi.gov.cy)

- Έσοδα από φόρους: 3,95%
- Έσοδα από περιουσία: 3,94%
- Έσοδα από τέλη και πωλήσεις: 28,74%

- Κρατικές επιχορηγήσεις: 53,36%

Εικόνα 4 Διάρθρωση εσόδων Πηγή: www.moi.gov.cy

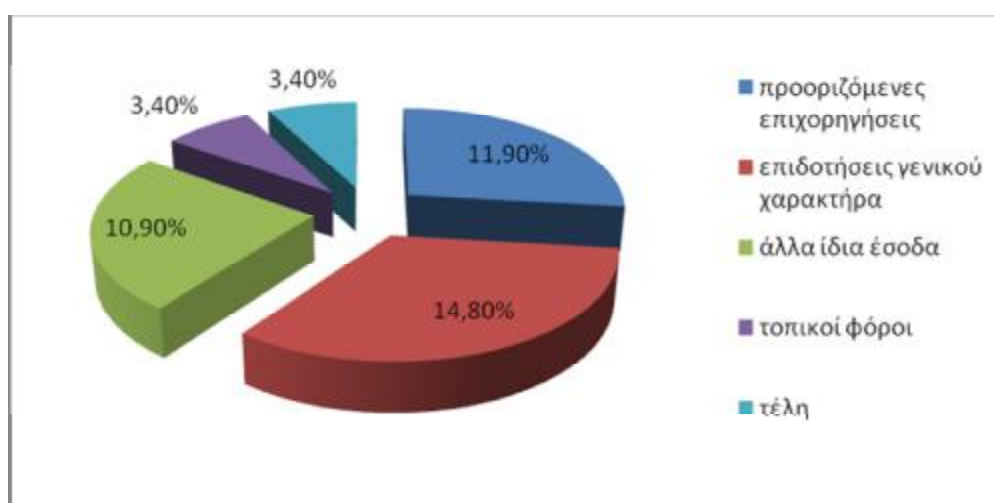
Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, η οικονομική αυτοτέλεια της ελληνικής τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ιδιαίτερα χαμηλή. Συγκεκριμένα, η τιμή του δείκτη αυτονομίας βρίσκεται μόλις στο 50,33%, ενώ η τιμή του δείκτη αστάθειας είναι αρκετά υψηλή, ήτοι 35,33%, όπως επίσης και η τιμή του δείκτη εξάρτησης που βρίσκεται στο 42,67%. (www.moi.gov.cy)

Οι προαναφερόμενοι πόροι διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών που πραγματοποιούνται από τους Δήμους σε τομείς όπως οι κοινωνικές υπηρεσίες, η πρωτοβάθμια εκπαίδευση, και η αστική ανάπτυξη. Το δημοτικό συμβούλιο δεν μπορεί να ανακατανείμει σε άλλες δαπάνες τους πόρους αυτούς, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 27% των δημοτικών εσόδων. Το ποσό και το ποσοστό ποικίλλει σημαντικά από τον ένα Δήμο στον άλλο, ανάλογα με το επίπεδο της κοινωνικής ανάγκης σε κάθε Δήμο.

Η Γενική Επιχορήγηση, όπως και τα συγκεκριμένα κεφάλαια προς τους Δήμους, προέρχονται από την κεντρική διοίκηση. Κατά μέσο όρο η γενική επιχορήγηση αντιπροσωπεύει το 33% των δημοτικών εσόδων. Στην περίπτωση αυτή, ωστόσο, το δημοτικό συμβούλιο είναι ελεύθερο να αποφασίσει για την ακριβή κατανομή της. Η Γενική επιχορήγηση αυτή αποσκοπεί στο να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για ένα ίσο επίπεδο υπηρεσιών, με ένα ίσο επίπεδο των τοπικών φόρων και τελών, για όλους τους δήμους. Η Γενική Επιχορήγηση διατίθεται με ένα σταθμισμένο σύστημα

κατανομής, βασισμένο σε μεγάλο βαθμό στον αριθμό των κατοίκων, τον αριθμό των σπιτιών, αν ένας δήμος είναι ένα κέντρο υπηρεσιών για την περιοχή ή όχι, και από το φυσικό μέγεθος του οικείου δήμου. Επιπλέον, υπάρχει ένα πολύ εκλεπτυσμένο σύνολο κριτηρίων κατανομής, περίπου 60 συνολικά, που σύμφωνα με το χαρακτήρα του δήμου, εξασφαλίζει ότι κάθε δήμος λαμβάνει ότι αξίζει και ότι χρειάζεται. (www.moi.gov.cy)

Πηγές Εσόδων των Δήμων (σε δισ. Ευρώ)

Εικόνα 5 Εσοδά δήμων πηγή: www.moi.gov.cy

4.4.2 Χρηματοδοτικά μέσα για την αυτοδιοίκηση και της μεταρρυθμίσεις

Για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί κανόνα το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησής τους σε τακτική βάση να προέρχεται είτε από θεσμοθετημένους πόρους υπέρ των ΟΤΑ είτε από τον κρατικό προϋπολογισμό. Οι μεν θεσμοθετημένοι πόροι υπέρ των ΟΤΑ περιλαμβάνουν έσοδα είτε από την αξιοποίηση των περιουσίας και των υποδομών των ΟΤΑ είτε από τέλη και εισφορές σε τοπικό επίπεδο, ενώ η δε χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό περιλαμβάνει την τακτική (συνήθως ετήσια) επιχορήγηση των ΟΤΑ από την κεντρική κρατική διοίκηση. (www.moi.gov.cy)

Για να γίνει σαφής η στήριξη των ΟΤΑ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτού του είδους τη χρηματοδότηση ακολουθούν κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Στην περίπτωση της **Ελλάδας**, σύμφωνα λοιπόν με τη μελέτη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΕΔΚΕ) «Οι ΟΤΑ σε αριθμούς», που δημοσιεύτηκε το 2010 προκύπτουν τα εξής στοιχεία: (www.moi.gov.cy)

- Τα έσοδα των ΟΤΑ προέρχονται σε ποσοστό πάνω από 50% από τις κρατικές επιχορηγήσεις
- Το μεγαλύτερο ποσοστό των τακτικών εσόδων προέρχεται από τους **Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους - ΚΑΠ** και τα **ανταποδοτικά τέλη**
- Τα τακτικά έσοδα των ΟΤΑ, ενώ βάσει του Νόμου 1828/89 θα έπρεπε να χαρακτηρίζονται από σταθερότητα, ώστε να επιτρέπουν το σωστό προγραμματισμό στους ΟΤΑ, παρουσιάζουν αρκετές διακυμάνσεις
- Το μεγαλύτερο ποσό των εκτάκτων εσόδων προέρχεται από τις επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης - ΣΑΤΑ), το μερίδιο δηλαδή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
- Τα φορολογικά έσοδα δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυναμικότητα, καταλαμβάνοντας πολύ μικρό ποσοστό σε σχέση με τα συνολικά έσοδα
- Τα έσοδα από ανταποδοτικά τέλη παρουσιάζουν μια σχετικά φθίνουσα πορεία με μικρή ανάκαμψη το 2005, αλλά μεγαλύτερη δυναμικότητα σε σχέση με τα φορολογικά έσοδα
- Τα έσοδα από δάνεια διαφοροποιούνται αρκετά ανάλογα με το έτος που εξετάζουμε και το μεγαλύτερο ποσοστό εξ' αυτών, αφορά δάνεια που συνάπτονται με το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων (Τ.Δ.&Π.)
- Τέλος, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός, ότι οι μικροί πληθυσμιακά δήμοι παρουσιάζουν πολύ μεγαλύτερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις και πολύ λιγότερες δυνατότητες άντλησης τοπικών πόρων από τους πολίτες.

Εν τέλει ο κυριότερος πόρος χρηματοδότησης των δήμων και κοινοτήτων που προέρχεται από επιχορηγήσεις (36%) και κατανέμεται με βάση αντικειμενικούς δείκτες για την κάλυψη των δαπανών (π.χ. εκπαίδευση και επιδόματα ανεργίας). Η δεύτερη κύρια πηγή (27%) είναι η συνολική επιχορήγηση από το Ταμείο Δήμων (Gemeentefonds). Ο λογαριασμός των ιδίων πόρων του Δήμου αποτελεί το ένα τρίτο

του συνόλου των πόρων (33%). Οι ίδιοι πόροι περιλαμβάνουν τη λειτουργία των αποδόσεων και των εσόδων από τον χωροταξικό σχεδιασμό επιχειρήσεων (16%), τον φόρο επί των ακινήτων (onroerende zaakbelasting-OZB), τα τέλη και τα πρόστιμα (7%) και διάφορους μικρότερους τοπικούς φόρους (2%). Τέλος, οι Δήμοι λαμβάνουν και οικονομικές ενισχύσεις από τις επαρχίες και την Ευρωπαϊκή Ένωση (4%).(www.moi.gov.cy)

4.5 ΕΣΠΑ και Επιχειρησιακά Προγράμματα για Ο.Τ.Α

Τα προγράμματα του ΕΣΠΑ ερχονται να τονώσουν τα οικονομικά μιας χώρας και κατεπέκταση των δήμων.

Η αρχιτεκτονική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007–2013 διαμορφώθηκε έτσι ώστε να υλοποιηθούν με το βέλτιστο τρόπο οι στρατηγικές επιλογές της χώρας, όπως αποτυπώθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, ενώ λήφθηκαν υπόψη και τα νέα δεδομένα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (63% του πληθυσμού της χώρας σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης). Παράλληλα, η επιλογή αυτή στοχεύει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των δυσχερειών σχεδιασμού και υλοποίησης που εντοπίστηκαν στην προγραμματική περίοδο 2000- 2006. Έτσι, το νέο σχήμα χαρακτηρίζεται κατ' αρχάς από το μικρότερο, σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων: ο στρατηγικός σχεδιασμός της χώρας για την περίοδο 2012-2018 θα υλοποιηθεί μέσα από οκτώ (8) Τομεακά ΕΠ, πέντε (5) Περιφερειακά ΕΠ και δώδεκα (12) ΕΠ Εδαφικής Συνεργασίας. Έτσι, στην περίοδο 2007-2013 το σύνολο των υποδομών προσπελασιμότητας θα υλοποιηθεί πλέον στο πλαίσιο ενός τομεακού ΕΠ, ενώ για τους τομείς της υγείας και του πολιτισμού δεν θα υπάρξει πλέον διακριτό ΕΠ και οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν από Περιφερειακά και Τομεακά ΕΠ. (Λιαργκόβας. Ανδρέου),

Επιπλέον, βασικό στοιχείο της νέας αρχιτεκτονικής αποτελεί ο διαφορετικός ρόλος των πέντε Περιφερειών μεταβατικής στήριξης, και ιδιαίτερα των δύο Περιφερειών σταδιακής εισόδου στο στόχο 2, σε σχέση με τις οκτώ Περιφέρειες του αμιγούς στόχου 1. Οι πέντε Περιφέρειες που ξεπέρασαν προκαθορισμένα επίπεδα ανάπτυξης εισέρχονται σε καθεστώς σταδιακής «απεξάρτησης» από τους κοινοτικούς πόρους: η ενίσχυσή τους από τα διαρθρωτικά ταμεία μειώνεται βαθμιαία, ώστε προοπτικά να μπορούν να σταθούν αυτοδύναμα μεταξύ των ανεπτυγμένων ευρωπαϊκών Περιφερειών. Ωστόσο, προκειμένου οι Περιφέρειες σταδιακής εισόδου, ειδικότερα,

να αντιμετωπίσουν τις αυξημένες απαιτήσεις που απορρέουν από τη Στρατηγική της Λισαβώνας, προβλέπεται να ενισχυθούν με πρόσθετους εθνικούς πόρους (αυξημένα ποσοστά εθνικής συμμετοχής στη δημόσια δαπάνη). (Λιαργκόβας, Ανδρέου),

Δεδομένου ότι η ΕΕ επιβάλλει υποχρεωτικές πιστώσεις για αυτές τις Περιφέρειες και μάλιστα την ξεχωριστή παρακολούθησή τους στα ΕΠ, το σύνολο του αναπτυξιακού σχεδιασμού στις Περιφέρειες αυτές θα υλοποιηθεί μέσα από τα οικεία ΠΕΠ, με την επιφύλαξη του Κοινωνικού Ταμείου λόγω του μονοταμειακού χαρακτήρα των νέων ΕΠ. Αντίθετα, οι ανάγκες των Περιφερειών αμιγούς Στόχου 1 θα καλυφθούν τόσο μέσα από τα Τομεακά όσο και από τα Περιφερειακά ΕΠ με απόλυτα διακριτές πιστώσεις. Η επιλογή αυτή αντανάκλα τον πρωτεύοντα λόγο που καλούνται να έχουν οι πέντε Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης ως προς τη αξιοποίηση των περιορισμένων και σταδιακά μειούμενων πόρων που τους αναλογούν. Ταυτόχρονα, με τον τρόπο αυτό καθίσταται εφικτή η ξεχωριστή παρακολούθηση των μεταβατικών πιστώσεων, που αποτελούν περίπου το 43% των συνολικών περιφερειακών πιστώσεων για την Ελλάδα. (Λιαργκόβας, Ανδρέου),

Έτσι, στα νέα ΕΠ υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση για τις δύο κατηγορίες Περιφερειών, τις Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης και τις Περιφέρειες αμιγούς στόχου 1. Η διαφοροποίηση αυτή αποτυπώνεται τόσο στη χρηματοδοτική κατανομή των πόρων μεταξύ των ΕΠ όσο και στο είδος των δράσεων που θα υλοποιηθούν από τα ΠΕΠ.

4.5.1 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013, στο επίπεδο των πέντε χωρικών ενότητων, σχεδιάζονται πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ως εξής: (Ελληνική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

1. ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης 2. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων 3. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 4. ΠΕΠ Θεσσαλίας -Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 5. ΠΕΠ Αττικής

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα θα συμβάλλουν στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων, συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα και με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας /

περιφέρειας, όπως αυτά εξειδικεύονται στο σχετικό τμήμα της περιφερειακής στρατηγικής. Λόγω του ότι τα 5 ΠΕΠ καλύπτουν Περιφέρειες που ανήκουν σε διαφορετική κατηγορία (αμιγής στόχος σύγκλισης, phasing out, phasing in), θα υπάρξει διαφοροποίηση του εύρους των παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν σε κάθε τέτοια κατηγορία. (Ελληνική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Σε κάθε περίπτωση, τα ΠΕΠ για όλες τις Περιφέρειες θα καλύψουν έναν κοινό κορμό παρεμβάσεων ως εξής: (Ελληνική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

- κοινωνικές υποδομές,
- υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοιχτής φροντίδας, εξειδικευμένος εξοπλισμός, μέτρα ανάπτυξης και προστασίας της Δημόσιας Υγείας),
- πολιτισμός (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς),
- έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας,
- πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης,
- πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών.

4.6 Περιφερειακή κατανομή κονδυλίων του ΕΣΠΑ

Σημαντική παράμετρο για το σχεδιασμό των ΕΠ του ΕΣΠΑ αποτέλεσε η μέριμνα του ΥΠΟΙΟ για ισόρροπη περιφερειακή κατανομή των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων, στο πνεύμα των Αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2005, όπως ανακοινώθηκαν επίσημα στην Ελλάδα με επιστολή της Επιτρόπου Περιφερειακής Πολιτικής της ΕΕ, D. Huebner, τον Αύγουστο 2006. (Ε.Ε.)

Έτσι, οι επιλογές που έγιναν για την διάρθρωση του ΕΣΠΑ σε ΕΠ εξασφαλίζουν, κατ' αρχήν, την απόλυτη τήρηση των συνολικών πιστώσεων για κάθε μία από τις τρεις κατηγορίες Περιφερειών. (Ε.Ε.)

Επιπλέον, για κάθε μία από τις Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης το σκέλος ΕΤΠΑ είναι διασφαλισμένο, στο πλαίσιο διακριτών Αξόνων Προτεραιότητας στα οικεία ΠΕΠ, ενώ για το σκέλος ΕΚΤ υπάρχουν κατευθύνσεις προς τα τρία ΕΠ, ως προς τις πιστώσεις για κάθε μια από τις πέντε αυτές Περιφέρειες. (Ε.Ε.)

Τέλος, υπάρχει συνεχής παρακολούθηση της διαδικασίας σχεδιασμού και κατάρτισης των ΕΠ και μέριμνα ώστε ο επιμερισμός των πόρων μεταξύ των Περιφερειών του αμιγούς στόχου 1, που θα προκύψει συνολικά με την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάρτισης και διαπραγμάτευσης των ΕΠ, να ανταποκρίνεται στο πνεύμα των ενδεικτικών κατανομών ανά Περιφέρεια της επιστολής της Επιτρόπου Huebner. (Ε.Ε.)

Στον παρακάτω Πίνακα δίνεται εποπτικά η κατανομή ανά ΕΠ και Ταμείο των κονδυλίων που αντιστοιχούν στις τρεις διακριτές κατηγορίες Περιφερειών (αμιγής στόχος 1, phasing out και phasing in). (Ε.Ε.)

	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΤΑΜΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΜΙΓΗΣ ΣΤΟΧΟΣ 1	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ (PHASING OUT)	ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ (PHASING IN)
1	ΕΠ Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη	ΕΤΠΑ	220.000.000	220.000.000		
2	ΕΠ Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	ΕΤΠΑ	1.583.000.000	1.583.000.000		
3	ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	ΕΤΠΑ	1.291.000.000	1.291.000.000		
4	ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	ΕΤΠΑ	860.000.000	860.000.000		
5	ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	2.260.000.000	1.245.284.185	945.921.522	68.794.293
6	ΕΠ Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση	ΕΚΤ	1.440.000.000	793.455.410	602.711.058	43.833.532
7	ΕΠ Βελτίωση διοικητικής ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης	ΕΚΤ	505.000.000	278.260.404	211.367.420	15.372.176
8	ΕΠ Τεχνική Υποστήριξη της Εφαρμογής	ΕΤΠΑ	192.000.000	192.000.000		
9	ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης	ΕΤΠΑ	2.675.000.000	480.000.000	2.195.000.000	
10	ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	ΕΤΠΑ	914.000.000	914.000.000		
11	ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	ΕΤΠΑ	671.300.178	731.000.000		140.300.178
12	ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου	ΕΤΠΑ	1.105.000.000	738.000.000		367.000.000
13	ΠΕΠ Αττικής	ΕΤΠΑ	2.438.000.000		2.438.000.000	
15	ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΩΝ	ΕΚΤ	158.800.403	94.246.328	64.554.075	
	ΣΥΝΟΛΑ ΤΑΜΕΙΩΝ	ΕΤΠΑ	12.149.300.178	7.009.000.000	4.633.000.000	507.300.178
		ΕΚΤ	4.363.800.403	2.411.246.327	1.824.554.075	128.000.001
		ΣΥΝΟΛΟ	16.513.100.581	9.420.246.327	6.457.554.075	635.300.179
	ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (12/2005)		16.513.100.581	9.420.246.327	6.457.554.075	635.300.179

Εικόνα 6 Κατανομή ανά ΕΠ και Ταμείο των κονδυλίων Πηγή: uniri.gr

4.7 Οι εγχώριες πρωτοβουλίες

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών έχει θέσει ως στρατηγικό στόχο την βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με κοινωνική συνοχή η οποία και μπορεί να επιτευχθεί με την προώθηση μιάς ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση, που να οδηγεί στην πλήρη απασχόληση με τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας. Οι προσανατολισμοί αυτοί αφορούν στο σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, στρατηγικός στόχος για την Ελλάδα είναι η επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και συνοχής προς το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο. (www.moi.gov.cy)

Με τις προοπτικές αυτές, έχουν ξεκινήσει, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, οι διαδικασίες σχεδιασμού της περιόδου που θα ακολουθήσει την υλοποίηση του τρέχοντος ΚΠΣ 2000-2006. Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 η χώρα μας πρέπει να υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα νέο κείμενο προγραμματισμού, με τη μορφή ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, όπου θα περιγράφονται οι κύριοι αναπτυξιακοί στόχοι της χώρας μας σε εθνικό, τομεακό και περιφερειακό επίπεδο. (www.moi.gov.cy)

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 – 2013 (ΕΣΠΑ) αποτελεί την συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας για την νέα προγραμματική περίοδο και στοχεύει στην ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης, της απασχόλησης, της κοινωνικής και χωρικής συνοχής και την προώθηση της πραγματικής σύγκλισης με τις πιο ανεπτυγμένες οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύονται οι ακόλουθες στρατηγικές αναπτυξιακές επιλογές για τη νέα περίοδο:

- Η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο και την κοινωνία της γνώσης που αποτελούν προσδιοριστικούς παράγοντες επιτυχίας στη νέα οικονομία και συγχρόνως δυνητικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα για την Ελλάδα, με στόχο την εξασφάλιση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης, την αύξηση της παραγωγικότητας και την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής,
- Η κινητοποίηση του συνόλου του οικονομικού και ανθρώπινου δυναμικού της χώρας και η ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας, της ποιότητας και της καινοτομίας με στόχο την αύξηση της απασχόλησης και τη δημιουργία

περισσότερων και ποιοτικότερων θέσεων απασχόλησης- προσβάσιμων σε όλους,

- Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού και διοικητικού περιβάλλοντος, με στόχο αφενός την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Δημόσιου τομέα και αφετέρου τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος έτσι ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας,
- Η ενίσχυση και ολοκλήρωση των φυσικών και τεχνολογικών υποδομών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, τη δημιουργία των προϋποθέσεων για την προσέλκυση επενδυτικών δραστηριοτήτων και την αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης της χώρας. (www.moi.gov.cy)

4.8 Νέες προκλήσεις

Δήλωση του Βερολίνου επ' ευκαιρία της 50ής επετείου της υπογραφής των Συνθηκών της Ρώμης: «Υπάρχουν πολλοί στόχοι που δεν μπορούμε να τους επιτύχουμε καθένας μόνος του, παρά μόνο μαζί, γίνεται δε καταμερισμός καθηκόντων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης, κρατών μελών, περιφερειών και δήμων/ κοινοτήτων».

Η ανάπτυξη και η απασχόληση στην Ευρώπη απαιτούν πολιτικές που να μπορούν να προβλέπουν και να διαχειρίζονται τις νέες προκλήσεις. Μερικές από τις προκλήσεις αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία για την πολιτική συνοχής, διότι επηρεάζουν άμεσα τις διάφορες περιοχές της Ευρώπης και είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε διεύρυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων. (European Commission)

α) Αύξηση της παγκόσμιας πίεσης για αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό

Σχεδόν όλες οι περιφέρειες αντιμετωπίζουν την ανάγκη να αναδιαρθρωθούν, να εκσυγχρονιστούν και να διευκολύνουν τη συνεχή και με βάση τη γνώση καινοτομία σε προϊόντα, μεθόδους διοίκησης και διαδικασίες, καθώς και σε ό,τι αφορά το ανθρώπινο κεφάλαιο, ούτως ώστε να αντεπεξέλθουν στην πρόκληση της παγκοσμιοποίησης. Ακόμη και μέσα σε ένα περιβάλλον εντυπωσιακών ποσοστών ανάπτυξης, οι περιφέρειες των νέων Κρατών Μελών έχουν οικονομική δομή που είναι συγκεντρωμένη σε μεγάλο βαθμό σε τομείς στους οποίους ο ανταγωνισμός από τις αναδύμενες ασιατικές οικονομίες είναι έντονος. Το οικονομικό ζητούμενο για τις περιφέρειες αυτές θα είναι η πρόβλεψη και η διευκόλυνση της αλλαγής.

Αυτό θα συμβάλει στην ελαχιστοποίηση του κόστους της αλλαγής και θα αποτελέσει επίσης παράγοντα που θα διευκολύνει την αλλαγή. Για τους λόγους αυτούς, πρέπει να ληφθούν πολύ έγκαιρα διάφορα μέτρα που θα εφοδιάσουν και θα προετοιμάσουν τους ανθρώπους και τις περιφέρειες για την αλλαγή.

Ομοίως, σε πολλές περιφέρειες των πλουσιότερων Κρατών Μελών μεγάλο ποσοστό της απασχόλησης είναι συγκεντρωμένο σε παραδοσιακούς τομείς, όπου το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε μεθόδους παραγωγής χαμηλότερου κόστους και χαμηλότερων αμοιβών.

Ο ανταγωνισμός που βασίζεται μόνο σε παράγοντες κόστους δεν αποτελεί βιώσιμη επιλογή. Επομένως, οι περιφέρειες πρέπει να εκσυγχρονίσουν και να διαφοροποιήσουν την οικονομική τους δομή σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας, δημιουργώντας για τις επιχειρήσεις, και ιδίως για τις ΜΜΕ, τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να υιοθετούν και να προσαρμόζουν καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες, να δημιουργούν δίκτυα συνεργασίας με άλλες επιχειρήσεις και με ερευνητικούς φορείς, να έχουν πρόσβαση σε επιχειρηματικά κεφάλαια και να διεθνοποιούν τις δραστηριότητές τους.

Οι οικονομικές δραστηριότητες αιχμής και το ταλαντούχο ανθρώπινο δυναμικό έχουν την τάση να συγκεντρώνονται γεωγραφικά σε μεγάλο βαθμό σε λίγα αστικά κέντρα που έχουν παγκόσμια παρουσία. Αυτό δημιουργεί ευκαιρίες, αλλά η έρευνα δείχνει ότι, πάνω από ένα ορισμένο μέγεθος, αρχίζουν να εμφανίζονται αρνητικές συνέπειες που συνδέονται με τη συγκέντρωση του πληθυσμού, όπως η ρύπανση, η άναρχη επέκταση των πόλεων και η κυκλοφοριακή συμφόρηση. Πολλές περιφέρειες της Ένωσης συγκαταλέγονται μεταξύ των ανταγωνιστικότερων και πλέον καινοτόμων περιφερειών του κόσμου και επωφελούνται από την παγκοσμιοποίηση. Αυτό επιτεύχθηκε με την επένδυση σε νέες δεξιότητες, με τη δημιουργία ή την προσέλκυση νέων «δεξαμενών» ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού και με την προώθηση δικτύων και ομάδων. Μόνο με την αξιοποίηση αυτών των επιτυχιών και αναπτυξιακών στρατηγικών μπορεί η Ένωση να κινητοποιήσει όλο το δυναμικό της και να οδηγήσει την οικονομία της στην οδό της ταχύρυθμης και βιώσιμης ανάπτυξης. (European Commission)

β) Αλλαγή του κλίματος

Πολλές περιφέρειες σε όλη την Ευρώπη θα κληθούν να αντιμετωπίσουν σε ολοένα και μεγαλύτερο βαθμό τις ασύμμετρες συνέπειες της αλλαγής του κλίματος. Αυτό θα δημιουργήσει σοβαρές προκλήσεις για τη γεωργία, την αλιεία και τη βιομηχανία τουρισμού σε ορισμένες περιφέρειες και θα απαιτήσει σημαντικές επενδύσεις για την αντιμετώπιση της ξηρασίας, των πυρκαγιών, της διάβρωσης των ακτών και των πλημμύρων. Οι εν λόγω αλλαγές ενδέχεται να έχουν δυσανάλογες συνέπειες για τις μειονεκτούσες ή τις χαμηλού εισοδήματος ομάδες, οι οποίες ίσως να μην έχουν τα μέσα για να προσαρμοστούν σ' αυτές. Επίσης θα χρειαστούν σημαντικές επενδύσεις για τη συμμόρφωση με το κοινοτικό κεκτημένο και με τους στόχους μείωσης των εκπομπών που τέθηκαν από το εαρινό Συμβούλιο του Μαΐου του 2012. Ωστόσο, όλες οι διαθέσιμες οικονομικές εκθέσεις επισημαίνουν ότι το κόστος της μη ανάληψης δράσης για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών υπερβαίνει κατά πολύ το κόστος της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε επίπεδο συμβατό με το στόχο της ΕΕ για περιορισμό της αλλαγής του κλίματος σε 2 βαθμούς Κελσίου. Η καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος παρέχει στις περιφερειακές οικονομίες νέα οικονομικά κίνητρα και ευκαιρίες μέσω της οικολογικής καινοτομίας, της ανάπτυξης βιομηχανιών φιλικών για το περιβάλλον και της απασχόλησης στον τομέα αυτόν. (European Commission)

γ) Αύξηση των τιμών της ενέργειας

Η αύξηση των τιμών της ενέργειας θα επηρεάσει τις περιφέρειες της ΕΕ με διάφορους τρόπους ανάλογα με τον τρόπο κάλυψης των ενεργειακών αναγκών τους, την οικονομική τους δομή και την ενεργειακή αποδοτικότητα των επιχειρήσεών τους.

Η αύξηση του κόστους μεταφοράς τείνει να πλήξει τις γεωγραφικά απομακρυσμένες περιφέρειες, όπως τα βόρεια μέρη της Φινλανδίας και της Σουηδίας ή τα νοτιότερα τμήματα της Πορτογαλίας, της Ισπανίας και της Ιταλίας, καθώς και τα νησιά, συμπεριλαμβανομένων της Μάλτας και της Κύπρου.

Τομείς βασικής σημασίας για πολλές τέτοιες περιφέρειες, όπως ο τουρισμός, θα μπορούσαν να είναι ευάλωτοι στις αυξήσεις του κόστους, αν και αυτό θα ήταν δυνατόν να αντισταθμιστεί βραχυπρόθεσμα από τα κέρδη αποδοτικότητας που προκύπτουν από τους αερομεταφορείς χαμηλού κόστους. Οι αυξήσεις των τιμών u964 της ενέργειας έχουν δυσανάλογες επιπτώσεις στις χαμηλές εισοδηματικές ομάδες και επιτείνουν την «ενεργειακή φτώχεια» των μειονεκτούντων.

Η ανάπτυξη ή η επέκταση των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και η πραγματοποίηση επενδύσεων στην ενεργειακή αποδοτικότητα παρέχουν σημαντικές ευκαιρίες στις περισσότερες περιφέρειες και προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες δημιουργίας θέσεων απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο. Παραδείγματος χάριν, υπολογίζεται ότι τα ετήσια έσοδα της παγκόσμιας βιομηχανίας εξοπλισμού ηλιακής ενέργειας θα τετραπλασιαστούν κατά τα τρία έτη που απομένουν έως το 2010. Επίσης, οι αυξήσεις των τιμών της ενέργειας θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν, ιδίως στις περιφέρειες που παρουσιάζουν υστέρηση, τη χάραξη αναπτυξιακών στρατηγικών που βασίζονται σε μεθόδους παραγωγής με μικρότερη ένταση ενέργειας.

δ) Εμφάνιση δημογραφικών ανισοροπιών και κοινωνικών εντάσεων

Στο ένα τρίτο των περιφερειών της Ένωσης σημειώθηκε μείωση του πληθυσμού μεταξύ 2000 και 2003. Στις περισσότερες περιπτώσεις η εξέλιξη αυτή οφειλόταν τόσο στη φυσική μείωση του πληθυσμού όσο και στην καθαρή μεταναστευτική εκροή. Οι προβολές δείχνουν ότι η φυσική αύξηση του πληθυσμού θα εξακολουθήσει να μειώνεται, ακόμη και σε πολλές από τις υστερούσες περιφέρειες.

Ως εκ τούτου, οι περιφέρειες αυτές θα κληθούν να αντιμετωπίσουν μια διττή πρόκληση: να προωθήσουν την ανάπτυξη και την απασχόληση, αντιμετωπίζοντας όμως συγχρόνως τις αρνητικές συνέπειες της γήρανσης και της μείωσης του πληθυσμού τους. (European Commission)

ε) Οι εθνικές πολιτικές δυσκολεύονται όλο και περισσότερο να συμβαδίσουν με τον ταχύ ρυθμό των αλλαγών που επιβάλλουν αυτές οι τάσεις.

Ενώ η διαχείριση των δημόσιων επενδύσεων γίνεται ολοένα και περισσότερο σε επίπεδο κατώτερο του εθνικού, η τάση κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών ήταν πτωτική, δεδομένου ότι οι εθνικοί και οι «υποεθνικοί» προϋπολογισμοί αντιμετωπίζουν τις συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού (μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, πιο δαπανηρά συστήματα υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικών υπηρεσιών) και της πραγματοποίησης οικονομικών μεταρρυθμίσεων που βασίζονται εν μέρει σε χαμηλότερη φορολογία. Επιπλέον, οι πόροι που παραμένουν διαθέσιμοι για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας κατευθύνονται κυρίως προς πόλους ανάπτυξης. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει μεγάλα προβλήματα λόγω συσσώρευσης του πληθυσμού (συμφόρηση, ρύπανση, κοινωνικός διαχωρισμός, άναρχη επέκταση

των πόλεων), αφενός, και περισσότερες περιφερειακές ανισότητες, αφετέρου.
(European Commission)

5 Ενδεικτικές δράσεις Ο.Τ.Α. από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα και ενισχύσεις

5.1 Δήμος Κορινθίων:

Συνάντηση Πολιτών Αδελφοποιημένων Πόλεων: Πολιτισμός, Νεολαία και Ευπαθείς Ομάδες (Μέτρο 1.1)

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ‘ Ευρώπη για τους Πολίτες, 2007-2013’, με πρωτοβουλία του Δήμου Κορινθίων πραγματοποιήθηκε διακρατική συνάντηση μεταξύ κατοίκων των πόλεων Buccino (Ιταλία), Kokkola (Φινλανδία) και Wreznia (Πολωνία). Στο τετραήμερο πρόγραμμα των εκδηλώσεων, πολίτες από τις τέσσερις πόλεις διαπραγματεύτηκαν και αντάλλαξαν εμπειρίες και απόψεις σε θέματα που αφορούν τον πολιτισμό και τη νεολαία, την περιβαλλοντική πολιτική, επικεντρωμένη στη διαχείριση απορριμμάτων, την ανακύκλωση και την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρίες. (www.ypes.gr)

5.2 Δήμος Πέλλας

Διαφύλαξη της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Μέτρο 1.1)

Με τη συμμετοχή εκπροσώπων από τους δήμους Πέλλας και Ρατζάνοβο (Πολωνία) πραγματοποιήθηκε στην Πέλλα συνάντηση πολιτών με θέμα τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Εν προκειμένω, η ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ των πολιτών από την Πέλλα και το Ρατζάνοβο έχει τους εξής αντικειμενικούς στόχους :

- Ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα επιτεύγματα και τις ανησυχίες των δύο περιοχών, όσον αφορά στη διάσωση και διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς όπως αυτή επιδιώκεται σε δύο κράτη-μέλη της ΕΕ.
- Αναβάθμιση των γνώσεων σχετικά με τις ευρωπαϊκές πολιτικές και τα όργανα που αφορούν στην περιφερειακή ανάπτυξη και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Εγκαθίδρυση μακρόχρονης συνεργασίας μεταξύ των λαών δύο περιοχών με σημαντικά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ‘ Ευρώπη για τους Πολίτες, 2007-2013’, με βασικό άξονα των δράσεών του τις αδελφοποιήσεις πόλεων, έχει ως κύριους στόχους να δώσει στους πολίτες την ευκαιρία να ανταλλάξουν εμπειρίες και απόψεις και να συμμετάσχουν στην οικοδόμηση μιας Ευρώπης ακόμα πιο προσιτής, δημοκρατικής και με παγκόσμιο προσανατολισμό, ενωμένης στο πλαίσιο της πολιτισμικής της πολυμορφίας και εμπλουτισμένης μέσω αυτής, αναπτύσσοντας κατ’ αυτόν τον τρόπο την έννοια της ενεργού ιδιότητας του πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (www.ypes.gr)

5.3 Δήμος Παγγαίου:

Ανταλλαγή εμπειριών για την Αειφορική Ενέργεια (Μέτρο 1.1)

Με τις καλύτερες εντυπώσεις αναχώρησαν τα τη Δευτέρα 31 Οκτωβρίου 2011 τα μέλη της 40μελούς αποστολής από τον Πολωνικό δήμο Ρέβαλ (Rewal) που φιλοξενήθηκαν και περιηγήθηκαν στο δήμο Παγγαίου, στο πλαίσιο του μέτρου 1.1 «Συναντήσεις Πολιτών Αδελφοποιημένων Πόλεων» του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Ευρώπη για τους Πολίτες, 2007-2013». Ο δήμος Ρέβαλ είχε αδελφοποιηθεί ήδη από το 2006 με τον πρώην δήμο Ελευθερών, ενώ η προϋπάρχουσα σχέση φιλίας, συνεργασίας και αμοιβαίας εκτίμησης συνεχίζεται και με το νέο δήμο Παγγαίου. (www.ypes.gr)

5.4 Δήμος Συκεών (νυν Δήμος Νεάπολης -Συκεών)

‘ Κερδίζοντας ένα Μετάλλιο για την Ευρώπη’ (Μέτρο 1.1)

Με πρωτοβουλία του πρώην Δήμου Συκεών και τη συμμετοχή της Κοινωφελούς Επιχείρησης Αθλητισμού Συκεών, του Δήμου Αραδίππου (Κύπρος), του Δήμου Vila-Real (Ισπανία) και της Αναπτυξιακής Εταιρείας της επαρχίας του Oristano (Ιταλία) πραγματοποιήθηκε έργο με τίτλο “Winning a Medal for Europe” (Κερδίζοντας ένα μετάλλιο για την Ευρώπη), ύψους 97.945,74€ με σκοπό τη δημιουργία ενός δικτύου συνεργασίας μεταξύ περιφερειακών διοικήσεων, παραγόντων του αθλητισμού, τοπικών ενώσεων μεταναστών και πολιτών. Εν προκειμένω, διερευνήθηκε η δυνατότητα που παρέχει ο αθλητισμός να κινητοποιεί τους πολίτες κατά τη λήψη των αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο, καθώς επίσης και ο αθλητισμός ως μέσο κοινωνικής ενσωμάτωσης και ένταξης.

Κύριος άξονας των δράσεων του έργου “Winning a Medal for Europe” ήταν η συμμετοχή μεταναστών που κατοικούν σε περιοχές της Ευρώπης (Ελλάδα, Κύπρο, Ιταλία και Ισπανία) και η δημιουργία ενός δικτύου συνεργασίας μεταξύ περιφερειακών διοικήσεων, ανθρώπων του αθλητισμού, τοπικών ενώσεων μεταναστών και πολιτών. (www.ypes.gr)

5.5 Δήμος Καστοριάς

Διακρατικό Συνέδριο «Ευρωπαϊκή Ένωση και Περιβάλλον» (Μέτρο 1.1)

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ‘ Ευρώπη για τους Πολίτες, 2007-2013’ (μέτρο 1.1 Συναντήσεις Πολιτών Αδελφοποιημένων Πόλεων), πραγματοποιήθηκε, με πρωτοβουλία του Δήμου Καστοριάς και τη συμμετοχή των αδελφοποιημένων πόλεων της Φιλιππούπολης (Βουλγαρία) και Παραλιμνίου (Κύπρος) συνέδριο με θέμα τις περιβαλλοντικές πρακτικές και δράσεις των τριών ΟΤΑ στο μεταβαλλόμενο ευρωπαϊκό περιβάλλον. (www.ypes.gr)

5.6 Δήμος Ηρακλείου

Ισότητα των Φύλων & Οικονομική Κρίση (Μέτρο 1.1)

Ο Δήμος Ηρακλείου μέσω του Τμήματος Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων προχώρησε στην διοργάνωση συνεδρίου με τίτλο «Η Ισότητα των Δύο Φύλων σε περίοδο Οικονομικής Κρίσης» από τις 26/6/2011 έως την 1/7/2011 μέσω του προγράμματος «Ευρώπη για τους Πολίτες» με θέμα την «Κοινωνικοποίηση των εξαρτωμένων ατόμων μέσα στα πλαίσια της πρακτικής εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες». Στις εργασίες του συνεδρίου έλαβαν μέρος ως ομιλητές αξιόλογοι επιστήμονες και εκπρόσωποι παραγωγικών φορέων από όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό. Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου εκφράστηκαν οι προβληματισμοί των συμμετεχόντων από όλα τα κράτη- μέλη για την οικονομική κρίση και παρουσιάστηκαν χρήσιμα συμπεράσματα για τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και τα γυναικεία σωματεία για την έξοδο από αυτήν. (www.ypes.gr)

6 Μελέτη περίπτωση

6.1 Εισαγωγή

Η περίπτωση (case) είναι ένα κείμενο που περιέχει γεγονότα, γνώμες, αποφάσεις και καταστάσεις για μια επιχείρηση, όπου εμφανίζονται ένα ή περισσότερα προβλήματα που απαιτούν λύση. Τα προβλήματα μπορεί να αναφέρονται σε όλες ή σε ορισμένες δραστηριότητες (λειτουργίες) της επιχείρησης. Παρατίθενται μερικά **παραδείγματα** προβλημάτων: (Μπαμπινιώτης, Γ., 1998)

- πτώση των πωλήσεων της επιχείρησης
- αύξηση του κόστους των προϊόντων της επιχείρησης
- προβληματισμός ως προς το αν θα έπρεπε η επιχείρηση να ακολουθήσει ένα πρόγραμμα πρόωρης συνταξιοδότησης του προσωπικού
- προβληματισμός επίσης ως προς το καταλληλότερο στυλ ηγεσίας για τη συγκεκριμένη επιχείρηση κ. ά.

Ο κύριος **σκοπός** της μελέτης και ανάλυσης μιας “περίπτωσης” (case study) είναι να αναπτύξει την ανεξάρτητη σκέψη, κρίση και αντιλήψεις του σπουδαστή, αλλά και να βελτιώσει τις γνώσεις του, μέσα από ατομική ή ομαδική ανάλυση και ημικατευθυνόμενη διδασκαλία. Άλλα πλεονεκτήματα της μελέτης μιας περίπτωσης είναι: (Μπαμπινιώτης, Γ., 1998)

- μαθαίνει στο σπουδαστή να αναλύει σύνθετα επιχειρησιακά προβλήματα
- βελτιώνει την ικανότητά του στον ορθό προγραμματισμό και την ορθή λήψη των επιχειρησιακών αποφάσεων
- επιτρέπει τη συμμετοχή των σπουδαστών στη διδασκαλία της μάθησης ενθαρρύνοντάς τους να συμβάλουν και οι ίδιοι στην πραγματοποίηση του σκοπού της εκπαίδευσης

Στο παράδειγμα μας θα μελετήσουμε τα οικονομικά του Δήμου Ευρωστίνης Ξυλοκάστρου.

6.2 Ιστορικά

Ο Δήμος Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης είναι δήμος περιφέρειας Πελοποννήσου που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ευρωστίνης και Ξυλοκάστρου. Η έκταση του Δήμου είναι 411,52 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 18.224 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκε το Ξυλόκαστρο. (www.xylokastro-evrostini.gov.gr)

Όσον αφορά την οικονομία, ο πρωτογενής τομέας, αποτελεί το σημαντικότερο οικονομικό τομέα. Η γεωργία, ωστόσο φαίνεται να υπερτερεί έναντι της κτηνοτροφίας, με σημαντικότερο υποκλάδο τα εσπεροειδή. Στον δευτερογενή τομέα, υπάρχει μια ώθηση προς τον τουρισμό (λόγω της γραφικότητας της περιοχής) ενώ ο τριτογενής τομέας είναι ανύπαρκτος.

6.3 Οικονομικά του Δήμου Ξυλοκάστρου - Ευρωστίνης

6.3.1 Τι προβλέπεται από την νομοθεσία

Σύμφωνα με το ΦΕΚ 3390/18.12.2012 τεύχος Β', τα έσοδα και τα έξοδα στχοθετούνται ως εξής:

ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΕΣΟΔΩΝ:

1. Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες
2. Επιχορηγήσεις για Προνοιακά Επιδόματα
3. Επιχορηγήσεις για επενδύσεις
4. Λοιπά έσοδα
 - α) Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα και Έσοδα από φόρους, λοιπά τέλη, δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών και λοιπά ίδια έσοδα
 - β) Πρωτοβειβαιωμένα Έσοδα ΠΟΕ
 - γ) Έσοδα ΠΟΕ
 - δ) Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων
 - ε) Επιστροφές χρημάτων
5. Εισπράξεις από Δάνεια

6. Χρηματικό Υπόλοιπο

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ

ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΕΞΟΔΩΝ:

1. Κόστος προσωπικού
2. Προνοιακά επιδόματα
3. Δαπάνες για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης
4. Δαπάνες για επενδύσεις
5. Λοιπές δαπάνες
 - α) Πληρωμές ΠΟΕ
 - β) Μεταβιβάσεις σε τρίτους
 - γ) Λοιπές λειτουργικές δαπάνες
 - δ) Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων
6. Αποθεματικό
7. Προβλέψεις Μη Είσπραξης

ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ

Το αποτέλεσμα της αφαίρεσης Έσοδα – Έξοδα μεταφράζεται ως Έλλειμμα (-)
)/Πλεόνασμα (+) (A-B)

Στα παραρτήματα αναφέρονται διεξοδικά τα οικονομικά στοιχεία του Δήμου
Ευλοκάστρου - Εευρωστίνης και πως αποτυπώνονται στο προϋπολογισμό.

Συμπέρασμα

Από το 1982 έως σήμερα, είναι γεγονός ότι έχουν υπάρξει θεσμικές αλλαγές στο χώρο της Αυτοδιοίκησης. Σημαντικότερη είναι η καθιέρωση της αιρετής Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης το 1995. Πρέπει δε να παραδεχτούμε ότι, το χρονικό διάστημα της 10ετίας από την καθιέρωση του θεσμού είναι πολύ μικρό για να αναμένει κανείς σημαντικά αποτελέσματα, ιδιαίτερα στη χώρα μας, όπου σημαντικά προβλήματα και δυσλειτουργίες χαρακτηρίζουν τη δομή και τη λειτουργία του συνόλου των κρατικών Υπηρεσιών.

Από τότε έως σήμερα υπάρχει μια διαρκής «επώδυνη διαδικασία» καθιέρωσης δομών και θεσμικών πλαισίων που συχνά αμφισβητείται τόσο σε επίπεδο διοικητικής διάρθρωσης, όσο και σε επίπεδο συνταγματικής νομιμότητας. Το θεσμικό πλαίσιο για τις αρμοδιότητες Χωροταξικού, Πολεοδομικού και Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού που ασκούνται αποκεντρωμένα από τους φορείς της Αυτοδιοίκησης είναι ακόμη σε στάδιο «ερευνητικό».

Αν και στο παρελθόν είχαν γίνει αποκεντρωτικά εγχειρήματα (Ν. 318/70, Π.Δ/γμα 183/1986, κ.α.) αυτά ήταν περιορισμένα θεματικά και πάντως λειτουργούσαν σε πλαίσιο και δομές «Κρατικές», αφού η Νομαρχία τότε ήταν περιφερειακή Υπηρεσία του Κράτους.

Ουσιαστικά μπορούμε να θεωρήσουμε ότι, στον τομέα του σχεδιασμού μόνο μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001, καθορίστηκε το «περίγραμμα» των αρμοδιοτήτων που μπορεί να ασκήσει αποφασιστικά ο Β΄ βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο Δήμος Ξυλοκάστρου – Ευσρωστίνης που μελετήσαμε δεν ξεφεύγει από τα τυπικά πλαίσια ενός τυπικού Καλλικρατικού δήμου. Η συγχώνευση έφερε κάποια πρόσκαιρα θετικά αποτελέσματα στους κατά τα άλλα χρεωμένους και προβληματικούς δήμους.

Τα κυριώτερα προβλήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που αφορούν στον τομέα του σχεδιασμού του χώρου, συνοψίζονται στα εξής:

- Ελλιπής στελέχωση των Τεχνικών Υπηρεσιών, κυρίως των μικρών Ο.Τ.Α.

- Η μη εφαρμογή, μέχρι σήμερα, της διαδημοτικής συνεργασίας στον τομέα του σχεδιασμού.
- Η πολυπλοκότητα του θεσμικού πλαισίου που διέπει τον σχεδιασμό
- Οι υποτυπώδεις, αν όχι ανύπαρκτες, διαδικασίες συστηματικής πληροφόρησης από τους φορείς της Κεντρικής διοίκησης προς τις Περιφερειακές υπηρεσίες, τα αποκεντρωμένα όργανα και τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Όσο αφορά το οικονομικό κομμάτι, η οικονομική εξυγίανση των ΟΤΑ προκύπτει ως άμεση αναγκαιότητα λόγω των πιεστικών προβλημάτων λειτουργίας, που αντιμετωπίζει μία σειρά Δήμων, προβλήματα που συνδέονται με:

- Αδυναμία καταβολής της μισθοδοσίας και λοιπών ανελαστικών δαπανών, η πιο ακραία μορφή, που περιορίζεται σε ελάχιστους ΟΤΑ.
- Αδυναμία εξυπηρέτησης δανειακών υποχρεώσεων
- Αδυναμία καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών σε προμηθευτές και εργολάβους με αποτέλεσμα να υφίστανται κατασχέσεις χρηματικών διαθεσίμων και της περιουσίας της Αυτοδιοίκησης από τους πιστωτές της.
- Αδυναμία σύνταξης του προϋπολογισμού

Αλλά προβλήματα που παρατηρούμε είναι η υπαρξή πελατειακών σχέσεων, η προσληψή ατόμων χωρίς τις απαιτούμενες γνώσεις, η έλλειψη εκπαίδευσης των ήδη υφιστάμενων, η μη ορθή ενημέρωση, η μη εισαγωγή των ΤΠΕ στους Ο.Τ.Α. και η τυχοδιοκτική και κερδοσκοπική πολιτική ορισμένων που εμποδίζουν τα όποια έργα γίνονται σε ένα δήμο. Παρα αυτά τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα προόδου και αναμένονται νέες εξελίξεις

Πηγές-Βιβλιογραφία

Έντυπη βιβλιογραφία

- European Commission, (2007), Growing Regions, growing Europe. Fourth Report on economic and social cohesion, Office for Official Publications of the European Communities, Luxemburg
- Αθανασούλης Χρήστος, (1990) Εισαγωγή στις Δημόσιες Σχέσεις , Τεύχος Α', εκδ. Σταμούλης, Πειραιάς.
- Ανδρικοπούλου Ε. και Καυκαλάς Γ., (2000) «Ο Νέος Ευρωπαϊκός Χώρος. Η Διεύρυνση και η Γεωγραφία της Ευρωπαϊκής Ανάπτυξης», Θεμέλιο, Αθήνα.
- Απόφαση 78/2011 Έκθεση της Οικονομικής Επιτροπής Δ.Δελφών
- Μπαμπινιώτη Γ. (1998) Θεωρητική Γλωσσολογία, Εισαγωγή στη Σύγχρονη Γλωσσολογία, Αθήνα,
- Δαγτόγλου Π., Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, (1997) Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 4η έκδοση, Αθήνα-Κομοτηνή.
- Ελληνική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (2003), Ατυπη Υπουργική Συνάντηση για την περιφερειακή πολιτική και τη συνοχή, Χαλκιδική
- Ευρωπαϊκή Ένωση, (2002), Οι διαρθρωτικές πολιτικές και τα εδάφη της Ευρώπης. Συνεργασία χωρίς σύνορα, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο
- Ι. Θεοδώρου: Οι δαπάνες των ΟΤΑ (2011), Εκδόσεις Θεοδώρου, Αθήνα
- Ι. Θεοδώρου: Τα έσοδα των Δήμων και Κοινοτήτων (2011), Εκδόσεις Θεοδώρου, Αθήνα
- Κατσιάδα Μαρία, (2006) Εργασία για το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πειραιάς
- Μ. Καραναστάση (2001) Πρακτική εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού συστήματος στους ΟΤΑ, Αθήνα

- Μ. Καραναστάση (2008) Το λογιστικό των Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Καραναστάσης, Αθήνα
- Μ. Καραναστάση, (2008) Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Εκδόσεις Καραναστάσης, Αθήνα
- Μ. Καραναστάση, (2008) Οι Δημοπρασίες ΟΤΑ-ΝΠΙΔ, Εκδόσεις Καραναστάσης, Αθήνα
- Ν.Μούσης, (2001), «Ευρωπαϊκή Ένωση, δίκαιο, οικονομία, πολιτική», Εκδόσεις Παπαζήση
- Ξ. Κοντιάδης/Δ. Απίστουλας, (2006) Μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους και τοπική αυτοδιοίκηση, εκδ. Παπαζήση.
- Π.Λιαργκόβας-Γ. Ανδρέου, (2007), Η νέα πολιτική συνοχής της Ε.Ε. και η Ελλάδα. Αθήνα, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ
- Σ. Καραγιάνη, (1999) ΟΤΑ από το Δημόσιο λογιστικό στο Διπλογραφικό, Αθήνα
- Στ. Ιατρού, Αμ. Κουδούνη, Μ. Νικολακοπούλου, Στ. Χασομέρη, (2005) Δομή και λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΤΕΕ, Αθήνα
- Τουμπουλίδου Ε., (2003), Οι περιφερειακές ανισότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα υποψήφια κράτη-μέλη κατά την περίοδο 1995-1999, Βόλος: ΤΜΧΠΠΑ, Παν/μιο Θεσσαλίας

Σχετική νομολογία

- Υ.Α. 11389/1993,
- Π.Δ. 370/1995,
- Π.Δ. 346/1998,
- Ν. 3316/2005
- Ν. 1418/1984,
- Π.Δ. 609/1985,

- Π.Δ. 171/1987,
- Οδηγία 2004/18/ΕΚ
- Β.Δ. 17-5/16-6-1959, άρθρο 48
- Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ ΕΔ2α/04/40/Φ.Ν. 294/86 (ΦΕΚ Β' 137), όπως τροποποιήθηκε με την απόφ. ΥΠΕΧΩΔΕ Δ17α/7/96/Φ.Ν.294/92 (ΦΕΚ Β 547)).
- Β.Δ. 17-5/15-6-59 άρθρο 1, παρ. 3, ΚΥΑ 7028/2004
- Β.Δ. 17-5/15-6-59 άρθρο 2
- ΦΕΚ 3390/18.12.2012 τεύχος Β'

Πηγές από διαδίκτυο

- <http://ec.europa.eu/regionalpolicy> (last access 24/4/2013)
- <http://europa.eu/scadplus> (last access 24/4/2013)
- www.espa.gr (last access 24/4/2013)
- www.kedke.gr
- <http://www.ypes.gr/el/Ministry/Actions/DiethEuroThemOTA/ProgramSynergas/InternationalCooperations/DraseiselOTAMKO/>
- www.unipi.gr
- www.teicrete.gr
- www.moi.gov.cy
- www.xylokastro-evrostini.gov.gr

Παράρτημα

Ετήσια στοχοθεσία προϋπολογισμού

ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες	(06)_Έσοδα από επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες - (μείον) (0621)_Επιχορηγήσεις για κάλυψη δαπάνης των προνοιακών επιδομάτων + (12) Έκτακτες επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών
Επιχορηγήσεις για Προνοιακά Επιδόματα	(0621)_Επιχορηγήσεις για κάλυψη δαπάνης των προνοιακών επιδομάτων
Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	(13)_Έκτακτες επιχορηγήσεις για επενδύσεις.
Λοιπά έσοδα	
α) Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα και Έσοδα από φόρους, λοιπά τέλη, δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών και λοιπά ίδια έσοδα	(0)_ Τακτικά Έσοδα - (μείον) (06)_Έσοδα από επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες + (11)_Έσοδα από εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας + (14)_Δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες + (15)_Προσαυξήσεις, πρόστιμα, παράβολα + (16)_Λοιπά έκτακτα έσοδα
β) Πρωτοβιβαιωμένα Έσοδα ΠΟΕ	(2)_Έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται για πρώτη φορά
γ) Έσοδα ΠΟΕ	(32)_Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη
δ) Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων	(41)_Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και τρίτων
ε) Επιστροφές χρημάτων	(42)_Επιστροφές χρημάτων
Εισπράξεις από Δάνεια	(31)_Εισπράξεις από δάνεια
Χρηματικό Υπόλοιπο	(5)_Χρηματικό υπόλοιπο
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	

ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Κόστος προσωπικού	(60)_Αμοιβές και έξοδα προσωπικού
Προνοιακά επιδόματα	(674)_Προνοιακά επιδόματα
Δαπάνες για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	(65)_Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης

Δαπάνες για επενδύσεις	(7)_Επενδύσεις
Λοιπές δαπάνες	
α) Πληρωμές ΠΟΕ	(81)_Πληρωμές υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.
β) Μεταβιβάσεις σε τρίτους	(67)_Πληρωμές για μεταβιβάσεις σε τρίτους - (μείον) (674)_Προνοιακά Επιδόματα
γ) Λοιπές λειτουργικές δαπάνες	(61)_Αμοιβές αιρετών και τρίτων + (62)_Παροχές τρίτων + (63)_Φόροι - τέλη + (64)_Λοιπά γενικά έξοδα + (66)_Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων + (68)_Λοιπά έξοδα
δ) Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων	(82)_Λοιπές αποδόσεις
Αποθεματικό	(9)_Αποθεματικό
Προβλέψεις Μη Είσπραξης	(85)_ Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	
Έλλειμμα (-)/Πλεόνασμα (+) (Α-Β)	

Εικόνα προϋπολογισμού

Εδώ παρατίθενται η ανακεφαλαίωση, τα σύνολα να υπηρεσια και η γενική εικόνα του προϋπολογισμού του Δήμου Χαλκιδέων για το Οικονομικό έτος 2012. Θα μπορούσε να παρατεθεί ολοκληρός αλλά λόγω όγκου (80 σελ) θα ξεπερνούσε τα πλαίσια μιας τυπικής πτυχιακής εργασίας

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι : ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	19.598.800,40
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	1.997.700,00
62	Παροχές τρίτων	6.210.134,32
63	Φόροι και τέλη	130.600,00
64	Λοιπά γενικά έξοδα	20.011.211,84
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	2.261.860,71
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	4.768.640,00
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις σε τρίτους	7.730.208,40
68	Λοιπά έξοδα	231.000,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ		62.940.155,67

7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	1.888.823,58
73	Έργα	15.490.668,30
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	1.639.561,24
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		19.019.053,12

8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	10.170.334,07
82	Αποδόσεις	8.480.095,28
85	Προβλέψεις μη είσπραξης	0,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ		18.650.429,35

9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	
91	Αποθεματικό	1.405.455,23
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ		1.405.455,23
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)		102.015.093,37

Εικόνα 7 Ανακεφαλαίωση προϋπολογισμού

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ : ΣΥΝΟΛΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

00	ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	15.376.499,51
10	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.186.800,00
15	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΚΟΙΝΩΝ. ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	20.644.651,29
20	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	13.998.581,68
25	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΡΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	0,00
30	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	21.816.349,83
35	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	2.485.628,72
40	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	2.478.373,72
45	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ	478.324,04
50	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	494.000,00
70	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		81.959.208,79

Εικόνα 8 Σύνολα ανα υπηρεσία

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΕΣΟΔΑ

0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	45.204.603,55
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	15.314.755,59
2	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	2.631.000,00
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00
32	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	16.501.446,46
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗ - ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ	8.712.000,00
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓ. ΧΡΗΣΗΣ	13.651.287,77
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		102.015.093,37

ΔΑΠΑΝΕΣ

6	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	62.940.155,67
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	19.019.053,12
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε.	10.170.334,07
82	ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ	8.480.095,28
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	1.405.455,23
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ		102.015.093,37

Εικόνα 9 Γενική ανακεφαλαίωση

Ταμιακός απολογισμός

Στο παρακάτω πίνακα βλέπουμε ένα ταμιακό απολογισμό ενός δήμου:

Κ.Α.	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΠΡ/Ν ΤΑ	ΑΝ/ΣΗ	ΠΡ/ΝΤΑ ΜΕΤΑ ΑΝΑΜ/Σ Η	ΕΝΤ/ ΝΤΑ	ΠΛ/ΤΕ Α	ΥΠ/Π Ο	ΑΔΙΑ ΘΕΤ Α
81110008	Οδοιπορικά έξοδα μετ/σης & αποζ/ση μετ/νου υπαλλήλου (ΓΚΙΟΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ)	789,50	0,00	789,50	789,50	789,50	0,00	0,00
81110009	Οδοιπορικά έξοδα μετ/σης & αποζ/ση μετ/νης υπαλλήλου (ΑΝΤΩΝΙΑ ΡΑΛΛΗ)	289,94	0,00	289,94	289,94	289,94	0,00	0,00
81110011	Οδοιπορικά έξοδα μετ/σης & αποζ/ση μετ/νης υπαλλήλου (ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΣ)	159,60	0,00	159,60	159,60	159,60	0,00	0,00
81110012	Οδοιπορικά έξοδα μετ/σης & αποζ/ση μετ/νου υπαλλήλου (ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ)	86,24	0,00	86,24	86,24	86,24	0,00	0,00
81110013	Οδοιπορικά έξοδα μετ/σης & αποζ/ση μετ/νης υπαλλήλου (ΚΟΥΤΡΟΥΛΗ ΜΑΡΙΑ)	707,60	0,00	707,60	707,60	707,60	0,00	0,00
81110014	Οδοιπορικά έξοδα μετ/σης & αποζ/ση μετ/νης υπαλλήλου (ΜΠΑΤΖΑΒΑΛΗ ΜΑΡΓ.)	26,88	0,00	26,88	26,88	26,88	0,00	0,00
81110018	Οδοιπορικά έξοδα μετ/σης & αποζ/ση μετ/νου υπαλλήλου (ΓΙΑΝΝΑΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ)	223,84	0,00	223,84	223,84	223,84	0,00	0,00
81110021	Λοιπές παροχές σε είδος (γάλα,) εργατοτεχνικού προσωπικ(ΒΥΖΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ)	976,79	554,09	1.530,88	0,00	0,00	0,00	1.530,88
81110022	ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (ΓΑΛΑ,) ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 1 ΕΡΓΑΤΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ (20) (ΒΥΖΑΣ ΝΙΚΟΛ.)	0,00	142,41	142,41	0,00	0,00	0,00	142,41

81110023	ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (ΓΑΛΑ, ΣΑΠΟΥΝΙ κτλ) ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ_ 3 ΕΡΓΑΤΕΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΙΔΟΧ Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (70) ΠΟΛ.ΠΡΟΣΤ.(ΒΥΖΑΣ ΝΙΚΟΛ.)	0,00	250,63	250,63	0,00	0,00	0,00	250,63
81110024	ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (ΓΑΛΑ, ΣΑΠΟΥΝΙ κτλ) ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ_ 8 ΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (20) (ΒΥΖΑΣ ΝΙΚΟΛ.)	0,00	1.139,27	1.139,27	0,00	0,00	0,00	1.139,27
81110025	ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (ΓΑΛΑ, ΣΑΠΟΥΝΙ κτλ) ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ_ 4 ΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΙΔΟΧ Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (20) (ΒΥΖΑΣ ΝΙΚΟΛ.)	0,00	334,18	334,18	0,00	0,00	0,00	334,18
81110026	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ(ΕΙΔΗ ΥΠΟΔΗΣΗΣ)ΒΟΥΛΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ	3.920,00	0,00	3.920,00	3.920,00	3.920,00	0,00	0,00
81110027	ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (ΓΑΛΑ,ΣΑΠΟΥΝΙ κτλ)ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΚΟ Υ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ_ ΥΔΡΕΥΣΗΣ & ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ, ΑΠΟ 1/11/09 ΕΩΣ 31/12/09_(20) & (25)(ΒΥΖΑΣ ΝΙΚΟΛ.)	0,00	765,51	765,51	765,51	765,51	0,00	0,00
81120003	ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΓΙΑΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Δ.Σ. (1/7/2009 ΕΩΣ 31/12/2009)(ΚΟΥΚΙΟΣ ΒΑΣ.)	8.500,00	-194,50	8.305,50	8.305,50	8.305,50	0,00	0,00
81120004	ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΓΙΑΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Δ.Ε. (1/7/2009 ΕΩΣ 31/12/2009)(ΚΟΥΚΙΟΣ ΒΑΣ.)	1.400,00	70,00	1.470,00	1.470,00	1.470,00	0,00	0,00

81130001	ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΚΤΙΡΙΩΝ_ΕΝΟΙΚΙΟ ΚΤΙΡΙΟΥ ΟΤΕ ΑΠΟ 23.12.09 ΕΩΣ 31.12.09_(10) (ΟΤΕ ΕSTATE)	0,00	183,82	183,82	183,82	183,82	0,00	0,00
81130002	Αμοιβές νομικών & συμβολαιογράφων (00) Καταπάτηση δημοτικού δρόμου στο Δ.Δ.Χελυδορέου ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΔΟΚΙΑ	800,00	0,00	800,00	800,00	0,00	800,00	0,00
81130013	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ-ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ-Μ. ΑΡΡΕΝΩΝ-ΕΚ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ (10) (UNISYSTEMS)	2.436,53	0,00	2.436,53	2.436,53	2.436,53	0,00	0,00
81130014	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ-ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ (10) (UNISYSTEMS)	595,00	0,00	595,00	595,00	595,00	0,00	0,00
81130016	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ (UNISYSTEMS)	833,00	0,00	833,00	833,00	833,00	0,00	0,00
81130017	Αμοιβή νομικών (Αγωγή Γιουρούκα - Μανέτα) (ΔΑΠΥ 66/10-5-05) ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΔΟΚΙΑ (ΑΠΟΦ.ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙ ΟΥ ΔΕΡΒ .11/09)	0,00	700,00	700,00	700,00	0,00	700,00	0,00
81130028	Μελέτη οριζοντιογραφίας μηκοτομής - διατομών από Γκεκιάνικα έως Πλάτανο στο Τ.Δ. Πύργου & από ποτάμι έως διασταύρωση άνω Πιτσών στο Τ.Δ. Καλλιθέας"	0,00	7.500,00	7.500,00	0,00	0,00	0,00	7.500,00
81130036	ΜΕΛ. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΜΕΤΕΒΕΛΙΑΝΙΚΟΥ (ΜΑΓΓΙΝΑΣ)	7.000,00	0,00	7.000,00	7.000,00	0,00	7.000,00	0,00
81130037	ΜΕΛ.ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΜΕΤΕΒΕΛΙΑΝΙΚΟΥ (ΚΑΡΟΥΝΤΖΟΣ)	9.000,00	0,00	9.000,00	9.000,00	0,00	9.000,00	0,00

81130038	ΜΕΛ.ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΜΕΤΕΒΕΛΙΑΝΙΚΟΥ (ΜΑΚΡΗΣ)	6.000,00	0,00	6.000,00	6.000,00	0,00	6.000,00	0,00
81130039	ΑΜΟΙΒΕΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ _ (00)(ΔΕΛΛΗΣ-ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ)	0,00	2.000,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00	2.000,00
81130040	ΑΜΟΙΒΕΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ _ (10) (ΔΕΛΛΗΣ-ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ)	0,00	157,60	157,60	0,00	0,00	0,00	157,60
81150001	Απομαγνητοφωνήσεις Συνεδριάσεων Δ.Σ (ΡΟΥΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ)	8.032,50	0,00	8.032,50	0,00	0,00	0,00	8.032,50
81150005	Διαφημίσεις-δημοσιεύσεις(Δαπάνες γνωστοποίησης)(ΠΑΠ ΑΣΙΔΕΡΗ ΕΥΓΕΝΙΑ)	35,70	0,00	35,70	35,70	35,70	0,00	0,00
81150006	Διαφημίσεις-δημοσιεύσεις(ΓΡΑΦΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΕ- GRAFICA CENTER ΕΠΕ)	121,98	0,00	121,98	0,00	0,00	0,00	121,98
81150007	Διαφημίσεις-δημοσιεύσεις (ΠΑΠΑΣΙΔΕΡΗ ΕΥΓΕΝΙΑ)	149,35	0,00	149,35	0,00	0,00	0,00	149,35
81150008	ΚΥΡΙΑΚΟΥ	50,00	0,00	50,00	50,00	50,00	0,00	0,00
81150009	ΓΟΥΓΑΣ	23,80	-23,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
81150010	ΚΟΚΚΙΝΟΣ	178,50	-178,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
81150012	ΚΟΣΜΟΤΕ	66,33	0,00	66,33	66,33	66,33	0,00	0,00
81150014	ΤΑΧΥΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΛΤΑ	178,50	-36,13	142,37	142,37	142,37	0,00	0,00
81150015	ΓΕΡΑΡΗΣ	250,00	0,00	250,00	0,00	0,00	0,00	250,00
81150018	Συντήρηση & επίσκευή του ΚΗΥ2207 ΦΙΧ αυτ/του(ΕΚΚΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ)	0,00	182,07	182,07	0,00	0,00	0,00	182,07
81150024	Προμήθεια αθλητικών ειδών (Γ.ΓΙΑΝΝΟΣ ΑΕΒΕ)	7.743,21	-7.743,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
81150025	Προμήθεια καυσίμων & λιπαντικών για κίνηση μεταφ.μέσων(ΚΗΥ513 9)ΓΕΡΑΡΗΣ ΝΙΚ.	935,00	0,00	935,00	934,67	934,67	0,00	0,33
81150026	Προμήθεια καυσίμων & λιπαντικών για κίνηση μεταφ.μέσων(ΜΕ 68265)ΓΕΡΑΡΗΣ ΝΙΚ.	2.143,67	19,33	2.163,00	2.143,27	2.143,27	0,00	19,73
81150027	Προμήθεια καυσίμων & λιπαντικών για κίνηση μεταφορικών μέσων(ΚΗΗ 2905)ΓΕΡΑΡΗΣ ΝΙΚ.	477,37	2,63	480,00	477,37	477,37	0,00	2,63

81150029	Προμήθεια καυσίμων & λιπαντικών για κίνηση μεταφ.μέσων(ΚΗ15502)ΓΕΡΑΡΗΣ ΝΙΚ.	362,78	0,22	363,00	362,78	362,78	0,00	0,22
81150030	Προμήθεια καυσίμων & λιπαντικών για κίνηση μεταφ.μέσων(ΚΗΥ2249)ΓΕΡΑΡΗΣ ΝΙΚ.	365,00	0,00	365,00	365,00	365,00	0,00	0,00
81150036	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ (ΚΗΗ2905) (70), ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ(ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ ΔΗΜΗΤΡ.)	0,00	251,00	251,00	0,00	0,00	0,00	251,00
81150037	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ (ΧΛΟΟΚΟΠΤΙΚΩΝ, ΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΩΝ) ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ (20), ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ(ΓΕΡΑΡΗΣ ΝΙΚ)	850,00	0,00	850,00	850,00	850,00	0,00	0,00
81150038	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ (ΚΗΥ2204) (20), ΓΕΡΑΡΗΣ ΝΙΚ	772,13	114,87	887,00	772,13	772,13	0,00	114,87
81150040	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ (ΚΗΥ2207) (20), (ΓΕΡΑΡΗΣ ΝΙΚ)	644,79	3,21	648,00	644,79	644,79	0,00	3,21
81150059	ΕΞΟΔΑ ΛΟΙΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ_(10)(ΓΟΥΓΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ "ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ")	0,00	107,10	107,10	107,10	107,10	0,00	0,00
81150060	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ-ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ (00)_ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΔ/ΧΟΥ Ν.ΚΕΚΕΡΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010(ΓΡΑΦΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΕ)	0,00	47,60	47,60	47,60	47,60	0,00	0,00
81150061	ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ-ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ (00)_ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΔ/ΧΟΥ Β.ΚΟΥΚΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010 (ΓΡΑΦΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΕ)	0,00	57,12	57,12	57,12	57,12	0,00	0,00
81150062	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ(ΚΗ15502)(10) ΜΑΡΤΙΟΣ (Ν.Ι.ΓΕΡΑΡΗΣ)	0,00	3,81	3,81	0,00	0,00	0,00	3,81

81150063	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ(ΜΕ687265)(70)ΜΑΡΤΙΟΣ (Ν.Ι.ΓΕΡΑΡΗΣ)	0,00	8,40	8,40	0,00	0,00	0,00	8,40
81150064	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ(ΚΗΥ2204)(20)ΜΑΡΤΙΟΣ (Ν.Ι.ΓΕΡΑΡΗΣ)	0,00	4,20	4,20	0,00	0,00	0,00	4,20
81150065	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ(ΚΗΥ2207)(20)ΜΑΡΤΙΟΣ (Ν.Ι.ΓΕΡΑΡΗΣ)	0,00	5,04	5,04	0,00	0,00	0,00	5,04
81150066	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ(ΚΗΗ2905)(70)ΜΑΡΤΙΟΣ (Ν.Ι.ΓΕΡΑΡΗΣ)	0,00	0,25	0,25	0,00	0,00	0,00	0,25
81150067	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ & ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ(ΚΗΥ5139)(70)ΜΑΡΤΙΟΣ (Ν.Ι.ΓΕΡΑΡΗΣ)	0,00	12,88	12,88	0,00	0,00	0,00	12,88
81170003	Δαπάνες εκδήλωσης (ΠΡΟΔΡΟΜΙΔΗΣ Κ)	392,40	0,00	392,40	0,00	0,00	0,00	392,40
81170004	Δαπάνες εκδήλωσης (ΖΕΡΒΑΣ Π.& ΣΙΑ Ο.Ε.)	320,87	0,00	320,87	0,00	0,00	0,00	320,87
81170005	Δαπάνες εκδήλωσης (ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ Κ)	69,76	0,00	69,76	0,00	0,00	0,00	69,76
81170014	ΑΜΟΙΒΕΣ ΣΟΛ (κος Γ.ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ)	9.215,36	0,00	9.215,36	9.215,36	9.215,36	0,00	0,00
81170015	Ετήσια συνδρομή στην εφημερίδα "Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ"(ΚΟΚΚΙΝΟΣ Δ.ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ)	0,00	178,50	178,50	178,50	178,50	0,00	0,00
81170016	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΕΙΟΥ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ(00)(ΕΥΘΥΜΙΑ ΘΑΝΕΛΛΑ)	0,00	277,95	277,95	0,00	0,00	0,00	277,95
81220002	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΑΥΛΩΝ Δ. Ευρωσπίνης (ΔΗΜ.ΠΙΣΤΕΥΟΣ - ΕΔΕ)	12.895,72	0,00	12.895,72	0,00	0,00	0,00	12.895,72

81220008	Επισκευή & Συντήρηση Δημοτικού σχολείου Ροζενών(Συνεχ.)(ΣΑΤ Α)Ολοκλ.(ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΘΕΟΦΑΝΗΣ)	11.445,18	0,00	11.445,18	0,00	0,00	0,00	11.445,18
81220021	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ " Κ.Τ.Π" Υποέργο2(Ανάπτυξη Ευρυζωνικού Δικτύου Τοπικής πρόσβασης στο Δήμο Ευρωστίνης)GENNET A.E.	57.524,60	-24.875,85	32.648,75	0,00	0,00	0,00	32.648,75
81220022	Υποέργο 1: Σύμβ. Τεχνικής υποστήρ. για το έργο ανάπτυξη ευρυζωνικού δικτύου τοπικής πρόσβασης στο δ. ευρωστίνης του ν. κορινθίας (επιχ. προγρ. ΚτΠ)	856,80	-856,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
81220023	Υποστηρίξη προσ/κής διαδικασ. συμπράξεων ΟΤΑ με ιδιώτες για το έργο Ολοκ/νο σύστημα διαχ/σης υδατ. πόρων-δικτ αποχ/σης- επεξ/σία λυμά(ΕΠΕΜ ΑΕ)ΘΗΣ45	38.880,00	0,00	38.880,00	38.880,00	38.880,00	0,00	0,00
81220024	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΤΩΝ Δ.Δ.ΛΥΚΟΠΟΡΙΑΣ,ΕΒΡΟΣΤΙΝΗΣ-ΡΟΖΕΝΩΝ,ΧΕΛΥΔΟΡΕΟΥ (ΑΝΤ.ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ)	6.563,89	0,00	6.563,89	6.563,89	6.563,89	0,00	0,00
81220025	Υποστήριξη προσυμβ. διαδικ. συμπράξεων ΟΤΑ με ιδιώτες για το έργο Ολοκ/νο σύστημα διαχ/σης υδατ. πόρων-δικτ. αποχ/σης- επεξερ. λυμα(ΑΣΕ ΑΕ)ΘΗΣΕ 45	90.720,00	0,00	90.720,00	90.720,00	90.720,00	0,00	0,00
81220026	ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ & ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΡΥΞΗ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ_ΘΗΣΕΑΣ 35%_ΣΥΝΕΧ_(25)(ΜΑΡΙΝΟΣ Β.ΚΟΝΤΟΜΑΤΗΣ)	0,00	5.676,30	5.676,30	5.676,30	5.676,30	0,00	0,00
82610001	Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού στον κ. Παπαμεντζελόπουλο Κων/νο του Δημοσθένη	0,00	179,00	179,00	179,00	179,00	0,00	0,00

82610002	Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων τελών σε δικαιούχους (Βασιλάτος)	177,99	0,00	177,99	177,99	177,99	0,00	0,00
82610003	Επιστροφή αχρεωστήτως εισπραχθέντων τελών (Πυργιωτάκης)	241,88	0,00	241,88	241,88	241,88	0,00	0,00
82610004	Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού στον κ.Προδρομίδα Π. Παναγιώτη	0,00	50,00	50,00	50,00	50,00	0,00	0,00
82610005	Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού στον κ.Cornelis Braat	0,00	335,00	335,00	335,00	0,00	335,00	0,00

(Πηγή: Δήμος Ξυλοκάστρου)

Έσοδα και Έξοδα έτους 2011 Δήμου Ξυλοκάστρου - Ευρωστίης

ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ								
ΤΑΜΙΑΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ								
Περίοδος Από 1 Εως 12								
Κωδικός	Περιγραφή	Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Προϋπολογισθέντα όπως Διαμορφώθηκαν	Βεβαιωθέντα	Διαγραφέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα Υπόλοιπα
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	3.133.386,39	171.853,78	3.305.240,17	2.254.626,93	13.195,83	2.164.506,64	76.924,46
1	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	57.500,00	0	57.500,00	28.464,52	0	24.681,83	3.782,69
2	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	18.000,00	0	18.000,00	25.644,10	0	25.644,10	0
3	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	905.078,30	30.290,00	935.368,30	574.655,42	10.359,85	503.442,91	60.852,66
4	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	213.380,00	0	213.380,00	145.986,29	2.835,98	130.861,20	12.289,11
5	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	83.500,00	0	83.500,00	54.051,55	0	54.051,55	0
6	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	1.712.265,88	141.563,78	1.853.829,66	1.406.138,78	0	1.406.138,78	0
7	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	143.662,21	0	143.662,21	19.686,27	0	19.686,27	0
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	2.366.647,07	60.933,35	2.427.580,42	765.406,47	0	765.406,47	0
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	25.000,00	0	25.000,00	0	0	0	0
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1.933.935,80	29.600,00	1.963.535,80	593.752,62	0	593.752,62	0
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΑΡΑΒΟΛΑ	242.600,00	0	242.600,00	86.168,45	0	86.168,45	0
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	47.503,15	0	47.503,15	11.430,00	0	11.430,00	0
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε) ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	80.926,45	0	80.926,45	2.106,26	0	2.106,26	0
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	1.134.462,93	1.480.000,00	2.614.462,93	401.439,64	51.121,31	131.439,81	218.878,52
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	146.840,00	0	146.840,00	0	0	0	0
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	1.438.750,44	0	1.438.750,44	549.358,45	0	549.358,45	0

ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ								
ΤΑΜΙΑΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ								
Περίοδος Από 1 Εως 12								
Κωδικός	Περιγραφή	Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Προϋπολογισθέντα όπως Διαμορφώθηκαν	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Πληρωτέα Υπόλοιπα	Αδιάθετες Πιστώσεις
	ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.260.349,69	1.427,50	1.261.777,19	724.487,53	686.017,08	38.470,45	537.289,66
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	1.223.949,69	-972,50	1.222.977,19	692.228,07	655.510,62	36.717,45	530.749,12
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	36.400,00	2.400,00	38.800,00	32.259,46	30.506,46	1.753,00	6.540,54
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	801.778,29	45.103,03	846.881,32	609.715,63	580.086,12	29.629,51	237.165,69
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	784.778,29	45.103,03	829.881,32	602.583,90	576.472,19	26.111,71	227.297,42
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	2.086.758,19	1.136.700,61	3.223.458,80	793.571,88	651.278,67	142.293,21	2.429.886,92
	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ	123.120,00	591,52	123.711,52	58.420,71	34.306,07	24.114,64	65.290,81
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	28.880,00	0,00	28.880,00	11.996,07	0,00	11.996,07	16.883,93
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	94.240,00	591,52	94.831,52	46.424,64	34.306,07	12.118,57	48.406,88
	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.174.107,19	352.056,55	1.526.163,74	397.204,92	268.482,76	128.722,16	1.128.958,82
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	413.610,00	81.440,92	495.050,92	253.481,00	187.682,57	65.798,43	241.569,92
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	760.497,19	270.615,63	1.031.112,82	143.723,92	80.800,19	62.923,73	887.388,90
	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	588.410,04	-14.734,86	573.675,18	203.567,11	179.732,11	23.835,00	370.108,07
8	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	588.410,04	-14.734,86	573.675,18	203.567,11	179.732,11	23.835,00	370.108,07
	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	147.166,00	-146.974,96	191,04	0,00	0,00	0,00	191,04
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	147.166,00	-146.974,96	191,04	0,00	0,00	0,00	191,04
		8.301.013,28	1.712.787,13	10.013.800,41	3.776.115,69	3.200.061,46	576.054,23	6.237.684,72